УНІВЕРСИТЕТ імені АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ
КАФЕДРА ЄВРОПЕЙСЬКИХ І СХІДНИХ МОВ ТА ПЕРЕКЛАДУ

Робота допущена до захисту:
Зав. Кафедри
Зінукова Наталія Вікторівна
Д. пед. н., професор

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

магістра

ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ МЕТАФОРИ В ПРОЗІ ОСКАРА УАЙЛЬДА ТА ПРОБЛЕМИ ЇЇ ПЕРЕКЛАДУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ.

Здобувача:
Шелюг Діани Олександрівни
ОПП Переклад (англійська)
Спеціальність 035 Філологія
Керівник кваліфікаційної роботи:
Степанова Анна Аркадіївна
Д. філол. н., професор

Дніпро
2023

УНІВЕРСИТЕТ імені АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ
КАФЕДРА ЄВРОПЕЙСЬКИХ І СХІДНИХ МОВ ТА ПЕРЕКЛАДУ

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Зав. кафедри Зінукова Н.В.
д. пед. наук, професор
«__01___» __вересня_____ 2022 р.

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу
здобувачу денної форми навчання
освітнього ступеня «магістр» ОПП «Переклад (англійська)»
спеціальності 035 Філологія
Шелюг Діані Олександрівні

Тема кваліфікаційної роботи: Особливості вживання метафори в прозі Оскара Уайльда та проблеми її перекладу українською мовою.
Керівник кваліфікаційної роботи Степанова Анна Аркадіївна, д. філол. н., професор; доцент

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи		Підписи
		за планом	фактично	
1	Закріплення керівника кваліфікаційної роботи	02.09.2022	02.09.2022	
2	Вибір та обговорення теми кваліфікаційної роботи	03.09.2022	03.09.2022	
3	Остаточне затвердження теми кваліфікаційної роботи	24.10. 2022	24.10. 2022	
4	Одержання завдання на кваліфікаційну роботу у наукового керівника	03.09. 2022	03.09. 2022	
5	Складання бібліографії та вивчення літературних джерел	28.09. 2022	28.09. 2022	
6	Виконання першого розділу	30.10. 2022	30.10. 2022	
7	Виконання другого розділу	30.11. 2022	30.11. 2022	
8	Виконання третього розділу	22.12. 2022	22.12. 2022	
9	Оформлення висновків і рекомендацій	30.12. 2022	30.12. 2022	
10	Оформлення роботи, одержання відзиву	08.01.2023	08.01.2023	
11	Попередній захист кваліфікаційної роботи	21.12.2022	21.12.2022	
12	Захист кваліфікаційної роботи	14-16.2023	14-16.2023	

Дата видачі завдання «02» вересня 2022 р.
Здобувач: Шелюг Діана Олександрівна
Керівник кваліфікаційної роботи: Степанова Анна Аркадіївна, д. філол. н., професор;
Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 30 серпня 2022 р. Зав. кафедри Н. В. Зінукова

ВІДГУК КЕРІВНИКА

на кваліфікаційну роботу магістра за темою:
«Особливості вживання метафори в прозі Оскара Уайльда та проблеми її перекладу українською мовою.»

здобувача 2 курсу магістратури
ОПП Переклад (англійська)
Шелюг Діани Олександрівни

Оцінка окремих складових кваліфікаційної роботи:

1. Оформлення роботи (не більше 10 балів) - 7
(відповідність оформлення кваліфікаційної роботи встановленим університетом вимогам: кількість сторінок; оформлення титульного листа, рисунків, таблиць, діаграм, посилань, списку літератури тощо)

2. Своєчасність подання окремих елементів роботи керівнику
(кожний своєчасно поданий елемент дає по 5 балів, не більше 20 балів) - 20

3. Теоретичний та аналітичний аспекти роботи (не більше 25 балів) з них:

- Структура та логічність побудови роботи - 5
(відповідність змісту назви теми, наявність та зміст Вступу; виділення 3-4 глав, в кожній із яких – по 2-3 параграфи, наявність та зміст Висновків, логіка побудови роботи в цілому та в межах окремих розділів)

- Фактичний матеріал - 5
(наявність фактичного матеріалу, в тому числі зібраного здобувачем за допомогою лінгвістичного аналізу)

- Використання лінгвістичних методів аналізу - 5

- Використання літератури - 5
(масштаби представлення в роботі сучасних досліджень даної проблематики, критичність аналізу публікацій та підходів, представлених в літературі та інших інформаційних джерелах)

- Повнота та деталізація (ступінь повноти та деталізації при розкритті основних аспектів теми роботи) 5

4. Практична реалізація результатів дослідження (не більше 20 бал) – 20

(наявність та ступінь обґрунтованості рекомендацій та пропозицій, викладених в роботі та відбиваючих власний погляд студента)

5. Оцінка попереднього захисту (не більше 25 балів) 25

Додаткові думки та загальний висновок керівника:

Кваліфікаційна робота Д. Шелюг виконана на високому професійному равні, цілком відповідає встановленим вимогам і може бути дорущена до захисту. Робота заслуговує на високу оцінку.

Загальна оцінка (не більше 100 балів) **97 балів (Відмінно) А**

Дата оформлення відгуку 11.01.2023

КЕРІВНИК
кваліфікаційної роботи:
Степанова Анна Аркадіївна
Д. філол. н., професор

(підпис)

АНОТАЦІЯ

Предметом даної кваліфікаційної роботи є вивчення особливостей перекладу метафори у художньому дискурсі. Обрана тема є актуальною, оскільки метафора є частиною мисленнєвої та мовної сфер людського буття, і цим пояснюється великий пізнавальний інтерес людини до цього явища. Нині дослідження метафори виходить далеко за межі риторики. Однак велика кількість літературознавчих, лінгвістичних, психологічних концепцій не дає цілісного уявлення про природу її виникнення, механізми функціонування та сферу використання. У міру того, як метафора стрімко розширює свої межі, давно подолавши «заборонену зону» наукового тексту, її осмислення також потребує виходу за межі однієї наукової галузі. Метафора як стилістичний прийом і перекладацька проблема досі остаточно не вивчена, з кожним роком дослідники роблять новий внесок у її вивчення, що робить переклад метафори актуальним до сьогодні.

Робота складається зі вступу, трьох розділів (теоретичного, аналітичного, практичного), висновків, списку використаних джерел та додатку.

Ключові слова: *художній дискурс, типи метафори, особливості перекладу метафор, перекладацькі трансформації.*

SUMMARY

The subject of this qualification work is the study of the peculiarities of metaphor translation in artistic discourse. The chosen topic is relevant, since metaphor is part of the thinking and language spheres of human existence, and this explains the great cognitive interest of man in this phenomenon. Nowadays, the study of metaphor goes far beyond rhetoric. However, a large number of literary, linguistic, and psychological concepts do not provide a complete picture of the nature of its occurrence, mechanisms of functioning, and scope of use. As the metaphor rapidly expands its boundaries, having long since overcome the "forbidden zone" of the scientific text, its understanding also needs to go beyond the boundaries of one scientific field. Metaphor as a stylistic device and a translation problem has not yet been fully studied, every year researchers make a new contribution to its study, which makes the translation of metaphor relevant to this day.

The work consists of an introduction, three chapters (theoretical, analytical, practical), conclusions, a list of sources and an appendix.

Key words: artistic discourse, types of metaphor, peculiarities of metaphor translation, translation transformations.

ЗМІСТ

ВСТУП……8

РОЗДІЛ 1. МЕТАФОРА ЯК ЛІНГВІСТИЧНА ТА ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ПРОБЛЕМА

1.1. Дослідження метафори у сучасному науковому дискурсі……12

1.2. Визначення метафори, класифікація та функції……..18

1.3. Особливості художнього дискурсу…….……...…29

1.4 Особливості перекладу метафори…….35

РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ МЕТАФОРИ У ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ

2.1. Метафора у казці О. Уайльда – «Кентервільський привид» ……. 43

2.2 Метафора у казці О. Уайльда – «Щасливий принц» ……. 52

2.3 Метафора у казці О. Уайльда – «Соловей і троянда»» ……. 60

2.4 Метафора в казці О. Уайльда – «Велетень-егоїст» ……. 70

РОЗДІЛ 3. СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ МЕТАФОРИ У КАЗКАХ ОСКАРА УАЙЛЬДА

3.1. Перекладацький аналіз казки О. Уайльда – «Відданий друг» ……75

3.2. Перекладацький аналіз казки О. Уайльда – «Юний Король» ……..…85

3.3. Перекладацький аналіз казки О. Уайльда – «Сфінкс без секрету» ……98

3.4. Перекладацький аналіз казки О. Уайльда – «Натурник-мільйонер» …108

ВИСНОВКИ……116

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ……...120

ДОДАТОК……..1-23

ВСТУП

Темою даної магістерської роботи є дослідження лексико-семантичних особливостей художнього перекладу та його специфіки. Проблеми перекладу багато років привертають пильну увагу дослідників – лінгвістів і літературознавців. У цьому полягає актуальність даного наукового дослідження, об'єктом якого є художні тексти, а предметом – особливості їхнього перекладу.

Чи можливо точно і повно передати однією мовою думки, виражені засобами іншої мови? Практика перекладачів доводить, що будь-який твір може бути повноцінно перекладено іншою мовою із збереженням усіх стилістичних та інших особливостей, властивих цьому автору. У зв'язку з цим найцікавішим є переклад метафор та у творах Оскара Уайльда.

Ще перекладачі античного світу широко обговорювали питання ступеня близькості перекладу до оригіналу. У ранніх перекладах Біблії чи інших творів, які вважалися священними чи зразковими, спостерігалося прагнення буквального копіювання оригіналу, що іноді призводило до неясності або навіть повної незрозумілості перекладу. Тому пізніше деякі перекладачі намагалися теоретично обґрунтувати право перекладача на велику свободу щодо оригіналу, необхідність відтворювати не букву, а сенс чи навіть загальне враження, «чарівність» оригіналу. Вже в цих перших висловлюваннях про цілі, які має переслідувати перекладач, можна знайти початок теоретичних суперечок нашого часу про допустимість буквального або вільного перекладу, про необхідність зберегти в перекладі той самий вплив на читача, який має оригінал.

Наразі процес перекладу художніх творів вимагає від перекладача не тільки належних знань та навичок, а також – природного таланту та схильності до художнього перекладу, адже наслідком неякісного перекладу художнього твору може бути не лише нерозуміння читачем сенсу прочитаного, а й

подальше небажання знайомитися з творами перекладеного автора.

Художній стиль – мабуть, найменш вивчений з усіх існуючих стилів, оскільки він постійно творчо розвивається. Художній стиль не знає жодних перешкод на шляху свого руху до нового, раніше невідомого. Понад те, новизна і незвичайність висловлювання стає умовою успішної комунікації у межах цього функціонального стилю.

Тому художній переклад є одним із найскладніших видів перекладу. Оскільки немає єдиного чіткого правила передачі всіх художніх прийомів у межах художнього твору.

Актуальність. Художній переклад є досить складним явищем, що привертає увагу багатьох вітчизняних та зарубіжних дослідників, зокрема зростає необхідність пошуку ефективних перекладацьких прийомів, яких слід дотримуватися для досягнення якісного перекладу.

Виходячи з актуальності, була визначена **мета дослідження**, проведеного в даній кваліфікаційній роботі, яка полягає в знаходженні адекватних засобів перекладу метафор у творах Оскара Уайльда.

Відповідно до мети роботи були сформульовані такі завдання, вирішення яких спрямоване на всебічне розкриття теми та досягнення поставленої мети:

- дослідити метафору як сучасну лінгвістичну та перекладацьку проблему;
- розглянути особливості художнього дискурсу;
- розглянути особливості вживання метафори у художньому дискурсі;
- проаналізувати особливості перекладу метафор українською мовою.

Об’єктом дослідження цієї наукової роботи є художні твори Оскара Уайльда. Предмет дослідження становить специфіка перекладу метафори в художніх творах англійської літератури українською мовою.

Досягнення мети дослідження вимагає використання загальнонаукових теоретичних **методів дослідження**. У ході написання дипломної роботи були використані методи наукового пізнання, а саме описовий та метод якісного аналізу.

Наукова новизна роботи полягає в:

- комплексному науковому аналізі досліджень багатьох вчених;
- спробі проаналізувати лексико-граматичні особливості англомовного художнього дискурсу;
- описанні синтаксичних особливостей у сучасному англомовному художньому дискурсі;
- аналізі перекладацьких трансформацій, використаних при перекладі.

Теоретичне значення дослідження полягає у подальшому дослідженні особливостей перекладу художнього дискурсу українською мовою

Практичне значення роботи полягає у можливості практичного використання отриманих результатів досліджень у викладанні дисциплін філологічного циклу таких, як «Теорія і практика письмового перекладу», «Вступ до перекладознавства», «Термінологія англійської мови», а також у роботі перекладачів, які перекладають художні тексти.

Теоретична частина роботи базується на працях вчених і лінгвістів, таких як М. Блек, Н.Д. Арутюнова, Дж. Лакофф, М. Джонсон, В.Н. Телія, Д. Девідсон, А.А. Річардс, Г.М. Скляревська, Г.О. Єрмоленко, К.Г. Гемпель, В.Н. Комісаров та багато інших.

Практична частина роботи базується на аналізі художніх творів Оскара Уайльда, таких як ***«The Canterville ghost», «The Happy Prince», «The Nightgale and the rose», «The Selfish Giant», «The Devoted friend», «The Young King», «The sphinx without a secret», «The Model Millionaire».***

При проведенні дослідження було використано українські та англійські словники для перекладу практичного матеріалу (Oxford dictionaries online, The Law dictionary та Multitran dictionary).

Апробація роботи. Результати кваліфікаційної роботи було опробовано на дев'ятій міжнародній науковій конференції“Молодь України в контексті міжкультурної комунікації”.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, основної частини, яка містить три розділи (теоретичний, аналітичний і практичний), загальних висновків, списку використаних джерел та додатку.

У **вступі** визначаються мета й завдання дослідження, описується актуальність, наукова новизна, теоретична значимість і практична цінність роботи, визначається предмет і об'єкт дослідження.

У **першому розділі** досліджується метафора в науковому дискурсі, дається визначення метафори, класифікація та функції, досліджуються особливості художнього дискурсу, а також досліджуються особливості перекладу метафори.

У **другому розділі** розглядаються особливості вживання метафори у художньому дискурсі.

У **третьому розділі** досліджуються способи перекладу метафори у казках Оскара Уайльда.

У **висновках** підсумовуються результати, отримані в ході дослідження, і визначаються перспективи подальшого вивчення цієї проблематики. До роботи також додаються список використаних джерел та додатки. Загальний обсяг магістерської роботи – 157 сторінок. Список використаних джерел налічує 61 позицію.

У ході дослідження ми склали додатки, які містяться наприкінці дипломної роботи. Кожен додаток містить містить приклади метафори у творах Оскара Уайльда.

РОЗДІЛ 1

МЕТАФОРА ЯК ЛІНГВІСТИЧНА ТА ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ПРОБЛЕМА

1.1. Дослідження метафори у сучасному науковому дискурсі

З античних часів метафора, як лінгвістичний та ментальний феномен у мові, є предметом особливої зацікавленості дослідників – починаючи з того моменту, як Аристотель вперше дав її визначення. Слід визнати, що кількість наукових праць присвячених вивченню метафори свідчить не тільки про несподівану увагу, а навпаки, про зростаючий інтерес до даного лінгвістичного феномену через семантичні зміни мови. Також це відображається в існуванні безлічі напрямків дослідження метафори в різних галузях науки – лінгвістиці, публіцистиці, психології, психолінгвістиці, когнітивній лінгвістиці, філософії та ін. Назвати точну кількість напрямків з вивчення метафори практично неможливо. Це є свідченням нового етапу у розвитку фундаментальної науки.

Більше того, неоднозначність метафори дозволяє досліджувати її у всіх, навіть найсуперечливіших дискурсах, оскільки даний мовний та ментальний феномен розглядається як відхилення від норми, так і як «всюдисущий принцип мови» [37, с. 46], і навіть як найважливіший розумовий механізм.

Постійне звернення до вивчення даного лінгвістичного та ментального феномену пов'язане з тим, що у всі епохи метафора була притаманна всіма мовами. Аналіз наукових джерел, що стосуються вивчення метафори, відображає все різноманіття думок дослідників, що стосуються основних факторів теорії метафори. Варто зазначити, що багато наукових діячів дотримуються низки неоднозначних положень, оскільки даний предмет вивчення високого ступеня складності. Насамперед, складність залежить від цього, що дослідники змушені вивчати мову як стійку систему, що володіє

постійними мовними значеннями, і навіть як художній процес, що породжує сенс у комунікації. [3, с. 69].

Поряд із цим, метафора виявляється у всіх функціональних різновидах мови та охоплює всі її аспекти. Дослідники при вивченні метафори часто акцентували увагу на тому, що вона є не лише засобом створення образності художньої мови та різних функціональних стилів, а й служить для позначення того, чому ще не дали назви, а саме виступає як засіб оцінювання та номінації: запозичення, словотвори та словосполучення.

Для вираження індивідуального ставлення того, хто говорить до того чи іншого об'єкта або явища застосовується оцінка. [21, с. 78].

Н. Д. Арутюнова зазначає, що метафора була об'єктом вивчення таких видатних філософів як Аристотель, Руссо, Гассет, Гегель та багатьох інших. Феномен метафори цікавив не тільки лінгвістів, а й творців – письменників, кінематографістів, художників. Немає критика, який «не мав би власної думки про природу та естетичну цінність метафори». [12, с. 8].

Уявлення про метафору склалося з давніх-давен і розглядалося виключно в рамках риторики. Так, на думку Арістотеля, метафора – «це ознака таланту, тому що складати хороші метафори означає помічати перевагу» [12, с. 18]. Філософ розумів метафору як щось незвичайне та виняткове у мовному плані, відхиленням від звичайних механізмів мови. Історія риторики показує, що метафора була таким собі «вдалим прийомом, заснованим на гнучкості слів» і відносилася до додаткового механізму мови, але не була однією з основних форм. [37, с. 44].

Наукове співтовариство вважає, що визначити точний час виникнення метафори неможливо, проте перший опис цього мовного явища було знайдено у працях давньогрецького філософа Аристотеля. Саме слово «метафора» походить від давньогрецької – μεταφορά (от μετά «над» + φορός «несучий»), що означає «перенесення»; переміщення». У своїй «Поетиці» Аристотель вперше описав метафору як «спосіб переосмислення значення слова виходячи з подібності». За його словами: «Метафора – перенесення

слова зі зміною значення з роду на вид, з виду на рід, або з виду на вид, або за аналогією» [6, с. 1097]. Таке визначення стало фундаментом для класичного визначення метафори як перенесення назви одного предмета чи явища інший предмет чи явища з урахуванням їх подібності.

Також важливо відзначити, що особливу роль у визначенні метафори займає семантика. Безліч наукових діячів присвятило себе вивченню семантичних процесів та їх впливу на метафоричне значення, семних структур метафори та механізмів її створення, а також співвідношенню сем у вихідному та метафоричному значенні. (А.А. Річардс, Г.М. Скляревська, Н.Д. Арутюнова, І.А. Стернін, М.В. Нікітін, Д.М. Шмельов, Є.Т.Черкасова). Метафора характеризується «семантичною двоплановістю, яка формується на базі прихованого порівняння першого явища з іншими за будь-якими ознаками» [47, с. 29].

Іншими словами, семантичний підхід до розуміння метафори полягає в тому, що специфіка метафори розглядається в контексті її значення.

На окрему увагу заслуговує засновник цього підходу Айвор Річардс та запропоновані ним слова для позначення складових метафори: «зміст, сенс» (tenor) и «оболонка, образ» (vehicle), тобто для позначення двох «думок», які «діють спільно» [38, с. 46].

Автор «інтеракційного підходу» чи теорії взаємодії, Макс Блек у своїх роботах частково відобразив дослідження А.А. Річардса. Їхня теорія взаємодії присвячена положенням, що входять у поняття метафори: смислова двоплановість метафори, допоміжний суб'єкт і взаємодія прямого та пересного значення. Таким чином, метафора включає два суб'єкти – головний і другорядний і розглядаються як система. Система метафори полягає в тому, що головний суб'єкт з'єднується із системою «асоційованих імплікацій», пов'язаних з другорядним суб'єктом. Важливо відзначити, що дані імплікації є традиційними асоціаціями, безпосередньо пов'язаними у свідомості промовця з допоміжним суб'єктом. М. Блек акцентує на тому, що з створенні метафори головну роль грає швидкість активізації асоціацій у

свідомості людини. [16, с. 55].

Деякі дослідники звертають особливу увагу, що метафора, на контрасті зі звичайним слововживанням, створює тонке сприйняття, – вона дозволяє бачити суть. При цьому, і в даному випадку метафора розглядається як один з невід'ємних видів комунікації, який, як і простіші форми, так само передає достовірність і спірність про світ. Але підтверджує, що метафоричне послання непідробне, і його зміст прихований глибше. [15, с. 46].

В цілому, ми можемо виділити два основні погляди на природу метафори: у першому підході метафора розглядається як перевага поетичної мови, у певному сенсі її «прикраса», цінна тільки з естетичної точки зору, другий підхід визначає метафору як чи не єдиний спосіб вираження думки.

Бачення суті метафори трансформувалося з різних обставин: культурного життя, авторських філософських поглядів, розвитку самої мови. Прихильниками першого підходу були філософи-раціоналісти, які засуджували використання образних засобів вираження у науковій літературі, а прихильниками другого були ірраціоналісти та філософи романтичного складу, які стверджували, що знання є метафорою.

Зокрема, Айвор А. Річардс вказує, що здатність до створення метафор мають не тільки обдаровані люди, оскільки «помічати подібності» однаково можуть і обиватели. Відмінність полягає у ступені прояви цього вміння. Метафори можна знайти майже у всіх галузях знань, включаючи політику, психологію, точні науки та соціологію. Основною проблемою є «з'ясування того, як ми використовуємо метафору і як наші, очевидно, стійкі слова змінюють свої значення» [37, с. 45].

Важливу роль для когнітивної лінгвістиці займає метафора і є об'єктом пильного вивчення. Основною метою когнітивної лінгвістики є осмислення проблеми співвідношень у структурах мови та свідомості. Отже, метафора, функціонуючи як у мові, і у мисленні, має сильний вплив на всі сфери нашого повсякденного життя. Когнітивна лінгвістика досліджує процеси сприйняття, осмислення та пізнання дійсності свідомістю, а також види та

форми ментальних репрезентацій даних процесів. [46, с. 147].

Таким чином, на думку Дж. Лакоффа та М. Джонсона, основна роль метафори в когнітивному процесі – це розширити застосування існуючої категорії. У своїй роботі «Метафори, якими ми живемо» («Metaphors We Live By») метафору наділяють властивістю структурування, систематизації і передачі знання про світ на основі судження, що метафора характеризує як мову, так й мислення. «Наша звичайна поняттєва система, в рамках якої ми думаємо і діємо, за своєю суттю метафорична» [30, с. 25].

Дж. Лакофф у своїй роботі «The Contemporary Theory of Metaphor» пропонує диференціювати метафоричний вираз та концептуальну метафору, оскільки «локус метафори – у думці, а не мові» [1, p. 203]. Автор звертає увагу, що концептуальна метафора є когнітивним процесом, що відповідає за вираження та формування нових понять.

Н.Д. Арутюнова називає метафору «розсадником аналогічного у мові» [10, с. 11]. Порівнюючи і з'єднуючи об'єкти не співставні за своєю суттю, метафора відбувається шляхом подолання смислової непоєднуваності.

З погляду психології та психолінгвістики метафора стала об'єктом дослідження Д. Девідсона та Дж. Серля. Виходячи з концепції Д. Девідсона значення метафори слід трактувати виходячи з її слів-компонетів, які набувають нового і розширеного значення. [19, с.10-11]. Його підхід визначає метафору як прагматичний феномен, а порівняння використовується як розумова операція.

Вчений Дж. Серль у своєму підході пропонує розглядати окремо зміст, значення сказаного та зміст речення. Серль стверджує, що «метафоричний зміст – це завжди сенс сказаного», але не завжди зміст всього речення. Також наголошує, що «у разі буквальних висловлювань, зміст сказаного та зміст речення є одним і тим же» [51]. Заперечуючи ідею про різні сенси – буквальний і метафоричний, фразу чи речення, учений стверджує, що сенс речення залишається одним і тим самим незалежно від його інтерпретації. Таким чином, будь-яке метафоричне твердження може бути замінене

еквівалентним для нього порівнянням.

Публіцистичний дискурс є вільним простором для функціонування мовних метафор завдяки своїм абстракціям, евфемізму і алеггоріям. Засоби масової інформації безпосередньо контактують із категоріями експресивності, емоційності та оціночності, пов'язаними, у свою чергу, з культурою мовного спілкування. Завдяки варіативності метафоричного осмислення актуальних для соціуму сфер і понять, таких як: політика, влада, економіка, криза, демократія тощо, області для використання метафори воістину безмежні, оскільки перераховані вище явища абстрактні і не мають фізичної відчутності, а тому схильні до метафоричної експансії.

Завдання метафори, як лінгвістичної номінації, полягає у формуванні яскравого та зрозумілого для сприйняття образу, що впливає на прочитання та оцінку реципієнтом викладеної ситуації в рамках заданого автором ракурсу. Таким чином, метафора «сприяє маніпуляції суспільною свідомістю, оскільки створений за допомогою метафори підтекст будується на асоціативних зв'язках та впливає на сугестивному рівні» [25, с. 48].

У політичній сфері метафора переслідує такі цілі: «привернення уваги споживача; надання нового емотивного забарвлення темі; побудови авторського бачення; поповнення понятійних лакун; посилення "сенсаційності" повідомлення; "прикраса" мови» [24, с. 69].

«Усього важливіше – бути майстерним у метафорах, запозичити їх від іншого не можна; це – ознака таланту» [5, с. 178] – залишається основним принципом художньої творчості та одним із критеріїв майстерності письменника та журналіста.

У філософському дискурсі феномен метафори також має особливе значення. Оскільки філософська метафора нарівні з науковою заперечує точну подібність і обходиться приватною – у філософському, як і в науковому дискурсі, завдання метафори, як наукового явища, не обмежується естетичною виразністю. Відмінністю є лише практичне застосування цього феномену. Наукова метафора відповідає за вираження

гіпотез та припущень, що стосуються насамперед світу об'єктивних фактів. Внаслідок чого можна порівняти зміст з критеріями науковості. Таким чином, природна мова є визначальним контекстом стосовно змісту метафори. За формування специфіки функціонування метафори у мові філософії відповідає особливість предмета філософського знання. Отже, філософська метафора входить у зв'язок як із явищами, так і з їхніми сенсами – ні з дійсністю, а з її даністю щодо людської свідомості. Натомість сферою діяльності метафори у філософському дискурсі є не сама реальність, а її теоретична модель і включно обрані абстрактні об'єкти.

Водночас, М.К. Мамардашвілі зазначає, що філософська метафора може й сама створювати контекст, що впливає на зміст філософської мови. Шляхом повсякденної понятійної системи метафора формує необхідний інструментарій для розуміння філософських значень. Філософ у своєму аналізі зіставляє філософську метафору не лише з науковою, а й із поетичною. [32, с. 54].

Таким чином, довгий історичний шлях розвитку та формування метафори як лінгвістичного феномену показує, що її статус змінився. Метафора перестала використовуватися лише як прикраса мови, а отримала розвиток як засіб для розуміння онтологічних процесів навколишнього світу та засоба його осмислення, а також як когнітивний механізм, що розкриває суть всієї миследіяльності людини.

1.2. Визначення метафори, класифікація та функції

Для того, щоб почати дослідження метафори в художньому дискурсі, необхідно визначити найбільш грамотне трактування поняття метафори. Визначимо основні підходи щодо визначення сенсу поняття.

Внаслідок складності та неоднозначності внутрішньої структури метафори з'явилося безліч підходів та інтерпритацій запропонованих

дослідниками. Наприклад, за словами М. Блека: «Мені здається, що легше дійти згоди у питанні про окремі випадки, ніж про інтерпретацію поняття метафори в цілому» [16, с. 155.]

На думку Ш. Баллі: «метафора – це ніщо інше, як порівняння, в якому розум під впливом тенденції наближати абстрактне поняття та конкретний предмет поєднує їх в одному слові» [13, с. 187].

Н. Арутюнова розглядає метафору як метод, за допомогою якого можна «схопити індивідуальність конкретного предмета, передати його неповторність» [10, с. 149].

У різних джерелах містяться різні визначення поняття метафори. Так, на думку Розенталя і Тєлєнковой, метафора є одним із найпоширеніших тропів, оскільки подібність між об'єктами і явищами може бути заснована на найсуперечливіших рисах [39, с. 216].

Н.Д. Арутюнова визначає метафору як «троп чи механізм мовлення, що полягає у вживанні слова, що означає певний клас предметів, явищ, для характеризації чи найменування об'єкта, що входить до іншого класу, або найменування іншого класу об'єктів, аналогічного даному у будь-якому відношенні» [11, с. 316].

У словнику лінгвістичних визначень метафора сприймається як метод висловлювання, що є трансформацією абстрактного поняття у певних умовах за допомогою скороченого зіставлення [33, с. 181].

Слід наголосити, що в літературознавстві поняття метафори не суперечить традиційному лінгвістичному і розглядається у вченні про тропи. Л.І. Тимофєєв пише: «У метафорі ми маємо справу з перетином значень, основних і вторинних, за подібністю або контрастністю, безвідносно до їхньої реальної пов'язаності та залежності. Завдяки цьому метафора є мовною побудовою, дуже гнучкою, що дозволяє зближувати різні явища, домагаючись тим самим різноманітних смислових відтінків, і в той же час стиснутим, оскільки один з членів тропа витіснений повністю» [42, с. 222].

Москвин вважає, що відсутність точного визначення терміну метафора

є перешкодою для її подальшого вивчення.

Арнольд визначає метафору як «приховане явище, яке здійснюється шляхом застосування назви одного предмета до іншого і виявляє таким чином якусь важливу рису другого» [8, с. 83]. Іншими словами, будучи ставленням контекстуального та предметно-логічного значення і базуючись на схожості ознак двох понять, метафора, таким чином, є одним із засобів образного відображення дійсності.

Ермоленко Г. О. [20, с. 22] дає метафорі визначення як одного з головних тропів, який полягає у перенесенні характеристик з одного предмета, явища на інший на основі їхньої схожості.

На думку К. Г. Гемпеля, [18] метафора – це троп чи фігура мови, які складаються з вживання слів, що позначають певний клас об'єктів (предметів, осіб, явищ, дій чи характеристик), для позначення іншого, схожого із запропонованим, класом об'єктів чи одиничного об'єкта.

Карпенко Ю.О. [23, с. 48] визначає метафору як перенесення значення слова за схожістю предметів чи явищ.

Таким чином, завдяки аналізу вищеописаних визначень стає зрозуміло, що підходи авторів до поняття метафори можуть схожі за змістом, проте відрізнятися між собою. Отже, доцільно дати комплексне визначення даного терміна. Метафора – це троп, який є складною образно-смисловою структурою і є способом пізнання предметів або явищ за допомогою передачі внутрішніх або зовнішніх ознак об'єктів або явища, близьких за подібністю до об'єкта дослідження.

Незважаючи на велику варіативність класифікації метафор, запропонованих лінгвістами, насамперед дослідники виділяють два типи: мовну та мовленнєву (індивідуально-авторську) метафори. Багато лінгвістів визнають відособленість цих двох типів як різних об'єктів семасіологічного та стилістичного дослідження.

Скляревська Г. Н. розглядає **мовну метафору** як метафору, яку ми сприймаємо і відтворюємо в мові, часто несвідомо, не піддаючи власне

мовлення аналізу, оскільки звичні слова мають образне значення. [40, с. 31]. Також мовну метафору можна зустріти під назвою стерта.

Наприклад:

Reading deeply about various biases has given my brain ***something to chew on*** *while I bounce little Louie to sleep..* Читання про різні когнітивні спотворення давало моєму мозку **їжу для роздумів**, поки я приспав маленького Луї.

Мовленнєва метафора близька з оказіоналізмом, іншими словами, вона виникає в мові спонтанно і не є нормативним або загальноприйнятим мовним оборотом в порівнянні з мовною метафорою, яка вважається кодифікованою (норма мови). Мовленнєва метафора є суб'єктивно-авторським поглядом на предмет та його смислові зв'язки [50].

Наприклад:

Migration crisis in Europe has shown that European authorities are not ready ***to digest*** *the endless stream of refugees.* Міграційна криза показала неготовність влади європейських країн **перетравити** нескінченні потоки біженців.

Дж. Лакофф та М. Джонсон у своєму фундаментальному дослідженні теорії метафор «Метафори, якими ми живемо» [30, с. 27] виділяють такі класи метафор:

1. Структурні метафори – один концепт метафорично структурований термінах другого.

Наприклад:

Before Anna Pávlovna and the others had time to smile their appreciation of the vicomte's epigram, Pierre again ***broke into the conversation****, and though Anna Pávlovna felt sure he would say something inappropriate, she was unable to stop him..* – Не встигли ще Ганна Павлівна та інші посмішкою оцінити цих слів віконта, як П'єр знову **увірвався в розмову**, і Ганна Павлівна, хоч і передчувала, що він скаже щось непристойне, вже не могла зупинити його.

2. Орієнтаційні метафори – вид метафоричних концептів, які не структурують один концепт у термінах іншого, а організують цілу систему концептів щодо іншої системи. Створюють переносні значення через

просторові поняття та відносини.

Наприклад:

They always appear ***to be in high spirits****, but actually in their hearts there is a shadow of pessimism.* – Вони завжди виглядають такими, що **знаходяться в прекрасному настрої**, проте насправді в їхніх серцях живе тінь песимізму.

3. Онтологічні метафори – описують дії, емоції, ідеї та події – сутності та субстанції. Часто до цього типу метафор можна віднести такий стилістичний прийом, як персоніфікація.

Наприклад:

Our influence in the world has declined *because of our lack of moral fiber* – **Наш вплив у світі пішов на спад** через відсутність у нас моральних принципів.

4. Номінативна метафора (перенесення назви) – заміна одного значення іншим і є джерелом омонімії.

Наприклад:

***The wind says to me about you.* – Вітер говорить мені про тебе.** В этих предложениях метафора ветра используется для сравнения отправителя сообщения.

5. **Образна метафора** – наслідок переходу, що індифікує (дескриптивне) значення в передпослуги розвитку фігуральних значень та синонімічних засобів мови. Також вважається поетичною, функціонує у художніх текстах, де вона реалізує свої креативно образні потенції. Неоднозначність образної метафори змушує вважати, що метафоричні висловлювання неспроможні отримувати істиннісної оцінки. Вони претендують швидше на евристичну значущість, сугестивність, ніж на істину.

Наприклад:

***Chaos is a friend of the legislature.* – Хаос – друг законодавця.**

У рамках художнього дискурсу образна метафора грає особливу роль у творах Оскара Уайльда. Виділимо **основні ознаки** поетичної (експресивно-образної) метафори:

– Злиття образу та сенсу;

– Контакт із тривіальною таксономією об'єктів;

– Категоріальний зсув;

– Актуалізація випадкових зв'язків;

– Незведення до буквальної перифрази;

– Синтетичність, дифузність значення;

– Допущення різних інтерпретацій;

– Відсутність та необов'язковість мотивації;

– Апеляція до уяви, а не до знання;

– Вибір найкоротшого шляху до сутності об'єкта.

Визначено й основні характеристики:

– Двоплановість;

– Поєднання (окказіонального та узуального значення);

– Накладення на наявне нового значення;

А також додаткові специфічні характеристики:

– Асиметричність;

– Неконгруентність;

– Гіперболічність;

– Прототиповість.

6. **Когнітивна метафора** – полягає у перенесенні ознаки предмета до події, процесу, ситуації, факту, думки, ідеї, теорії концепції та іншими абстрактними поняттями, дає мові логічні предикати, що позначають послідовність, причинність, цільноспрямованість, обумовленість, поступливість та ін. У типології американських дослідників концептуальні метафори поділяються на три основні групи: структурні, онтологічні та орієнтаційні.

Наприклад:

It is possible to bring her out of the state of equilibrium not only with a ***sharp voice****, with laughter, but with extraneous noise in the apartment.* – Вивести її із стану рівноваги можна не тільки **різким голосом**, сміхом, а навіть стороннім

шумом у квартирі.

7. **Генералізуюча метафора** (як кінцевий результат когнітивної метафори) стирає в лексичному значенні слова кордони між логічними порядками і стимулює виникнення логічної полісемії.

Наприклад:

*But keep Collins out of this building unless you have **cast-iron proof**.* – Але нехай Коллінз буде подалі від цієї будівлі, доки у вас не з'являться **залізні докази**.

Пітер Ньюмарк у своєму підручнику «A Textbook of Translation» [2] виділяє шість класів метафор:

1. Стерта (dead);
2. Метафора-кліше (cliché);
3. Загальна /Звичайна (stock);
4. Адаптована (adapted);
5. Оригінальна (original);
6. Нещодавня (recent).

Стерті метафори – це метафори, фігуральний характер яких не відчувається. Найчастіше їх можна зустріти при описі часу та простору, географічних об'єктів та при позначенні людської діяльності. Такими метафорами можуть стати слова, що позначають частини тіла, природні явища, астрономічні абстрактні поняття. Наприклад, в англійській до таких слів відносяться: «field», «top», «foot», «mouth», «arm», «fall», «rise» і т.д. Як правило, перекладач рідко зазнає труднощів при перекладі стертих метафор, але проблема в тому, що далеко не завжди такі метафори можна перекласти дослівно. Стертими метафорами часто є слова, які мають кілька значень.

Наприклад:

*Japanese authorities planned to consider moving **the hands of the clock** one to two hours ahead to help spectators and athletes escape the heat.* – Влада Японії планувала розглянути можливість пересунути **стрілки годинника** на одну-дві години вперед, щоб допомогти глядачам і спортсменам врятуватися від спеки.

Метафори-кліше, на думку Ньюмарка, дещо втратили свою естетичну складову і все частіше використовуються лише в конотативної функції, для того щоб ясніше, з більшою частиною емоцій, висловити свою думку. Проте, Ньюмарк вважає, що перекладач при перекладі такої метафори стикається з вибором – зняти образність переказаної метафори або запропонувати менш образну.

Наприклад:

Needless to say, this has become all the more evident during the past two and a half years of Trump's Twitter-driven ***policy gambits****.* – Чи треба говорити, що це стало ще очевиднішим за минулі два з половиною роки **політичні гамбіти** Трампа в «Твіттері».

Звичайні метафори – є ефективним способом ілюстрації конкретних або абстрактних понять і при цьому емоційно впливають на читача і в порівнянні зі стертими – має активну естетичну функцію. Ідеальне рішення – підібрати еквівалентну метафору схожу за змістом у цільовій мові: «To meet both ends meet» – «зводити кінці з кінцями». Однак образи вихідної та перекладеної метафори не завжди збігаються: «to upset the applecart» – «сплутати всі карти, засмутити плани». Проте, загальний зміст та емоційний вплив передаються у перекладі.

Наприклад:

Striving to answer such questions, many leading esotericists today have turned to certain very ancient traditions ***to throw light on*** *the crisis of our times.* – Прагнучи відповісти на такі питання, багато провідних езотериків сьогодні звернулися до якихось дуже давніх традицій, **щоб пролити світло** на кризу нашого часу.

Адаптовані метафори – авторські метафоричні висловлювання. Виконуючи переклад таких конструкцій, слід максимально «адаптувати» іншомовні метафори під носія мови перекладу. Безумовно, при перекладі таких метафор перекладач повинен прагнути зберегти форму і зміст. Тим не менш, у випадку, коли це неможливо, вибір проводиться на користь

останнього.

Наприклад:

It's considered a failure now, but it demonstrates that Volkswagen do Brasil was allowed a certain level of independence from its ***German bosses****.* – Зараз модель давно визнана невдалою, але вона показала, що Volkswagen do Brasil мало достатній рівень незалежності від своїх **Німецьких босів**.

Оригінальні метафори – індивідуально-авторські метафори, які не використовуються у повсякденному вживанні. Переклад таких метафор має відбуватися якомога ближче до оригіналу, оскільки така метафора відображає індивідуальний стиль та особистість автора.

Наприклад:

The company increasingly provides the machinery for its customers to make their own packages: ***the fishing rod, not the fish****.* – Все частіше компанії надають своїм клієнтам спеціальне обладнання для самостійного виготовлення упаковки, пропонуючи таким чином не рибу, а вудку.

Недавні метафори – метафоричні неологізми, широко поширені у мові оригіналу. Приклади: «with it/ in it» у значенні «fashionable», «headhunter» – калька за допомогою транслітерації – «хедхантер» або буквального перекладу – «мисливець за головами». Але часто вдається саме зміст цієї метафори – «фахівець із добору персоналу» або «мисливець за талантами».

Наприклад:

I'm a ***headhunter*** *with 34 years of leadership experience who's placed female executives at Fortune 500 companies.* – Я **хедхантер** із 34-річним досвідом керівництва, який призначив жінок-керівників у компанії зі списку Fortune 500.

Тепер перейдемо визначення функцій метафори. Незважаючи на тисячолітню історію існування метафори, в даний час не існує єдиної думки щодо перерахування мовних функцій метафори [41, с. 47]. Риторики високо оцінили важливість метафори для мови та визначили 3 основні її функції:

1. Естетична – ця функція у тому, щоб прикрасити мову, зробити її

яскравішою і виразною. Під естетичною функцією розуміють здатність метафори надавати естетичний вплив на читача, зацікавити та здивувати його. Ця функція є основною для художнього дискурсу, водночас дуже істотна й у політичної сфери спілкування.

2. Аксіологічна – функція, яка у тому, щоб передати оцінку предмета. Отже, з допомогою метафори можна висловити своє ставлення до предмета, причому іноді дуже емоційно. Так, Аристотель говорив, що «різні слова представляють предмет не в одному і тому ж світі. Щоб виставити предмет у хорошому світі, слід брати метафору від кращих предметів, а щоб про той самий предмет сказати погано - потрібно взяти метафору від поганих речей» [7].

3. Номінативна – коли предметам, не маючим напочатку власного імені, присвоюються якісь власні назви. Риторики вважали, що метафора може сприяти народженню назв будь-яких предметів і таким чином служить розвитку мови. Принцип такої заміни полягає в наступному: метафора або посідає порожнє місце, або витісняє споконвічну назву.

Ньюмарк виділяє у метафорі дві функції: коннотативну та естетичну [2].

Коннотативна функція передбачає здатність метафори докладніше і детально описувати абстрактні і конкретні поняття, яскравіше висловлювати думку і характеризувати якості предмета, що описується. Також при перекладі важливо визначити, чи має смислова область метафори позитивне або негативне забарвлення.

На думку Дж. Лакофф та М. Джонсона концептуальна метафора виконує такі функції:

Когнітивна функція – сприяє становленню, формуванню та поясненню концепту в людській свідомості;

Комунікативна функція – забезпечує актуалізацію вже наявного концепту та лематизацію його певних сторін у мовно-мисленному процесі. [30, с. 31]. Також є й інші менш поширені функції метафори:

1. Апелятивна функція – полягає у спонуканні слухача до сприйняття

інформації, впливу на інтелектуальну чи емоційно-вольову сторону його психіки. Причиною частої присутності метафори в ситуаціях, коли необхідно вплинути на аудиторію, є можливість метафори завдяки підвищеній образності та яскраво вираженому емоційно-оціночному компоненту впливати на логічну частину свідомості через її емоційний вхід.

2. **Контактовстановлююча функція** – полягає у встановленні емоційного контакту з аудиторією.

3. **Емоційно-оцінна функція** – особливість апелювати до емоційно-оцінного компонента свідомості.

4. **Експресивна функція** – залучення чи утримання уваги аудиторії у вигляді підвищення образності тексту, внесення елементів мовної гри та непередбачуваності.

5. **Інформативна функція** – передача оратором будь-якої інформації про події, явища тощо.

6. **Жанроутворювальна функція** – відповідає за такі властивості метафори, що беруть участь у створенні певного жанру.

7. **Ритуальна функція** – метафора, запропонована Харченко В.К, використовується в привітаннях, вітаннях, святкових тостах, а також при вираженні співчуття, співчуття.

8. **Конспіруюча функція** – функція метафори, що використовується для засекречування сенсу. Не кожен метафоричний шифр дає підстави говорити про конспірацію сенсу.

Необхідно підкреслити, що для інтерпретації метафор у художньому тексті важливими є такі фактори:

1) Знання природи художнього тексту та метафори, її функцій, вміння розпізнати метафоричний вираз у тексті;

2) Розуміння спектра прямих та переносних значень лексем;

3) Уявлення про можливі трансформації сенсу під впливом контексту та системи загальноприйнятих асоціацій, що швидко активізуються у свідомості при сприйнятті концепту та пов'язані з особливостями менталітету народу,

оскільки в силу культурно-історичних причин одні й ті самі метафори у представників різних культур можуть викликати різні асоціативні ряди;

4) Знання історичного фону створення тексту;

5) Знання символіки використаних лексем;

6) Усвідомлення наміру та задуму автора, що пов'язано з наявністю у читача комунікативної компетенції;

7) Наявність у когнітивній основі реципієнта рецептивних схем, які забезпечують сприйняття прихованих смислів, і навіть розвиненого асоціативного мислення.

Разом з тим, під час розгляду функцій метафор, слід зазначити, що кожна функція залежить від стилю, у якому використовується. З багатьох інших функцій метафори, що виділяються різними дослідниками, найбільш релевантними для художнього дискурсу можна назвати такі: **експресивна, когнітивна, оцінна, естетична, емоційна.** Таким чином, на основі проведеного дослідження можна зробити висновок про багатоаспектність терміну метафори.

1.3. Особливості художнього дискурсу

Питання про художній дискурс виникає щоразу, коли мистецьке входить у мову, мовлення й текст. При цьому художня література є лише одним із різновидів художнього дискурсу в генеричному сенсі. Різні форми естетичної діяльності створюють художній дискурс. Його сфера – будь-яка сфера вербальних висловлювань в естетичній діяльності.

Перш ніж перейти до характеристики художнього дискурсу, вважаю за необхідне дати визначення безпосередньо поняття дискурс. Традиційно під терміном «дискурс» розуміють текст, який є результатом цілеспрямованої соціальної дії та текст як сукупність мовних, мовленнєвих, соціокультурних, прагматичних, когнітивних та психічних факторів [9, с. 136–137].

Корольов І. Р. дав дискурсу таке визначення: «це зв'язкова послідовність мовних одиниць, створювана говорящим для слухача у час, у певному місці, з певною метою». Дискурс у більш широкому сенсі є складним комунікативним явищем як усним мовленнєвим актом, що враховує соціальний контекст, надає інформацію про учасників комунікації та їх характеристики, а також процеси виробництва сприйняття повідомлень [27, с. 290-291].

За думкою Кудлаєвой дискурс це – «не сама мовна поведінка, а результат мовної поведінки, що… зумовлений, як і вся мовна діяльність, сукупністю соціокультурних та ситуативних факторів, що впливають на комунікацію» [29, с. 50].

Дати визначення художнього дискурсу – досить складне завдання, хоча філологи ніколи не обділяли художні тексти своєю увагою. Р. Якобсон дав художній мові таке визначення: «організоване насильство над звичайною мовою», що ще краще описує поняття сленг. А ті, хто бажає визначити літературу як – використання "художніх прийомів", не можуть пояснити той факт, що за десять хвилин перебування в провінційному англійському пабі можна зустріти більше метафор, ніж за всю постановку п'єси Шекспіра.

Водночас цей дискурс має спільні тенденції з науковим. Незважаючи на велику концентацію текстів, наповнених суб'єктивною «художністю», проте більшість із них все ж таки написані мовою, майже невідмінною від «природної». Тому ми можемо розглядати полярність художнього дискурсу. А такі поняття як «художність» та «природність» виступатимуть на противагу «художності», яка виявляє тенденції до об'єктивної «предметності». Таким чином, формуються конкретні літературні тексти і належать більше до того чи іншого "полюсу".

А.С. Гафаров бачить художній дискурс як «соціокультурна взаємодія між письменником і читачем, що втягує у свою сферу культурні, естетичні, соціальні цінності, енциклопедичні знання, знання про світ і ставлення до дійсності, систему переконань, уявлень, вірувань, почуттів і спробу змінити

духовний простір людини і викликати в неї певну емоційну реакцію» [49].

Т.А. ван Дейк звертає увагу, що художні твори не варто розглядати як сукупність певних дискурсів, різноманітність яких можна визначити лише у вигляді лінгвістичних ознак. На його думку, не існує помітної різниці між художніми творами, а тим більше сучасними, за своїми граматичними та семантичними ознаками, від інших типів нехудожніх дискурсів. Тому визначаючи рамки художнього дискурсу Т.А. Ван Дейк звертає увагу на його прагматичні функції. Лінгвіст порівнює художній дискурс із комунікативним актом, який вільний від переслідування обов'язкових цільових установок, характерних для повсякденного мовлення. А ціль може полягати в наступному: письменник за допомогою своїх творів намагається впливати на духовний простір читача: систему цінностей, знань, вірування, бажання з метою внести зміни.

Більш точним у цьому плані представляється термін «літературно-художній дискурс», представлений В.О. Миловідовим. Дослідник пропонує наступне визначення дискурсу: «діалогічна та динамічна мисленно-мовленнєва практика, протікання якої обумовлено місцем, часом, культурно-історичним та соціально-психологічним контекстом говоріння (креативним контекстом) та слухання (рецептивним контекстом), характером намірів того, хто говорить і слухає, характеристиками об'єкта, особливостями спеціалізованих мов, якими кодується повідомлення, а також особливостями мов декодування» [34, с. 13]. Таке трактування вважається ним найбільш придатним визначення «літературно-художнього дискурсу», об'єктом якого служить естетичний об'єкт, а інструментом – мову художньої літератури.

Дотримуючись методології В.І. Тюпи, базовим елементом такого дискурсу літературознавець визнає «взаємодія креативної та рецептивної фаз, де діють, відповідно, продуцент та реципієнт повідомлення» [44].

Ц. Тодоров не поділяє думку про існування єдиного літературного поняття, а визнає лише безліч літературних дискурсів, виконують естетичні функції у різних історико-культурних контекстах.

Розмірковуючи з цією метою художнього дискурсу, лінгвіст Н.Л. Галєєва зауважує: «Текст, що містить параметр художності, пробуджує рефлексію, що призводить до утворення деякого простору розуміння, де рефлексія фіксується у вигляді духовних сутностей – смислів та ідей, які, у свою чергу, здатні збагачувати духовний простір людини. Під духовним простором розуміється у своїй сукупність смислових, ідейних парадигм, цінностей, почуттів, уявлень, знань, понять, віри, загальнокультурних феноменів» [17, с. 90].

Тепер, після визначення поняття художнього дискурсу, пропоную перейти до його фрактального аналізу. Він може складатися з кількох рівнів:

1. Структурний рівень;

2. Змістовий рівень;

3. Рівень сприйняття тексту.

Також слід взяти до уваги, що за зміною смислів стоїть також і нескінченна зміна їх тлумачень, завдяки чому відбувається еволюція сенсу. Весь цей нескінченний кругообіг самоподібних прочитань того самого твору, коли кожне звернення до знайомого тексту створює нові сенси та асоціації. А кожен конкретний фрагмент авторського твору є не кінцевим варіантом, а нескінченним рядом вкладених один в одного смислів-прочитань.

Якщо звернутися до визначення Ц. Тодорова – «дискурс розташовується по той бік мови, але з цього боку висловлювання», то у художньому творі специфіка дискурсу виконує універсальну функцію [43, с. 78]. Структура, стратегія, жанр, композиція, стиль художнього твору зароджується та утворюється відповідно до дискурсивних основ. Дискурс – ядро художнього твору, діалектична система, що охоплює всі етапи розвитку, починаючи з вигадки, зародження ідеї, його соціальне функціонування і закінчуючи окремим матеріалом, реаліпієнтом, що аналізується.

Отже, резюмуючи вищевикладене, можна говорити про нерозривність понять «художній дискурс» та «художній текст». Отже, резюмуючи вищевикладене, можна говорити про нерозривність понять «художній

дискурс» та «художній текст». Тому, виконуючи аналіз художнього твору, слід брати до уваги обидві категорії. З погляду різних підходів до визначення дискурсу, ми пропонуємо розуміти «художній дискурс» як соціокультурну взаємодію між автором і читачем, що включає в себе: культурні, естетичні та соціальні цінності, що є спробою змінити «духовний простір» людини і викликати певну емоційну реакцію.

Досліджуючи твори Оскара Уайльда дуже важливо звернутися до особливостей художнього дискурсу, які становлять його ключові характеристики та стосуються проблеми імпліцитності. Однією з особливостей є естетична значимість художнього дискурсу.

У семіотиці Ю.М. Лотмана естетична значимість сприймається як множинна зашифрованість художнього твору: «Як тільки одержувачу інформації стає відомо, що перед ним художнє повідомлення, він відразу до нього підходить особливим чином». Текст постає перед ним, як двічі зашифрований; перше зашифрування – система природної мови. Оскільки ця система шифру дана заздалегідь і адресант з адресатом однаково вільно нею володіють, дешифрування на цьому рівні проводиться автоматично, механізм її стає прозорим – користуються перестають його помічати. Однак цей текст зашифрований якимось іншим чином. В умови естетичного функціонування тексту входить попереднє знання про подвійне шифрування, і незнання про вторинний код, який при цьому застосовують. Оскільки одержувач інформації не знає, що в сприйнятому ним тексті на цьому другому рівні значуще, а що – ні, він «підозрює» всі елементи виразу змістовності» [31, с. 6-7].

Іншою особливістю художнього дискурсу, яку слід враховувати у зв'язку з феноменом імпліцитності, є його прагматична двоїстість і схильність до непрямого вираження погляду. Е. Бенвеніст визначає прагматичну двоплановість як таку двоєдність: план оповідання і план дискурсу - мови, що присвоюється людиною, що говорить [14, с. 299].

Основою будь-якого мистецького твору є концепція. Тобто складена смислова структура тексту, що втілює таку психологічну категорію, як

авторські задуми. Концепт у своїй суті інтуїтивний і несвідомий, хоча реалізується автором на рівні «раціо» у процесі породження [28, с. 57].

Враховуючи, що присутність метафори у практичній мові стикається з обмеженнями, що накладаються типами дискурсу та комунікативними цілями, а наявність метафори в науковому тексті є суперечливим явищем, то вживання метафори у художніх творах завжди сприймалося як законне та природне.

Метафора безпосередньо пов'язана з поетичним уявленням про світ, оскільки поетична творчість будь-якого автора часто визначається через характерні для нього метафори. Довільність у виборі тропів свідчить про поетичну природу, оскільки поезія за своєю суттю непередбачувана та випадкова. Метафори є органічними елементами художнього тексту, а їх використання в інших видах дискурсу пояснюється тим, що вони містять риси образного бачення світу і поетичної думки.

Метафору з поетичним дискурсом поєднують такі характеристики: – узагальненість значення; – злиття образу та сенсу; – опущення різних інтерпретацій; – незводимість до буквального значення фраз; – категоріальне зрушення, іншими словами, об'єднання в одній мовній одиниці двох явищ дійсності або об'єктів; – звернення до уяви, а не до знання

Завдяки зв'язку метафори з поетичною уявою та її образності є можливість говорити про метафору в сучасному театрі, живописі, кіно, схильних до використання непрямих засобів вираження. Зміщення метафори в область образотворчих мистецтв призвело до суттєвої зміни цього визначення. Образна метафора значно відрізняється від словесної. Така метафора не залишає межі свого контексту, не породжує нових смислів, не формують перспективи існування метафори поза творами мистецтва. Іншими словами, це зображення, яке набуває значущості в тому чи іншому художньому контексті.

Таким чином, ми систематизували та дали характеристику існуючим у лінгвістиці підходам до визначення поняття художнього дискурсу, зокрема

визначили його особливості загалом, а також особливості літературно-художнього дискурсу як різновиду художнього дискурсу. Розглянули особливості використання метафори у художньому дискурсі, яка насамперед спрямована на вираження погляду та виклик певних асоціативних зв'язків.

1.4. Особливості перекладу метафори

Проблема передачі стилічних прийомів на мову перекладу одна із найцікавіших аспектів теорії перекладу. Вивчення перекладу образних засобів є предметом особливої важливості через необхідність адекватної передачі образної інформації художнього твору мовою перекладу, відтворення стилістичного ефекту оригіналу у перекладі.

Засоби виразності є невід'ємною частиною будь-якого літературного твору. Завдяки ним текст стає наповнений неповторним та індивідуально авторським. Однією з таких часто вживаних фігур є метафора. Автор художнього твору застосовує метафори для передачі думки та емоції. Логічно, що переклад метафори – один із найсерйозніших викликів майстерності перекладача художніх текстів. Перекладач змушений звертатися до «закону збереження метафори», щоразу обираючи оптимальний перекладацький принцип, знаходячи в мові-реципієнті природні, адекватні лексичні поєднання і уникаючи привнесення до змісту метафори нових, що збивають з пантелику асоціацій. Складність завдання перекладача залежить від того, наскільки творчо автор оригінального тексту підходить до метафор.

Переклад метафори пов'язаний із вирішенням цілої низки лінгвістичних, культурологічних, філософських та інших проблем. Важливість правильного підходу до вивчення способів перекладу метафори обумовлена необхідністю адекватної передачі образної інформації та відображення стилічного ефекту вихідного тексту в перекладі [48].

На думку Ньюмарка, переклад метафори залежить від типу тексту, де

вона використовується. Внаслідок цього він пропонує розрізняти два типи текстів: інформативний і експресивний. У першому лексикалізовані метафори не несуть функціонального навантаження і тому мають високий рівень можливості перекладу. В експресивному типі тексту метафори мають велике інформаційне навантаження і мають низький рівень можливості перекладу, тому передають контекстуальну, семантичну і прагматичну інформацію. Також П. Ньюмарк виділяє дві основні проблеми при перекладі метафори:

1) визначити обсяг семантичної складової метафори необхідний для передачі при перекладі;

2) визначити якою мірою смислова складова метафори знаходиться на перетині полів образності та семантики описуваного об'єкта [2].

У перекладознавстві активно використовується термін трансформація, що у широкому розумінні означає ті зміни, яких перекладачеві доводиться вдатися під час перекладу [35, с. 125]. В.М. Комісарів визначає трансформацію як «перетворення, за допомогою якого можна здійснити перехід від одиниць оригіналу до одиниць перекладу» [26, с. 411], виділяючи граматичні, лексичні та комплексні трансформації.

До **лексичних трансформацій** відносяться:

1) транслітерація;
2) транскрибування;
3) калькування;
4) модуляція;
5) конкретизація;
6) генералізація.

Граматичні трансформації включають: синтаксичне уподібнення (дослівний переклад), граматичні заміни та членування речення. Комплексні, або лексико-семантичні, зводяться до експлікації (описовий переклад), антонімічного перекладу та компенсації.

І.С. Алексєєва визначає трансформацію як «перекладне перетворення», що потребує змін на лексичному, граматичному чи текстовому рівні [4, с.

128]. Алексєєва, слідом за Л.С. Бархударовим, виділяє чотири основні типи трансформацій:

1) перестановка;
2) заміна;
3) додавання;
4) опущення.

Також виділяються антонімічний переклад, що полягає у перетворенні ствердної конструкції на негативну, компенсація та описовий переклад [4, 158-168].

Т.А. Казакова окремо розглядає трансформації для перекладу метафор [22, с. 237-246, 259-265]. Так, для перекладу метафор пропонуються такі рекомендації:

1. Повний переклад при збігу у вихідній мові та мові перекладу правил поєднання, що використовуваних традицій вираження емоційно-оцінної інформації.

2. Додавання/опущення у разі відмінності міри зрозумілості подібності: необхідність або експлікації сенсу (прийом додавання), або імплікації (прийом опущення).

3. Заміна при лексичній чи асоціативній невідповідності між елементами метафори у вихідній мові та мові перекладу.

4. Структурне перетворення на разі відмінності традицій граматичного оформлення метафори.

5. Традиційна відповідність для метафор фольклорного, біблійного, античного походження, коли в мовах склалися різні способи їх вираження.

6. Паралельне іменування метафоричної основи (для текстів, побудованих на поширеній метафорі), коли за міжмовними умовами потрібна заміна або перетворення вихідної метафори, а за характером інформації, що передається, образ необхідно зберегти.

Існує кілька класифікацій способів перекладу метафор, зокрема проблемами перекладу метафор займалися П. Ньюмарк, Я.І. Рецкер, В.М.

Комісарів, Н.І. Борковець, Т.О. Казакова.

Дослідники виділяють такі способи перекладу метафор:

1. Аналог (або асоціативний переклад) – спосіб перекладу, коли у мові та культурі перекладу підбирається аналог.

Наприклад:

In reactionary imperialist wars, the less the masses who are ***the cannon fodder*** *know about the war aims, the better soldiers they are.* – У реакційних імперіалістичних війнах чим менше маси, що представляють **гарматне м'ясо**, знають про цілі цих воєн, тим кращими вони є.

2. **Дослівний переклад** застосовується для метафоричних одиниць у тому випадку, якщо в мові оригіналу та мові перекладу сходяться як правила сполучуваності, так і традиції вираження емоційно-оцінної інформації, вжиті в даній метафорі

Наприклад:

Of course the other solitary cells were next to each other in a row, but the sound of beating was so loud that it ***could reach the sky****.* – Звичайно, інші одиночні камери йшли одна за одною в ряд, але звуки побиття були такі гучні, що **могли досягти неба**.

3. **Еквівалент** – слова чи словосполучення, які мають повну відповідність в іншій мові. Еквіваленти бувають:

1) повними –що покривають значення іноземного слова повністю;

2) частковими – відповідність відноситься лише до одного із значень;

3) абсолютними – належать до того ж функціональному стилю та мають таку ж експресивну функцію, що й слово мовою оригіналу;

4) відносними – відповідають за значенням, але мають інше стилістичне чи експресивне забарвлення.

Цей спосіб перекладу можна використовувати, якщо в мові перекладу існують регулярні відповідності для оригінальної метафори. Так, наприклад, більшість стертих англійських метафор мають українські еквіваленти, зафіксовані в лексикографії.

Наприклад:

*He tried to find a **weak point** in my arguments*. – Він намагався знайти **недосконалость** у моїй аргументації.

4. **Калькування** (дослівний переклад) – «відтворення комбінаторного складу слова або словосполучення», при якому складові частини слова (морфеми) чи фрази (лексеми) переводяться відповідними елементами мови перекладу із подальшим складанням перекладених частин без будь-яких змін. Означає відновлення повного аналога метафори оригіналу в перекладі [36, с. 111-112].

Наприклад:

*Queen Diagnosed With **Queen Flu**.*. – У Її Величності **королівський грип**.

5. **Трансформація –** перетворення, за допомогою якого можна здійснити перехід від одиниць оригіналу до одиниць перекладу в зазначеному сенсі.

Наприклад:

The roots of which – little nursery rivalries – sometimes toughen and deepen as life goes on, and, all hidden, support a plant capable of producing in season the bitterest fruits. – Коріння якої – дитяче суперництво – з плином життя нерідко міцніють, сягають глибини і, приховані від очей, живлять дерево, що приносить свого часу гіркі плоди.

5.1. **Додавання / опущення** використовується в тих випадках, в перекладі має місце використання додаткових слів, що не мають відповідностей в оригіналі (прийом додавання) або має місце опущення тих чи інших слів при перекладі.

Наприклад:

*A **swarm** of jealous suspicions stung and stung her.* – Ревниві підозри терзали її **серце**.

5.2. **Заміна** застосовується у випадках лексичної або асоціативної невідповідності між елементами метафори у мові оригіналу і мові перекладу.

При перекладі в результаті даної трансформації з'являється дещо інший образ, іноді метафора може зовсім зникнути (при відсутності аналогічної конвенційної метафори в мові перекладу).

Наприклад:

*Prepared **to run** upon and trample the **invader** to death* – готові **кинутися** і затоптати **чужинця** до смерті.

5.3. **Структурне перетворення** застосовується при наявності відмінностей традицій граматичного оформлення метафори у мові оригіналу і мові перекладу.

Наприклад:

*Every Forsyte who fears of **something eligible in danger of passing into other hands*** – кожен Форсайт, побоюючись, **як би добрі речі не втекли в нього з рук.**

6. **Компенсація**. Сутність прийому полягає в тому, що, допустивши деякі втрати при передачі певного образу, перекладач заповнює їх, створюючи інший образ такої ж стилістичної спрямованості. До прийому компенсації слід вдаватися тільки тоді, коли інші способи передачі стилістичних особливостей оригіналу неможливі.

Наприклад:

*We now have an opportunity to begin **the root-and-branch** elimination of these weapons.* – Тепер ми можемо розпочати **повне** знищення цієї зброї.

7. **Описовий переклад** – спосіб перекладу, що використовується в тих випадках, коли не існує ніякої іншої можливості передачі мовної одиниці внаслідок відсутності еквівалентів і аналогів в мові перекладу. Описовий переклад полягає в передачі значення іноземного слова за допомогою більш-менш поширеного пояснення.

Наприклад:

***Heads were high**, **but hearts were heavy**, as **the wounded and the refugees poured** into unhappy Georgia.* – **Голови були високо підняті**, але **на серцях лежала тяжкість**, бо **потоки поранених і вбитих захльостували** нещасну

Джорджію.

Як видно з прикладів, складність перекладу метафори багато в чому пов'язана з відмінностями між існуючими метафоричними системами у відповідних мовах. Тому не завжди можливе просте перенесення метафор з англійського тексту в український. У зв'язку з цим, часто виникає потреба зміни метафоричного образу. Такий прийом перекладу допомагає зберегти виразність вихідного тексту та зробити переклад більш ідіоматичним.

В результаті вивчення теоретичних аспектів проблем перекладу метафори в художньому тексті, а також після проведення практичного дослідження метафори як об'єкта перекладацької діяльності в англомовних художніх текстах, ми зробили висновок, що метафора являє собою мовний зворот, що полягає у використанні слів і виразів у переносному значенні на підставі певної аналогії, схожості, порівняння.

Насамкінець можна зробити висновок, що сучасне мовознавство тісно знайоме з проблемами перекладу метафори, а також її семантики та прагматики. Завдяки існуванню безлічі поглядів на визначення, походження та класифікацію метафор, з роками сформувалися методи, що використовуються перекладачами як спосіб вирішення питань перекладу метафор. Поряд з цим ця проблема залишається однією з найменш вивчених областей лінгвістики. По суті, методи розподілу на типи метафор і визначення функцій метафор базуються на єдиному принципі. Досліджуючи його, всі теоретики дійшли до одного головного висновку: при перекладі необхідно зберігати метафори, що є для перекладача одним із головних завдань. Перекладачу слід враховувати тип метафори. Він також повинен не тільки визначати її функцію, але й передбачати, який ефект вона справить на читача. Виходячи з усіх цих факторів, перекладач підбирає спосіб перекладу метафори, який залежить не лише від контексту, а й від фонових знань перекладача.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ МЕТАФОРИ У ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ

У даному розділі буде проведено лінгвістичний аналіз художньої метафори, який в цьому випадку складається з лексичного (з'ясування значення та сенсу слів, словосполучень та розуміння їх ролі для розкриття задуму автора), синтаксичного (для уточнення сенсу речення, словосполучення, слова в контексті та з точки зору граматичних значень), та аналіз функцій, які виконує метафора в даному реченні.

Слід зазначити, що методика лінгвістичного аналізу тексту вперше була запропонована К.Д. Ушинським у його «Початковій практичній граматиці» [45, 243 с]. В ній він використовував універсальний спосіб формування в дітей віком мовного мислення – спостереження над явищами, які органічно співіснують у тексті. На сьогоднішній день існує безліч варіантів лінгвістичного аналізу залежно від охоплених питань. У цій роботі будуть використані лексичний, синтаксичний аналіз та аналіз функції метафори у реченні.

Твори О. Уайльда відрізняються образністю, що досягається за допомогою виразних мовних засобів. Яскрава і жива мова надає опису наочності, виразності, експресії, робить абстрактні поняття більш зримими. Перетворення мови веде, зазвичай, до зміни авторського стилю, тому манера написання О. Уайльда є унікальною, несхожою інші. Неймовірна краса мови Оскара Уайльда захоплює нас в інший світ, з одного боку, мальовничий, барвистий, пройнятий до глибини ідеями естетизму, з іншого боку, іронічний, жадібний, який пронизує атмосфера трагізму та смутку, що надає руйнівний вплив на персонажів. На матеріалі чотирьох казок О. Уайльда: «The Canterville Ghost», «The Happy Prince», «The Nightingale and the Rose», «The Selfsh Giant»

– був проведений лінгвістичний аналіз метафор з точки зору лінгвістики на лексичному та синтаксичному рівнях, визначені типи та функції метафор у тексті.

2.1. Метафора у казці О. Уайльда – «Кентервільський привид»

«Кентервільський привид» було написано 1887 року, у вікторіанську епоху в Англії. Це був період, коли давня влада англійської аристократії в суспільстві почала зменшуватися в міру того, як новий середній клас набував багатства та статусу. У той час як багато письменників того періоду уявляли, що аристократія падає перед висхідним британським середнім класом, «Кентервільський привид» зображує недоречних і безсилих аристократів, яких спіткала ще гірша доля: поступитися своїм місцем у суспільстві американцям, яких вони вважали дуже вульгарними. Уайльд висміює як манірність англійських аристократів, так і несмачну практичність американців, висміюючи саму передумову класової боротьби, однаково висміюючи обидві групи і показуючи, як вони беруть участь в абсурдній бійці через старий маєток.

Онтологічна метафора за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона, М.

There was no doubt, however, that she was extremely upset, and she sternly warned Mr. Otis to beware of some ***trouble coming to the house*** [Дод. 5]

Стилістична фігура – метафора «*trouble coming to the house*». Лексичне значення – біда приходить в дім (у значенні появи проблем, виникнення труднощів, неприємностей). Граматична характеристика – словосполучення (іменник + дієслово + прийменник + артикль + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає обставиною мети. У даному реченні автор надає об'єкту «біда» властивості одухотворених об'єктів, на основі чого

виникає онтологічна метафора, за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М., яка виконує естетичну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – звичайна метафора виконує експресивну функцію. У казці Оскара Уайльда «Кентервільський привид» ці слова були сказані домоправителькою місіс Амні новому господареві Кентервільського замку містеру Хайрам Б. Отісу після того, як він вивів криваву пляму, залишену привидом у бібліотеці. У цьому реченні Уайльд непросто посилює важливість майбутніх неприємних подій для жителів замку, а й створює загадкову «інтригу».

*Now and then they heard **a wood pigeon brooding over its own sweet voice**.* [Дод.1]

Стилістична фігура – метафора «*wood pigeon brooding over its own sweet voice*». Лексичне значення – лісовий голуб розмірковує про свій солодкий голос (у значенні: насолоджується своїм співом). Граматична характеристика – словосполучення (прикметник + іменник + дієслово + прийменник + займенник + прикметник + прикметник + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає означенням, підметом, присудком та означенням з додатком. У даному реченні автор надає об'єкту «голуб» фізичні властивості одухотворених об'єктів через переносне значення, на основі чого виникає онтологічна метафора, за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М., яка виконує, естетичну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – звичайна метафора виконує коннотативну функцію. У цьому реченні Оскар Уайльд за допомогою образної метафори посилює художність тексту, використовуючи метафору как «прикрасу». Також тут використано синестетичну метафору з опорним смаковим компонентом. – «sweet voice», яка виконує, естетичну функцію.

*He stepped stealthily out of the wainscoting, with an evil smile on his cruel, wrinkled mouth, and **the moon hid her face in a cloud**.* [Дод.19]

Стилістична фігура – метафора «*the moon hid her face in a cloud*». Лексичне значення – місяць сховав своє обличчя в хмарі (у значенні: місяць зайшов за хмари). Граматична характеристика – словосполучення (артикль + іменник + дієслово + займенник + іменник + прийменник + артикль + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає підметом, присудком та додатками. У даному реченні автор надає об'єкту «місяць» властивості одухотворених об'єктів – «обличчя», на основі чого виникає онтологічна метафора, за класифікацією запропонованої Лакоффа, Дж., Джонсона М., яка виконує коннотативну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, яка виконує жанроутворюючу функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – звичайна метафора, яка виконує естетичну функцію. Слова зі значенням «місяць» у різних мовах рідко бувають чоловічого роду, як, наприклад, у німецькій мові (der Mond) та у українській мові (місяць). Зазвичай місяць символізує жіночий початок, що можна простежити за словами, що актуалізують це значення, що має граматичний показник жіночого роду (лат. luna ж.р.; ісп. luna ж.р.; португ. Luna ж.р.; фр. lune ж.р.) Жіночність Місяця проявляється у міфологічній символіці. У цьому реченні місяць уособлює жіночу силу. У поетичних творах цей знак переломлюється своєрідно. У Місяця актуальні різні частини тіла: обличчя, ноги, руки, голова, волосся, груди, плечі, очі. У культурах багатьох народів місяць – символ краси та досконалості.

The sky became suddenly overcast with clouds, ***a curious stillness seemed to hold the atmosphere****.* [Дод.3]

Стилістична фігура – метафора «*a curious stillness seemed to hold the atmosphere*». Лексичне значення – дивовижна тиша, здавалося, утримувала атмосферу (у значенні: дивна тиша впливала на атмосферу). Граматична характеристика – словосполучення (артикль+ прикметник + іменник + дієслово + прийменник + дієслово + артикль + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає означенням, підметом, присудками, та

додатком. У даному реченні автор надає об'єкту «тиша» властивості одухотворених об'єктів, на основі чого виникає онтологічна метафора, за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М., яка виконує естетичну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – оригінальна метафора виконує коннотативну функцію.

Accordingly, just as ***the dawn was touching the hills with silver****, he returned towards the spot where he had first laid eyes on the grisly phantom, feeling that, after all, two ghosts were better than one, and that, by the aid of his new friend, he might safely grapple with the twins.* [Дод.25]

Стилістична фігура – метафора «the dawn was touching the hills with silver». Лексичне значення – світанок торкався сріблом пагорбів (у значенні: наступ світанку). Граматична характеристика – словосполучення (артикль+ іменник + дієслово + артикль + іменник + прийменник + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає обставиною часу. Описуючи красу природи, автор звертається до образності. Онтологічна метафора за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М., яка виконує емоційно-оцінювальну функцію. У даному реченні автор надає об'єкту «світанок» фізичні властивості одухотворених об'єктів через переносне значення. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – оригінальна метафора, виконує естетичну функцію.

Когнітивна метафора за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М.

Then, as their beds were quite close to each other, to stand between them in the form of a green, icy-cold corpse, till ***they became paralyzed with fear****.* [Дод.17]

Стилістична фігура – метафора «*they became paralyzed with fear*». Лексичне значення – їх паралізувало від страху (у значенні: вони не могли

рухатися через страх). Граматична характеристика – словосполучення (займенник + дієслово + дієслово + прийменник + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає підметом, присудком та додатком. У даному реченні автор використовує дану метафору з метою образного посилення стану. За класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М. – когнітивна метафора, яка виконує коннотативну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – звичайна метафора, виконує естетичну функцію.

She was frozen with fear. [Дод.15]

Стилістична фігура – метафора «She was frozen with fear». Лексичне значення – вона завмерла від страху (у значенні: вона була знерухомлені через почуття страху). Граматична характеристика – словосполучення (займенник + дієслово + дієслово + прийменник + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає підметом, присудком та додатком. У даному реченні автор використовує дану метафору з метою образного посилення стану. За класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М. – когнітивна метафора, яка виконує коннотативну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, яка виконує жанроутворюючу функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – звичайна метафора, яка виконує естетичну функцію. Психофізіологічні відчуття як головний мотиватор розвитку метафори при відображенні в мові переживання базових емоцій можуть бути ідентифіковані і в ході аналізу контекстів, що належать до опису стану страху. В даному випадку основною метафорою заснованою на відповідному фізіологічному досвіді порушення нормального функціонування організму, наприклад, «Страх - це нерухомість».

Орієнтаційна метафора, за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона, М.

Mr. Otis had telegraphed for a waggonette to meet them, and ***they started on their***

drive in high spirits. [Дод.2]

Стилістична фігура – метафора «*they started on their drive in high spirits*». Лексичне значення – вони почали свій шлях у піднесеному настрої (у значенні: в гарному настрої). Граматична характеристика – словосполучення (займенник + дієслово + прийменник + займенник + іменник + прийменник + прикметник + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає обставиною способу дії. У даному реченні Оскар Уайльд створює переносні значення через просторові поняття та відносини., на основі чого виникає орієнтаційна метафора, за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М., яка виконує коннотативну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, яка виконує жанроутворюючу функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – метафор-кліше, яка виконує естетичну функцію. Фізична основа: щастя – верх; смуток - низ.

Образна метафора за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М.

«And of old Madame de Tremouillac, who, having wakened up one morning early and seen a skeleton seated in an ***arm-chair*** *by the fire reading her diary.»* [Дод.12]

Стилістична фігура – метафора «***arm-chair***». Лексичне значення – крісло (у значенні: предмет меблів для комфортного тривалого сидіння). Граматична характеристика – слово (іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає додатком. У даному реченні слово «arm-chair» – «крісло», за класифікацією запропонованною П. Ньюмарком, є стертою метафорою, яка виконує номінативну функцію. Фігуральний характер таких метафор не відчувається. Стертою метафорою можуть стати слова, що позначають частини тіла, наприклад: «foot», «mouth», «arm» і т.д. За класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М. – образна метафора, виконує номінативну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує номінативну функцію.

Poor Jack was afterwards shot in a duel by Lord Canterville on Wandsworth Common, and Lady Barbara ***died of a broken heart*** *at Tunbridge Wells before the year was out, so, in every way, it had been a great success.* [Дод.27]

Стилістична фігура – метафора «*died of a broken heart*». Лексичне значення – померла від розбитого серця (у значенні: не витримала серцевих страждань і померла). Граматична характеристика – словосполучення (дієслово + прийменник + артикль + прикметник + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає обставиною причини. Читаючи словосполучення «померла від розбитого серця» читач може зрозуміти суть трагедії персонажа, завдяки використанню образної мови, яка демонструє величезну любов до своєї половинки, на основі чого виникає образна метафора, за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М., яка виконує експресивну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує контактовстановлюючу функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – загальна метафора, виконує естетичну функцію. Дана метафора додає реченню образності. Автор використовує цю метафору для посилення впливу на читача.

On reaching his room ***he entirely broke down****.* [Дод.31]

Стилістична фігура – метафора «*he entirely broke down*». Лексичне значення – він зовсім зламався (у значенні: втратити самовладання). Граматична характеристика – словосполучення (іменник + прислівник + дієслово + прийменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає обставиною умови. Метафоричні дієслова, що виражають почуття та емоції, пов'язані з руйнуванням, розривом, втратою контролю. Метафора створює значення, і дає йому ім'я. Наприклад: «break down» – про людину: втратити самовладання, повністю засмутитися, розгубитися; впасти в істерику. Дана метафора прикрашає речення і додає йому образності. Образна метафора за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М., яка виконує експресивну функцію. Оскар Уайльд використовує цю метафору для посилення впливу на

читача, приписуючи суб'єкту фізичні властивості неживих об'єктів. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – загальна метафора, виконує естетичну функцію.

And ***became a prey to the most violent agitation***. [Дод.16]

Стилістична фігура – метафора «*became a prey to the most violent agitation*». Лексичне значення – став жертвою найжорстокішого хвилювання (у значенні: втратити самовладання). Граматична характеристика – словосполучення (дієслово + артикль + іменник + прийменник + артикль + прислівник + прийменник + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає присудком, додатками та означенням. Образна метафора за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М., яка виконує експресивну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – оригінальна метафора, виконує естетичну функцію.

Експресивна метафора, за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М.

«And of old Madame de Tremouillac, who, having wakened up one morning early and seen a skeleton seated in an arm-chair by the fire reading her diary, ***had been confined to her bed*** *for six weeks.»* [Дод.12]

Стилістична фігура – метафора «*had been confined to her bed*». Лексичне значення – була прикута до свого ліжка (у значенні: не мала фізичної можливості встати з ліжка). Граматична характеристика – словосполучення (дієслово + дієслово + прийменник + займенник + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає обставиною часу. Слово «прикутий» має яскраве насильницьке забарвлення. У ньому відчувається неминучість, драма, на основі чого виникає експресивна метафора. За класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М., яка виконує експресивну та апелятивну функції. Дана

метафора неабияк прикрашає речення і додає йому образності. Оскар Уайльд використовує цю метафору для посилення впливу на читача. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – загальна метафора, виконує естетичну функцію.

The twins ***burst into shouts of laughter****.* [Дод.13]

Стилістична фігура – метафора «*burst into shouts of laughter*». Лексичне значення – близнюки вибухнули криками сміху (у значенні: залитися сміхом, зайтись від сміху, засміятися, зареготати). Граматична характеристика – словосполучення (дієслово + прийменник + іменник + прийменник + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає присудком та додатками. Слово «прикутий» має яскраве насильницьке забарвлення. У ньому відчувається неминучість, драма, на основі чого виникає експресивна метафора, за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М., яка виконує експресивну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – загальна метафора, виконує естетичну функцію. Дана метафора неабияк прикрашає речення і додає йому образності. Образ – «спалах, вибух.» Оскар Уайльд використовує цю метафору для посилення впливу на читача.

Виявлені нами метафори можна розподілити по групах відповідно до типу метафоричного перенесення:

- за кольором: «golden girl»;
- за емоційним враженням: «a curious stillness»;
- по месторасположению: «trouble coming to the house»;
- по функциям: «blue blood, for instance, the very bluest in England;
- по ассоциации: «became a prey to the most violent agitation»,
- по действию: «the twins burst into shouts of laughter»;
- по форме: «the angel of death will have mercy on me».

Таким чином, у казці О. Уайльда – «Кентервільський привид» серед 14 прикладів були найбільш розповсюджені такі типи метафор:

Діаграма 1: Види метафор

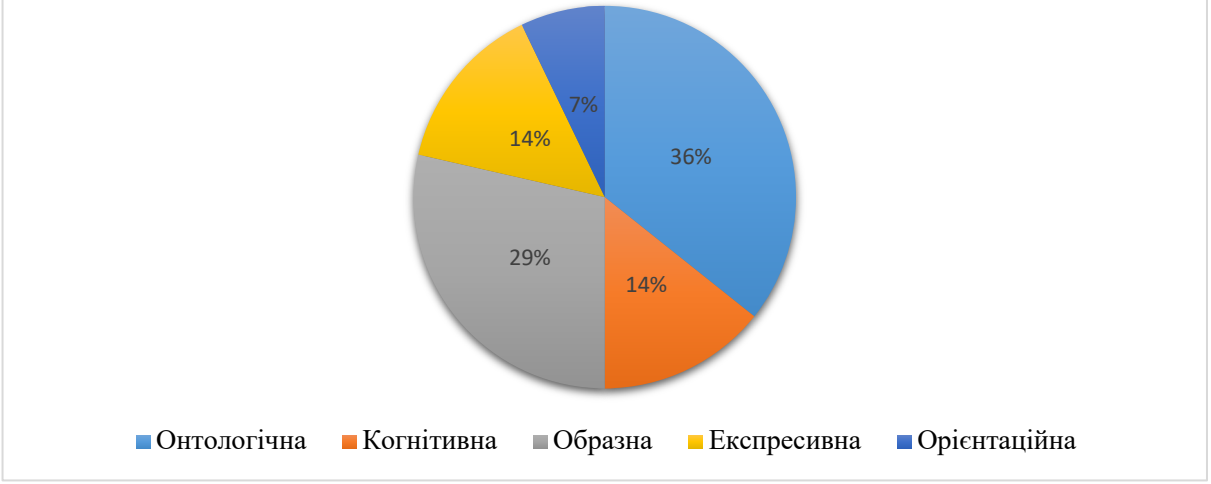

2.2. Метафора у казці О. Уайльда – «Щасливий принц»

Казка «Щасливий принц» має три основні теми: по-перше, вона показує, що краса, що здається, — ніщо, а справжня краса — дарувати любов і жертвувати. По-друге, у ній ми дізнаємося, що кохання та жертовність — дві рятівні сили. По-третє, казка демонструє існування великого розриву між багатими та бідними людьми, правителями та масами. «Щасливий принц» — це шедевр, який показує багато аспектів життя, Оскар Уайлд з одного боку показав фантазію та уяву, а з іншого — оголив лицемірство, злидні, жадібність та спокусу людей. Уайльд використав безліч стилістичних прийомів, і вони перетворили його казки на великі літературні твори.

Онтологічна метафора за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М.

«`It is winter,' answered the Swallow, `and ***the chill snow will soon be here****».* [Дод.62]

Стилістична фігура – метафора «*the chill snow will soon be here*». Лексичне значення – скоро тут буде холодний сніг (у значенні: піде сніг). Граматична характеристика – словосполучення (артикль + прикметник + іменник + дієслово + прислівник + дієслово + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає обставиною місця. Сніг порівнюється з одухотвореним предметом, на основі чого виникає онтологічна метафора, яка виконує номінативну функцію, відповідно до класифікації Лакоффа, Дж., Джонсона М. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – загальна метафора, виконує інформативну функцію.

And certainly, whenever the wind blew, ***the Reed made the most graceful curtsies****.* [Дод.50]

Стилістична фігура – метафора «*the Reed made the most graceful curtsies*». Лексичне значення – Камишинка робила вельми граційні реверанси (у значенні: граціозно парирувала на вітрі). Граматична характеристика – словосполучення (артикль+ іменник + дієслово + артикль + прислівник + прикметник + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає підметом, присудком, означенням та додатком. У даному реченні автор порівнює прогинання рослини з реверансом жінки. Онтологічна метафора за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М., яка виконує емоційно-забарвлювальну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – оригінальна метафора, виконує естетичну функцію.

«*When* ***the moon rose*** *he flew back to the Happy Prince*» [Дод.58]

Стилістична фігура – метафора «*the moon rose*». Лексичне значення – місяць піднявся (у значенні: поява місяця на небі). Граматична характеристика – словосполучення (артикль + іменник + дієслово). Синтаксична характеристика – у реченні виступає підметом та присудком.

*«Then **the snow came**, and after the snow **came the frost**».* [Дод.59]

Стилістична фігура – метафора «*the snow came»; «came the frost*». Лексичне значення – пішов сніг, а за снігом — мороз (у значенні: сніг змінився морозом). Граматична характеристика – словосполучення (артикль + іменник + дієслово) ; (дієслово + артикль + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає підметами та присудками. Автор приписує об'єктам «місяць», «сніг» та «мороз» людські властивості. Г.М. Скляревська визначає даний тип метафори як генетичну, де вона перетворюється на абстрактне поняття. За класифікацією П. Ньюмарка – загальна метафора, виконує естетичну функцію. Відповідно до класифікації Лакоффа, Дж., Джонсона М. – онтологічна метафора, яка виконує емоційно-оцінювальну функцію.

*He is leaning over **a desk covered with papers**;* [Дод.60]

Стилістична фігура – метафора «*a desk covered with papers*». Лексичне значення – стіл, завалений паперами (у значенні: велика кількість документів на столі). Граматична характеристика – словосполучення (артикль+іменник + дієслово + прийменник + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає підметом, присудком та додатком. Відповідно до класифікації Лакоффа, Дж., Джонсона М. – онтологічна метафора, яка виконує номінативну функцію, в якій вона відновлює рівновагу між нез'ясовним і простим найменуванням. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – загальна метафора, виконує інформативну функцію.

Образна метафора за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М.

*So he flew round and round her, touching the water with his wings, and **making silver ripples**.* [Дод.47]

Стилістична фігура – метафора «*making silver ripples*». Лексичне значення – залишаючи на воді сріблястий бриж (у значенні: залишаючи дрібне, блискуче хвилювання на поверхні води). Граматична характеристика – словосполучення (дієслово + прикметник + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає присудком, означенням та додатком. Автор використовує метафору «залишаючи на воді сріблястий бриж» для того, щоб додати яскравість опису Ластівки, який намагається домогтися уваги Камишинки. Образна метафора за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М., яка виконує емоційно-оцінювальну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – оригінальна метафора, виконує естетичну функцію.

The eyes of the Happy Prince were filled with golden tears*, and tears were running down his cheeks.* [Дод.54]

Стилістична фігура – метафора «*The eyes of the Happy Prince were filled with golden tears*». Лексичне значення – Очі Щасливого Принца були наповнені золотими сльозами (у значенні: Щасливі Принц плакав золотими сльозами). Граматична характеристика – словосполучення (артикль + іменник + прийменник + артикль + іменник + дієслово + прийменник + прикметник + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає підметом, додатком, присудком, означенням та додатком. У даному реченні Оскар Уайльд використовує метафору щоб зробити мову яскравішою. Образна метафора за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М., яка виконує емоційно-оцінювальну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – оригінальна метафора, виконує естетичну функцію. Варто також виділити кольорову метафору – «golden tears» з точки зору ролі, яку відіграє колір текстового ситуації. У будь-якому випадку вибір кольору диктується головним чином суто естетичними мотивами. Найчастіше – пейзажно-

флорирістична-сфера, це виражається у виборі кольору, який традиційно вважається найкрасивішим і викликає приємні естетичні відчуття. Мабуть, з цієї причини відсоток прикметників дуже високий у метафорі, що передає золоті та срібні кольори, наприклад: «The brooklet came from mountain, ... Running with feet of silver Over the sands of gold.»

«His face was so beautiful in the moonlight that ***the little Swallow was filled with pity****».* [Дод.55]

Стилістична фігура – метафора «*the little Swallow was filled with pity*». Лексичне значення – маленька Ластівка була сповнена жалю (у значенні: маленькій Ластівці було шкода). Граматична характеристика – словосполучення (артикль + прикметник + іменник + дієслово + прийменник + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає означенням, підметом, присудком та додатком. У даному реченні Оскар Уайльд використовує переносне значення щоб зробити мову яскравішою. Образна метафора за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М., яка виконує емоційно-оцінювальну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – загальна метафора, виконує естетичну функцію.

*«Why are you weeping then?'asked the Swallow;`****you have quite drenched me****».* [Дод.56]

Стилістична фігура – метафора «*you have quite drenched me*». Лексичне значення – через вас я промокла наскрізь (у значенні: сльози Щасливого Принца намочили Ластівку). Граматична характеристика – словосполучення (іменник + дієслово + прислівник + дієслово + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає обставиною міри й ступеня. Принц не може промочити Ластівку трьома краплями сліз. Автор використовує цю художню метафору для посилення емоційного ефекту. Відповідно до класифікації Лакоффа, Дж., Джонсона М. – образна метафора, яка служить

розвитку фігурального значення. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – загальна метафора, виконує естетичну функцію. У казці "Щасливий Принц" персонажам Ластівки та статуї Принца притаманне людське начало, почуття співчуття і жалості до людей, разом вони допомагають мешканцям впоратися з їхніми проблемами, жертвуючи собою.

`How cool I feel,' said the boy, `I must be getting better;' and ***he sank into a delicious slumber***. [Дод.57]

Стилістична фігура – метафора «*he sank into a delicious slumber*». Лексичне значення – він занурився в чудовий сон (у значенні: він спокійно заснув). Граматична характеристика – словосполучення (іменник + дієслово + прислівник + артикль + прикметник + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає підметом, присудком, означенням та додатком. Відповідно до класифікації Лакоффа, Дж., Джонсона М. – образна метафора, яка виконує емоційно-оцінювальну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – загальна метафора, виконує естетичну функцію. Автор описує, як хтось спить глибоким міцним сном. Якщо ми проаналізуємо це більш точно, ми можемо зробити висновок, що маленький хлопчик спить, коли на нього дме свіже та солодке повітря.

So he plucked out the Prince's other eye, and ***darted down*** *with it.* [Дод.61]

Стилістична фігура – метафора «*darted down*». Лексичне значення – кинувся вниз (у значенні: стрибнув і полетів униз). Граматична характеристика – словосполучення (дієслово + прислівник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає обставиною місця. Відповідно до класифікації Лакоффа, Дж., Джонсона М. – образна метафора, яка виконує номінативну функцію, оскільки полягає у заміні одного дескриптивного значення іншим. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора,

виконує жанроутворюючу функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – загальна метафора, виконує інформативну функцію.

*«`**We have bread now**!'- they cried»* [Дод.63]

Стилістична фігура – метафора «*We have bread now*». Лексичне значення – тепер маємо хліб (у значенні: тепер у нас є гроші на їжу, щоб вижити). Граматична характеристика – словосполучення (іменник + дієслово + іменник + прислівник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає підметом, присудком та додатком. За контекстом у казці Щасливий принц діти порівнюють золото, яке їм роздав Ластівка, із хлібом, який вони можуть собі купити. Дана метафора є образною та виконує номінативну функцію, відповідно до класифікації Лакоффа, Дж., Джонсона М. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – загальна метафора, виконує когнітивну функцію.

I am going to the House of Death. [Дод.68]

Стилістична фігура – метафора «*I am going to the House of Death*». Лексичне значення – я йду до Будинку Смерті (у значенні: померти). Граматична характеристика – словосполучення (іменник + дієслово + прийменник + артикль + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає обставиною місця. Ця метафора використовується замість слова «вмирати» та виконує ритуальну функцію за класифікацією Харченко В.К. Відповідно до класифікації Лакоффа, Дж., Джонсона М. є образною та виконує номінативну функцію. За класифікацією. За класифікацією П. Ньюмарка – оригінальна метафора, виконує експресивну функцію.

***Death is the brother of Sleep**, is he not?* [Дод.73]

Стилістична фігура – метафора «*Death is the brother of Sleep*». Лексичне значення – Смерть — брат Сну (у значенні: померти все одно що заснути).

Граматична характеристика – словосполучення (іменник + дієслово + артикль + прикметник + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає підметом, присудком, означенням та додатком. Ця метафора є образною та виконує номінативну функцію, відповідно до класифікації Лакоффа, Дж., Джонсона М. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – оригінальна метафора, виконує когнітивну функцію. Уособлення смерті можна зустріти майже у всіх англійських та американських поетів, при цьому Смерть найчастіше уподібнюється до живої істоти чоловічої статі. Як відомо, граматична категорія роду, яка була присутня у давньоанглійській мові, до ранньоновоанглійського періоду зникає, але у багатьох понять, таких як небесні світила (сонце, місяць), пори року, природні об'єкти (море, річка, вітер, хмара), абстрактні поняття (любов, краса, смуток) виявляється поетична категорія роду. Вказівкою на рід можуть бути особисті займенники (“he”, “she”), і навіть слова, родова приналежність яких закладено у тому семантиці (наприклад, “father”, “brother”, “son”, “king”, “sergeant” vs. “mother”, “sister”, “daughter”, “queen”, "matron", "maiden").

*This **broken** lead **heart** will not melt in the furnace.* [Дод.69]

Стилістична фігура – метафора «*broken heart*». Лексичне значення – розбите серце (у значенні: страждання від любові). Граматична характеристика – словосполучення (прикметник + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає означенням та підметом. Читаючи словосполучення «розбите серце» читач може зрозуміти суть трагедії персонажа, завдяки використанню образної мови, на основі чого виникає образна метафора, за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М., яка виконує емоційно-забарвлювальну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – загальна метафора, виконує естетичну функцію. Дана метафора

додає реченню образності. Автор використовує цю метафору для посилення впливу на читача.

Виявлені нами метафори можна розподілити по групах відповідно до типу метафоричного перенесення:

- за кольором: «Silver ripples»;
- за емоційним враженням: «he sank into a delicious slumber»;
- по месторасположению: «I am off to the Pyramids»;
- по функциям: «power of love»;
- по ассоциации: «Death is the brother of Sleep»;
- по действию: «she is always flirting with the wind»;
- по форме: «the House of Death».

Таким чином, у казці О. Уайльда – «Щасливий Принц» серед 15 прикладів були найбільш розповсюджені такі типи метафор:

Діаграма 2: Види метафор

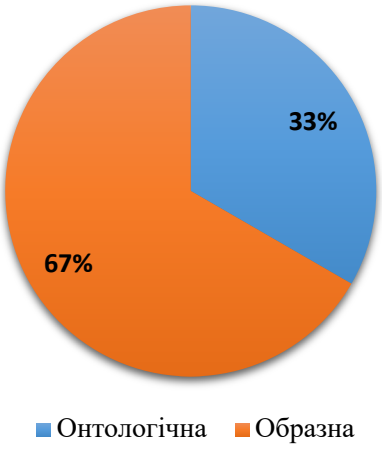

2.3. Метафора у казці О. Уайльда – «Соловей і троянда»

Казка «Соловей і троянда» наповнена гіркою сатирою, властивою всім творам Уайльда. Легкий поступ Краси обривається жорстокою практичністю

реального світу, адже його населяють дурні, які сліпі та глухі до Мистецтва.

Казка наповнена гіркою сатирою, властивою всім творам Уайльда. Легкий поступ Краси обривається жорстокою практичністю реального світу, адже його населяють дурні, які сліпі та глухі до Мистецтво.

Оскар Уайльд жив у епоху, коли існувала думка, що в житті немає нічого цінного для мистецтва. Що мистецтво має набувати ідеальної форми, але його сенс не повинен перетинатися з тим, хто оточує нас у повсякденному житті. Уайльд вважав, що життя має впливати на мистецтво, а мистецтво на життя. Так, Соловей жертвує своїм життям заради мистецтва, а мистецтво приймає цю високу плату. А краса повинна впливати на людей, які могли б порівнювати себе з персонажами творів та замислюватись про справжні цінності.

Образна метафора за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М.

“No red rose in all my garden!” he cried, and ***his beautiful eyes filled with tears****.* [Дод.75]

Стилістична фігура – метафора «*his beautiful eyes filled with tears*». Лексичне значення – його гарні очі наповнились сльозами (у значенні: він заплакав). Граматична характеристика – словосполучення (займенник + прикметник + іменник + дієслово + прийменник + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає підметом, присудком, означенням та додатком. Дана метафора є мовную та виконує мнемонічну функцію, відповідно до Скляревської Г.Н., де метафора допомагає краще запам'ятовувати інформацію, оскільки має емоційно-оцінний характер. За класифікацією П. Ньюмарка – загальна метафора, виконує когнітивну функцію. За класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М. є образною та виконує когнітивну функцію.

She will dance so lightly that ***her feet will not touch the floor****, and the courtiers in*

their gay dresses will throng round her. [Дод.79]

Стилістична фігура – метафора «*her feet will not touch the floor*». Лексичне значення – її ноги не торкнуться підлоги (у значенні: в танці не буде чутно, як її ноги торкнуться підлоги). Граматична характеристика – словосполучення (займенник + іменник + дієслово + артикль + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає обставиною способу дії. У даній реченні автор описує вміння дівчини танцювати легко та красиво через образну метафору за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М., яка виконує когнітивну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – оригінальна метафора, виконує естетичну функцію.

All night long you must sing to me, and the thorn must pierce your heart, and ***your life-blood must flow into my veins, and become mine****.* [Дод.82]

Стилістична фігура – метафора «*your life-blood must flow into my veins, and become mine*». Лексичне значення – Твоя кров потече в мої вени і стане моєю (у значенні: Соловій проллє кров на білу троянду). Граматична характеристика – словосполучення (займенник + іменник + дієслово + прийменник + займенник + іменник + сполучник + дієслово + займенник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає обставиною місця. У даному реченні автор порівнює гілки куща троянди з венами людини, на основі чого виникає образна метафора за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М., яка виконує когнітивну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – оригінальна метафора, виконує естетичну функцію.

Sweet are ***the bluebells that hide in the valley****.* [Дод.83]

Стилістична фігура – метафора «*the bluebells that hide in the valley*».

Лексичне значення – дзвіночки, що ховаються в долині (у значенні: квіти дзвіночки в долині). Граматична характеристика – словосполучення (артикль + іменник + займенник + дієслово + прийменник + артикль + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає обставиною місця. У цьому реченні Оскар Уайльд надає дзвоникам властивість одухотворених об'єктів, на основі якої виникає образна та онтологічна метафора, за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М., яка виконує коннотативну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – оригінальна метафора, виконує естетичну функцію. Також тут використано синестетичну метафору з опорним смаковим компонентом. – «sweet bluebells», яка виконує, естетичну функцію.

It is pleasant to sit in the green wood, and to watch ***the Sun in his chariot of gold****, and* ***the Moon in her chariot of pearl****.* [Дод.84]

Стилістична фігура – метафора «*the Sun in his chariot of gold*»; « the *Moon in her chariot of pearl*». Лексичне значення – Сонце в його золотій колісниці; Місяць у його перлинній колісниці (у значенні: сонце та місяць). Граматична характеристика – словосполучення (артикль + іменник + прийменник + займенник + іменник + прийменник + іменник) ; (артикль + іменник + прийменник + займенник + іменник + прийменник + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає обставиною місця. У даному реченні Оскар Уайльд використовує образні метафори «Сонце в його золотій колісниці» та «Місяць у його перлинній колісниці» для посилення емоційного забарвлення, за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М. виконують експресивну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – оригінальна метафора, виконує естетичну функцію. Варто також виділити метафори з джерелом 'цінність металу та мінералу' – «*chariot of gold*» та «*chariot of pearl*». Цінність срібла та золота зумовила використання цих

металів як еквівалентів вартості інших об'єктів, а також те, що на основі асоціації «висока вартість – цінність» уявлення про високу ціну на метали стали зв'язуватися з інтерпретацією цінності як 'важливості', 'потрібності', 'досягнень', 'статусності'.

She sang first of ***the birth of love in the heart of a boy and a girl****.* [Дод.88]

Стилістична фігура – метафора «*the birth of love in the heart of a boy and a girl*». Лексичне значення – зародження кохання в серці хлопця та дівчини (у значенні: виникнення кохання). Граматична характеристика – словосполучення (артикль + іменник + прийменник + іменник + прийменник + артикль + іменник + прийменник + артикль + іменник + сполучник + артикль + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає обставиною місця. У цьому реченні Оскар Уайльд використовує метафору «зародження кохання в серці хлопця та дівчини» для образності при описі процесу зародження кохання. Образна метафора за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М. виконує емоційно-оцінну функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – оригінальна метафора, виконує естетичну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію.

She sang of ***the birth of passion in the soul of a man and a maid****.* [Дод.90]

Стилістична фігура – метафора «*the birth of passion in the soul of a man and a maid*». Лексичне значення – зародження пристрасті в душі чоловіка і дівчини (у значенні: виникнення пристрасті). Граматична характеристика – словосполучення (артикль + іменник + прийменник + іменник + прийменник + артикль + іменник + прийменник + артикль + іменник + сполучник + артикль + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає обставиною місця. У цьому реченні Оскар Уайльд використовує метафору «зародження пристрасті в душі чоловіка і дівчини» для образності при описі процесу зародження пристрасті. Образна метафора за класифікацією Лакоффа, Дж.,

Джонсона М. виконує емоційно-оцінну функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – оригінальна метафора, виконує естетичну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію.

«***Here is the reddest rose in all the world****. You will wear it to-night next your heart, and as we dance together it will tell you how I love you».* [Дод.98]

Стилістична фігура – метафора «*Here is the reddest rose in all the world*». Лексичне значення – ось найчервоніша троянда в усьому світі (у значенні: найчервоніша троянда). Граматична характеристика – словосполучення (іменник + дієслово + артикль + прикметник + іменник + прийменник + прикметник + артикль + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає обставиною місця. У цьому реченні предмету «троянда» присвоєно властивості одягу, основі чого виникає образна метафора, виконує номінативну функцію за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М. П. Ньюмарка – загальна метафора, виконує когнітивну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію.

She sang of ***the Love that is perfected by Death, of the Love that dies not in the tomb.*** [Дод.94]

Стилістична фігура – метафора «*the Love that is perfected by Death, of the Love that dies not in the tomb*». Лексичне значення – Любов, яка набуває досконалості в Смерті, про ту Любов, яка не вмирає в могилі (у значенні: співав про силу кохання). Граматична характеристика – словосполучення (артикль + іменник + прислівник + прийменник + іменник + прийменник + артикль + іменник + прийменник + артикль + іменник + сполучник + артикль + іменник). Синтаксична характеристика – підмети, присуки, додатки. Образна метафора за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М. виконує емоційно-оцінну функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – оригінальна

метафора, виконує естетичну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію. У даному реченні Оскар Уайльд використовує метафору «Любов, яка набуває досконалості в Смерті, про ту Любов, яка не вмирає в могилі» для посилення образу силу кохання.

Номінативна метафора за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М.

I shall feel very lonely ***when you are gone***. [Дод.85]

Стилістична фігура – метафора «*when you are gone*». Лексичне значення – коли тебе не буде (у значенні: коли ти помреш). Граматична характеристика – словосполучення (прийменник + іменник + дієслово) Синтаксична характеристика – у реченні виступає обставиною часу. У даному реченні автор використовує мовну метафору, за класифікацією Скляревської Г.М., «коли ти підеш» вживається замість фрази «коли ти помреш», метафора виконує конспіруючу функцію. За класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М. – номінативна метафора, виконує жанроутворюючу функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – загальна метафора, виконує естетичну функцію. Щасливий Принц розуміє, що Ластівка скоро помре і висловлює свої почуття про незворотність майбутньої події.

Онтологічна метафора за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М.

Sorrow has set her seal upon his brow. [Дод.76]

Стилістична фігура – метафора «*Sorrow has set her seal upon his brow*». Лексичне значення – печаль поставила свою печать на його чолі (у значенні: його обличчя виражало смуток). Граматична характеристика – словосполучення (іменник + дієслово + займенник + іменник + прислівник + займенник + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає підметом, присудком, означенням та додатками. Онтологічна метафора за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М., яка виконує емоційно-

забарвлювальну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – оригінальна метафора, виконує естетичну функцію.

When ***the Moon shone in the heavens****.* [Дод.86]

Стилістична фігура – метафора «*the Moon shone in the heavens*». Лексичне значення – Місяць світив на небі (у значенні: місяць виконував свою основну функцію). Граматична характеристика – словосполучення (артикль + іменник + дієслово + прийменник + артикль + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає обставиною часу. У даному реченні автор використовує онтологічну метафору «Місяць світив на небі» за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М. виконує експресивну функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – загальна метафора, виконує естетичну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію.

All night long she sang with her breast against the thorn, and ***the cold crystal Moon leaned down and listened****.* [Дод.87]

Стилістична фігура – метафора «*the cold crystal Moon leaned down and listened*». Лексичне значення – холодний кришталевий Місяць схилився й прислухався (у значенні: місяць був на небі). Граматична характеристика – словосполучення (артикль + іменник + дієслово + прийменник + артикль + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає обставиною часу. У даному реченні Оскар Уайльд присвоює об'єкту «Місяць» властивості одухотворених об'єктів, основі чого виникає онтологічна метафора «холодний кришталевий Місяць схилився й прислухався» за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М. виконує експресивну функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – оригінальна метафора, виконує естетичну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію. Варто також виділити метафори з джерелом

'цінність мінералу' – «*crystal Moon*».

A delicate flush of pink came into *the leaves of the rose.* [Дод.91]

Стилістична фігура – метафора «*A delicate flush of pink came into the leaves of the rose*». Лексичне значення – ніжний рожевий відтінок з'явився на листі троянди (у значенні: поява кольору). Граматична характеристика – словосполучення (артикль + прикметник + іменник + прийменник + іменник + дієслово + прийменник + артикль + іменник + прийменник + артикль + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає обставиною місця. У даному реченні Оскар Уайльд присвоює об'єкту «відтінок» властивості одухотворених об'єктів, основі чого виникає онтологічна метафора «ніжний рожевий відтінок з'явився на листі троянди» за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М. виконує емоційно-оцінну функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – загальна метафора, виконує естетичну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію.

A fierce pang of pain shot through her. [Дод.93]

Стилістична фігура – метафора «*A fierce pang of pain shot through her*». Лексичне значення – жорстокий біль пронизав її (у значенні: прояви болю). Граматична характеристика – словосполучення (артикль + прикметник + іменник + прийменник + іменник + дієслово + прийменник + артикль). Синтаксична характеристика – у реченні виступає означенням, підметом, додатком, присудком та додатком. У даному реченні Оскар Уайльд присвоює об'єкту «біль» властивості одухотворених об'єктів, основі чого виникає онтологічна метафора «жорстокий біль пронизав її» за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М. виконує емоційно-оцінну функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – загальна метафора, виконує коннотативну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує

жанроутворюючу функцію. У цьому реченні автор за допомогою метафори посилює художність тексту, таким чином впливаючи на емоційний стан читача.

Then ***she gave one last burst of music.*** [Дод.97]

Стилістична фігура – метафора «*she gave one last burst of music*». Лексичне значення – Соловій востаннє вибухнув музикою (у значенні: Соловій заспівав востаннє). Граматична характеристика – словосполучення (займенник + дієслово + числівник + прикметник + іменник + прийменник + іменник). Синтаксична характеристика – у реченні виступає підметом, присудком, означенням там додатком. У даному реченні автор використовує онтологічну метафору – «Соловій востаннє вибухнув музикою», за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М. виконує експресивну функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – оригінальна метафора, виконує коннотативну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію. Дана метафора прикрашає речення і додає йому образності. Образ – «спалах, вибух.» Також метафора виконує мнемонічну функцію, Соловій порівнюється з людиною. Оскар Уайльд використовує цю метафору для посилення впливу на читача, підкреслюючи, що це остання пісня Солов'я перед смертю, в яку він вкладає всю свою душу.

Виявлені нами метафори можна розподілити по групах відповідно до типу метафоричного перенесення:

- за кольором: «crystal Moon»;
- за емоційним враженням: «Bitter, bitter was the pain»;
- по месторасположению: «the bluebells that hide in the valley»;
- по функциям: «passion-flowers»;
- по ассоциации: «the Love that dies not in the tomb»,
- по действию: «my heart will break», «he was filled with wonder»;
- по форме: «the Love that is perfected by Death».

Таким чином, у казці О. Уайльда – «Соловей і троянда» серед 16 прикладів були найбільш розповсюджені такі типи метафор:

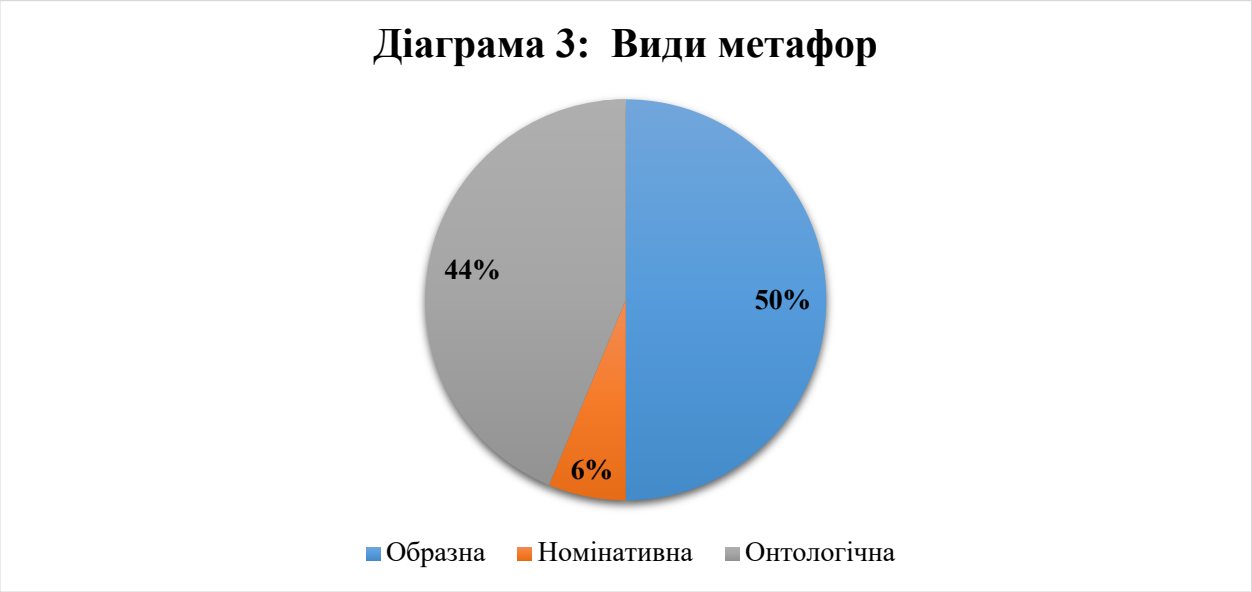

2.4. Метафора в казці О. Уайльда – «Велетень-егоїст»

Як відомо, казки Оскар Уайлд писав для своїх дітей, але при найближчому розгляді стане зрозумілим, що вони наділені далеко не дитячим змістом. Казка «Великан-егоїст» увійшла до збірки «Щасливий принц», що вийшла друком у 1888 році. Багато дослідників відносять її до казок-притч, наповнених «християнськими алюзіями та смислами». Справді, казка написана формою і змістом дуже схожими саме з Євангельськими притчами. Тут ми помічаємо ту ж лаконічність, простоту викладу, алегоричність. Ми ясно розуміємо наявність підтексту у ній. Але на відміну від Євангелія, де часто Христос роз'яснює своїм учням суть притчі, автор пропонує нам самим поміркувати після прочитання казки та завершити логічний ланцюжок смислів.

Образна метафора за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М.

Once ***a beautiful flower put its head out from the grass****, but when it saw the notice-board it was so sorry for the children that it* ***slipped back*** *into the ground again, and* ***went off to sleep****.* [Дод.4]

Стилістична фігура – метафора «*a beautiful flower put its head out from the grass*». Лексичне значення – красива квітка виставила свою голову з трави, (у значенні: квітка у траві). Граматична характеристика – словосполучення (артикль + прикметник + іменник + дієслово + займенник + іменник + прийменник + прийменник + артикль + іменник). Синтаксична характеристика – обставина місця. Образна метафора за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М. виконує емоційно-оцінну функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – загальна метафора, виконує естетичну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію. У даному реченні Оскар Уайльд використовує метафору на основі подібності дій рослини до властивостей живих об'єктів.

The Frost painted all the trees silver. [Дод.106]

Стилістична фігура – метафора «*The Frost painted all the trees silver*». Лексичне значення – Мороз пофарбував усі дерева в срібло (у значенні: покрити інієм дерева). Граматична характеристика – словосполучення (артикль + іменник + дієслово + займенник + артикль + іменник + іменник). Синтаксична характеристика – обставина способу дії. У даному реченні Оскар Уайльд використовує метафору на основі подібності дій морозу до властивостей живих об'єктів. Образна метафора за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М. виконує експресивну функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – оригінальна метафора, виконує естетичну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію. Варто також виділити метафору з джерелом 'цінність металу' – «painted all the trees silver». Цінність срібла та золота зумовила використання цих металів як еквівалентів вартості інших об'єктів, а

також те, що на основі асоціації «висока вартість – цінність» уявлення про високу ціну на метали стали зв'язуватися з інтерпретацією цінності як 'важливості', 'потрібності', 'досягнень', 'статусності'.

The Hail stopped dancing over his head. [Дод.108]

Стилістична фігура – метафора «*The Hail stopped dancing over his head*». Лексичне значення – Град перестав танцювати над його головою (у значенні: град припинився). Граматична характеристика – словосполучення (артикль + іменник + дієслово + прийменик + займенник + іменник). Синтаксична характеристика – обставина місця. У даному реченні Оскар Уайльд порівнюючи дію граду з танцем людини. Образна метафора за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М. виконує експресивну функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – оригінальна метафора, виконує естетичну функцію. За класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію.

The little boy ***stretched out his two arms and flung them round the Giant's neck.*** [Дод.108]

Стилістична фігура – метафора «*stretched out his two arms and flung them round the Giant's neck*». Лексичне значення – простягнув свої дві руки й закинув їх навколо шиї Велетня. (у значенні: обійняв шию Велетня). Граматична характеристика – словосполучення (дієслово + прийменник + займенник + числівник + іменник + сполучник + дієслово + займенник + прислівник + артикль + прикметник + іменник). Синтаксична характеристика – обставина способу дії. У даному реченні Оскар Уайльд використовує образну метафору «*flung two arms round the neck*» замість дієслова «embrace» для посилення эмоційного эффекту. Образна метафора за класифікацією Лакоффа, Дж., Джонсона М. виконує когнітивну функцію. За класифікацією П. Ньюмарка – оригінальна метафора, виконує естетичну функцію. За

класифікацією Скляревської Г.Н. – мовна метафора, виконує жанроутворюючу функцію.

Виявлені нами метафори можна розподілити по групах відповідно до типу метафоричного перенесення:

- за кольором: «Golden fruit»;
- за емоційним враженням: «It sounded so sweet to his ears»;
- по месторасположению: «All over the country there were little blossoms»;
- по функциям: the children are the most beautiful flowers of all»;
- по ассоциации: «you shall come with me to my garden, which is Paradise»;
- по действию: «The Giant's heart melted »;
- по форме: «the wounds of Love».

Таким чином, у казці О. Уайльда – «Велетень-егоїст» серед 4 прикладів були розповсюджені лише образні метафори:

Діаграма 4: Види метафор

Таким чином, результати проведеного нами аналізу дозволяють зробити висновок про те, що широкі та різноманітні метафори, що використовуються у казках Оскара Уайльда. Мовний матеріал казок відзначений досить частим вживанням принципів висування, що використовуються в стилістиці декодування, і мають на меті розкриття

авторського задуму та втілення його картини світу у словесній тканині твору. Оскар Уайльд далекий від стерилізованого викладу дійсності, навпаки, він сильно прикрашає її, вдаючись до найширшого арсеналу виразних засобів мови. Отже, засоби мовної експресії, що входять до текстури розповіді казок, є компонентом семантичної структури цих невеликих за обсягом творів, мають яскраву функціонально-стилістичну маркірованість, широкі можливості індивідуально-авторського використання та прагматичний потенціал.

Нами було проаналізовано стиль Оскара Уайльда на основі його збірки казок «The Happy Prince and Other Tales», в якому ми дійшли висновку про те, що його казкам властива неповторна індивідуальність. Зміст його казок акцентує на суперечності між бідністю і багатством, добром і злом.

У другій частині цього розділу ми навели приклади і зробили аналіз метафор у його казках «Кентервільський привид», «Щасливий принц», «Соловей і троянда» та «Велетень – егоїст». Після проведеного нами лінгвістичного аналізу, ми можемо стверджувати, що казки Оскара Уайльда багаті на такий стилістичний прийом як метафора і найбільш серед усіх видів використаної метафори переважає образна.

РОЗДІЛ 3

СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ МЕТАФОРИ

У КАЗКАХ ОСКАРА УАЙЛЬДА

3.1. Перекладацький аналіз казки О. Уайльда – «Відданий друг»

В одній з найкращих, найзворушливіших і найсумніших казок, у улюбленій казці автора «Відданий друг» – Оскар Уайльд піднімає до справді сатиричного оголення жадібної та лицемірної моралі власника. Казка розповідає про жадібного, черство і жорстокого Мельника – багатія, який довгий час експлуатував і обирав свого бідного сусіда, скромного і доброго городника на ім'я маленький Ганс, демагогічно та лицемірно оголошуючи себе його другом.

У цій казці особливо яскраво проявляється властива Уайльду іронія, – настільки сильно і послідовно, що ця казка найближче до комічного сприйняття реальності, на кшталт сатири, що й виключає і зворушливо-драматичної емоційної оцінки. Протиставляється природний світ бідних і штучний світ багатих. Для Уайльда життя багатих – це суспільство егоїстів та себелюбців. Моральна проблематика, що переважає в казці, наскрізний пафос доброти, милосердя, співчуття досягає свого граничного трагічного втілення.

*He had **bright beady eyes** and stiff grey whiskers and his tail was like a long bit of black india-rubber*. [Дод.115]

Очі в нього були як блискучі намистинки, вуса сірі й шорсткі, а довгий чорний хвіст був ніби скачаний з гуми.

В даному реченні автор використовує метафору «*bright beady eyes*» порівнюючи очі з намистинками для посилення художнього ефекту.

Дослівний спосіб перекладу з додаванням прислівника «як». Такий спосіб перекладу був застосован оскільки в даному випадку у обох мовах збігаються як правила сполучуваності, так і традиції вираження емоційно-оціної інформації, вжиті в даній метафорі. В якості граматичної трансформації – перестановка: іменник «eyes» у початок речення та додавання: прислівник «як» під час декомпресії речення для уточнення.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:
Omission: the conjunction «and», the pronoun «his», the noun «bit» have been omitted due to decompression; 1 indefinite article has been omitted as it has purely grammatical meaning;
Addition: the adverb «як», the preposition «в», the conjunction «й» and the participle «скачаний» have been added due to decompression;
Replacement: the adjective «beady» has been replaced by noun in plural form – «намистинки»; the pronoun «he» has been replaced by the pronoun «нього».
Transposition: The noun «eyes» and «whiskers» has been transposed from the right-hand position into the left;
Sentence Fragmentation: The sentence has been fragmented.
А також лексичні трансформації:
Metonymic translation: the noun «india-rubber» has been translated as «гуми»;
Concretization: the phrase «was like a long bit of black india-rubber» has been translated as «а довгий чорний хвіст був ніби скачаний з гуми»;
Sence development: the verb «had» has been translated as «були».

"*And what would you do in return?" said the little bird,* ***swinging upon a silver spray****, and flapping his tiny wings*. [Дод.116]
«А чим би ви йому віддячили?» — запитала пташка, погойдуючись на сріблястій гілочці й помахуючи маленькими крильцями.

У цьому реченні автор використовує метафору «*swinging upon a silver spray*» наділяючи об'єкт — гілочка властивостями дорогоцінного металу для посилення художнього ефекту. Метафора для передачі пори року. Дослівний спосіб перекладу. Такий спосіб перекладу був застосован оскільки в даному випадку у обох мовах збігаються як правила сполучуваності, так і традиції вираження емоційно-оціної інформації, вжиті в даній метафорі. При перекладі метафори була використана граматична трансформація – опущення: артикль через граматичні особливості мови.

У ході перекладацького аналізу було виявлено такі граматичні трансформації:
Omission: 1 definite article, 1 indefinite article, the pronoun «his» have been omitted as they have purely grammatical meaning;
Addition: the pronoun «йому» has been added due to decompression;
Sentence Integration: The sentence has been integrated.
А також лексичні трансформації:
Metonymic translation: the noun «little bird» has been translated as «пташка»;
Sence development: the verb «do in return» has been translated as «віддячили».

*I don't think he was distinguished at all, except for his **kind heart**, and his funny round **good-humoured face***. [Дод.117]
Як на мене, він нічим особливим не вирізнявся, хіба що своїм добрим серцем та потішним круглим, веселим обличчям.

У цьому реченні автор використовує метафору «*kind heart*» та «*good-humoured face*» наділяючи об'єкти властивостями одухотворених предметів для посилення художнього ефекту. Дослівний спосіб перекладу. Такий спосіб перекладу був застосован оскільки в даному випадку у обох мовах збігаються як правила сполучуваності, так і традиції вираження емоційно-оціної

інформації, вжиті в даній метафорі.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації: **Omission**: the pronoun «his», has been omitted due to decompression; **Addition**: the adjective «особливим» has been added due to decompression;
Replacement: the pronoun + verb in negative form «I don't think» has been replaced by adverb + preposition + noun – «Як на мене».
Sentence Fragmentation: The sentence has been fragmented.
А також лексичні трансформації:
Metonymic translation: the noun «I don't think» has been translated as «Як на мене»;
Antonymic translation: The phrase «he was distinguished at all» has been translated as «він нічим особливим не вирізнявся»;
Concretization: the phrase «I don't think he was distinguished at all» has been translated as «він нічим особливим не вирізнявся»;

*«There is no good in my going to see little Hans **as long as the snow lasts**»* [Дод.118]
«Нічого мені ходити до Малого Ганса, доки ще лежить сніг»

У цьому реченні автор використовує метафору «*as long as the snow lasts*» у значенні відсутності необхідності спілкуватися з другом доки не з'явиться вигода. Дослівний спосіб перекладу. Такий спосіб перекладу був застосован оскільки в даному випадку у обох мовах збігаються як правила сполучуваності, так і традиції вираження емоційно-оціної інформації, вжиті в даній метафорі. При перекладі метафори була використана граматична трансформація – опущення: артикль через граматичні особливості мови та перестановка: іменник «сніг».

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:
Omission: the preposition «in», have been omitted due to decompression; 1 indefinite article has been omitted as it has purely grammatical meaning;
Replacement: the phrase «There is no good» has been replaced by noun – «нічого».
Sentence Fragmentation: The sentence has been fragmented.
А також лексичні трансформації:
Metonymic translation: the verb «the snow lasts» has been translated as «лежить сніг»;
Antonymic translation: the phrase «There is no good» has been translated as «нічого».
Sence development: the verb «to see» has been translated as «ходити до».

'*I certainly will not allow* ***Hans' nature to be spoiled***. [Дод.119]
І я, звісно, нізащо не дозволю, щоб Ганс дійшов до такого.

У цьому реченні автор використовує метафору «*Hans' nature to be spoiled*» у значенні – той, хто говорить, не хоче, щоб персонаж Ганс перестав бути для нього зручним і корисним. Описовий спосіб перекладу. У даному випадку було прийнято рішення не зберігати образ, а передати його за допомогою опису з використанням генералізації, оскільки дослівний переклад метафори не відповідав би лексичному значенню. При перекладі метафори була використана граматична трансформація – опущення: іменник «nature» та лексична трансформація – генералізація: фрази «to be spoiled» в «дійшов до такого».

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:
Omission: the noun «nature» has been omitted due to decompression;
Addition: the conjunction «І», the adverb «нізащо», the preposition «щоб» have been added due to decompression;

Replacement: the adjective «spoiled» has been replaced by noun – «такого».

Sentence Fragmentation: The sentence has been fragmented.

А також лексичні трансформації:

Generalization: the phrase «to be spoiled» has been translated as «дійшов до такого»;

Sence development: the verb «to be» has been translated as «дійшов».

I am his best friend, and I will always watch over him, and see that ***he is not led into any temptations.*** [Дод.120]

Я його найкращий друг, і я завжди дбатиму, аби в його душу не закралася спокуса.

У цьому реченні автор використовує метафору «*he is not led into any temptations*». Метафора для посилення художності тексту у значенні – щоб герой не змінив своїм принципам. Коспенсація як спосіб перекладу. Такий спосіб перекладу є найбільш адекватним для збереження опису в авторському стилі, у разі описовий спосіб перекладу має перевагу перед дослівним, зберігаючи естетичність тексту при перекладі. При перекладі метафори була використана граматична трансформація – додавання іменника «душу» та заміна іменника «temptations» у множині – іменником в однині. Метонімія та антонімія у якості лексичних трасформацій.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:

Omission: the verb to be «am», the verb of future tense «will» been omitted as it has purely grammatical meaning; The phrase «over him», the conjunction «and», the verb «see» have been omitted due to decompression;

Addition: the noun «душу» has been added due to decompression;

Replacement: the noun «temptations» in plural form has been replaced by noun in single form – «спокуса»; the pronoun «he» has been replaced by the pronoun

«його».

А також лексичні трансформації:

Metonymic translation: the phrase «that he is not led into any temptations» has been translated as «в його душу не закралася спокуса»;

Antonymic translation: the phrase «any temptations».

Flour is one thing, and friendship is another*, and they should not be confused.* [Дод.121]

Борошно — то одна річ, а дружба — зовсім інша, і їх не слід змішувати.

У цьому реченні автор використовує метафору «*flour is one thing, and friendship is another*». Метафора для розкриття героя у значенні – допомагати другу та дружити з вигодою для себе це різні речі. Дослівний спосіб перекладу. Такий спосіб перекладу був застосован оскільки в даному випадку у обох мовах збігаються як правила сполучуваності, так і традиції вираження емоційно-оціної інформації, вжиті в даній метафорі. При перекладі метафори була використана граматична трансформація – додавання: прислівник «зовсім» для посилення змісту.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:

Omission: the verb to be «is» and the verb «be» have been omitted due to purely grammatical meaning;

Addition: the adverb «зовсім» has been added due to decompression;

Replacement: the passive voice «be confused» has been replaced by the verb «змішувати»;

А також лексичні трансформації:

Concretization: the adjective «another» has been translated as «зовсім інша»;

Why, the words are spelt differently, and mean quite different things. ***Everybody***

can see that.' [Дод.122]

Слова пишуться по-різному і означають зовсім різні речі. Це кожному зрозуміло.

У цьому реченні автор використовує метафору «*everybody can see that*». Метафора у значенні – це кожному зрозуміло. Описовий спосіб перекладу. У даному випадку було прийнято рішення не зберігати образ, а передати його за допомогою опису з використанням компенсації втрати сенсу, оскільки дослівний переклад метафори не відповідав би лексичному значенню. При перекладі метафори була використана лексична трансформація – компенсація втрати сенсу.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:

Omission: 1 definite article, the form of the verb to be «are» have been omitted due to purely grammatical meaning; The adverb «why» has been omitted dut to decompression.

Addition: the pronoun «це» has been added due to decompression;

Replacement: the phrase «can see that» has been replaced by the verb «зрозуміло»;

Sentence integration: the sentence has been integrated.

А також лексичні трансформації:

Sence development: the verb «can see» has been translated as «зрозуміло».

Loss of meaning compensation: the phrase «everybody can see that» has been translated as «це кожному зрозуміло».

His little son, who felt so ashamed of himself that he hung his head down, and grew quite scarlet, and ***began to cry into his tea***. [Дод.123]

Його синочок, який так засоромився, що похнюпив голову, весь спаленів, і сльози його закрапотіли в чай.

У цьому реченні автор використовує метафору «*began to cry into his tea*». Метафора у значенні – сльози закрапотіли в чай. Описовий спосіб перекладу. У даному випадку було прийнято рішення трансформувати образ, за допомогою опису з конкретизиації, завдяки чому перекладена метафора не втрачає своєї художньої естетичності та зберігає сенс. При перекладі метафори була використана граматична трансформація – опущення: дієслово «began», займенника «his» та додавання: іменник «сльози», а також лексична трансформація – конкретизиація.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:
Omission: the verb «felt», «began», the preposition «of», the pronoun «himself», «his», the adverb «down», «quite» have been omitted due to decompression.
Addition: the pronoun «його», the adjective «весь» have been added due to decompression;
Replacement: the verb «to cry» have been replaced by the noun+verb «сльози закрапотіли»; the verb «grew» + adjective «scarlet» have been replaced by the verb «спаленів».
Sentence fragmentation: the sentence has been fragmented.
А також лексичні трансформації:
Metonymic translation: the adjective + noun «little son» has been translated as «синочок»;
Concretization: the phrase «to cry into his tea» has been translated as «сльози закрапотіли в чай».

'*Why, what a **golden heart** you have!' cried his Wife*; [Дод.124]
— Ну, що за золоте в тебе серце! — вигукнула дружина.

У цьому реченні автор використовує метафору «*golden heart*». Метафора у значенні – дуже добра людина. У цій метафорі автор наділяє об'єкт – серце властивостями дорогоцінних металів. Дослівний спосіб перекладу. Такий

спосіб перекладу був застосован оскільки в даному випадку у обох мовах збігаються як правила сполучуваності, так і традиції вираження емоційно-оціної інформації, вжиті в даній метафорі. При перекладі метафори була використана граматична трансформація – перестановка: займенник «тебе» перед іменником «серце».

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:
Omission: the pronoun «his» has been omitted due to decompression.
Replacement: the noun «you» + verb «have» have been replaced by the preposition + pronoun «в тебе».
Transposition: the noun «heart» has been transposed from the midle of the sentence into the end.
А також лексичні трансформації:
Generalization: the noun «you» + verb «have» have been translated as «в тебе».

'*Good morning,' said Hans, leaning on his spade, and* ***smiling from ear to ear***. [Дод.125] — Доброго ранку, — сказав Ганс, спираючись на лопату й усміхаючись від вуха до вуха.

У цьому реченні автор використовує метафору «smiling from ear to ear». Метафора у значенні – широка посмішка. Автор використовує метафору для посилення художності тексту. Дослівний спосіб перекладу. Такий спосіб перекладу був застосован оскільки в даному випадку у обох мовах збігаються як правила сполучуваності, так і традиції вираження емоційно-оціної інформації, вжиті в даній метафорі.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:
Omission: the pronoun «his» has been omitted dut to decompression.
Sentence integration: the sentence has been integrated.

Таким чином, у казці О. Уайльда – «Відданий друг» серед 11 прикладів перекладу метафори були розповсюджені такі способи перекладу метафори:

3.2. Перекладацький аналіз казки О. Уайльда – «Юний Король»

Проблема жорстокої дійсності у творчості О.Уайльда посідає особливе місце. Найбільш яскраво вона показана в казках: «Молодий король», «Відданий друг». На прикладі образу Молодого короля Уайльд втілив естетичну ідею про те, що християнське страждання призводить до морального очищення: король, який готується до коронації, доручає ремісникам день і ніч працювати над його королівським одягом, але не знає, яку ціну за це платять інші. Три сни, які бачить король напередодні коронації, стають символічними: другорядні образи виконують роль вчителів юного короля. Біль, страждання і злидні йдуть пліч-о-пліч з насолодою, щастям і багатством. І це реалія всіх часів та народів. Так було і так завжди буде. На цьому ґрунтується історія людства.

While others spoke of an artist from Rimini, to whom ***the Princess had shown much, perhaps too much honour****, and who had suddenly disappeared from the city,*

leaving his work in the Cathedral unfinished. [Дод.135]

Інші подейкували про художника з Ріміні, якому Принцеса виявила багато, мабуть, забагато, честі і який раптом зник із міста, не закінчивши своїх розписів у Соборі.

У цьому реченні автор використовує метафору «*the Princess had shown much, perhaps too much honour*». Метафора у значенні – любовний зв'язок художника з принцесою. Дослівний переклад. Такий спосіб перекладу був застосован оскільки в даному випадку у обох мовах збігаються як правила сполучуваності, так і традиції вираження емоційно-оціної інформації, вжиті в даній метафорі. У процесі перекладу даної метафори було застосовано граматичну трансформацію – опущення: артикль було опущено через відмінність у граматиці мов.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:

Omission: 3 indefinite articles, 1 definite article have been omitted due to the grammatical meanings. The adverb «while», the preposition «to», the verb «leaving» have been omitted due to decompression.

Replacement: the noun «work» in singular form has been replaced by the noun «розписів» in plural form; the adjective «unfinished» has been replaced by the verb «не закінчивши».

Transposition: the adjective «unfinished» has been transposed from the end of the sentence into the midle.

А також лексичні трансформації:

Metonymic translation: the noun «work» has been translated as «розписів».

Antonymic translation: the adjective «unfinished» has been translated as «не закінчивши».

Sense development: the verb «spoke» has been translated as «подейкували».

*Certain it was that the old King, when **on his death-bed**, whether moved by remorse for his great sin, or merely desiring that the kingdom should not pass away from his line, had had the lad sent for, and, in the presence of the Council, had acknowledged him as his heir*. [Дод.136]

Певно, що старий Король на своєму смертному одрі — чи то спокутуючи великий гріх, чи не бажаючи, щоб королівство перейшло до іншого знатного роду — наказав послати за хлопчиком і в присутності Королівської Ради оголосив його своїм спадкоємцем.

У цьому реченні автор використовує метафору «*on his death-bed*». Метафора у значенні – в очікуванні смерті. Дослівний переклад. Такий спосіб перекладу був застосован оскільки в даному випадку у обох мовах збігаються як правила сполучуваності, так і традиції вираження емоційно-оціної інформації, вжиті в даній метафорі.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:
Omission: 5 definite article, the preposition «of», «for» have been omitted due to purely grammatical meaning; The adverb «when», the pronoun «it», the verb to be «was», the noun «remorse» have been omitted dut to decompression.
Addition: the adjective «знатного» has been added due to decompression;
Sentence fragmentation: the sentence has been fragmented.
А також лексичні трансформації:
Metonymic translation: the phrase «from his line» has been translated as « до іншого знатного роду».
Antonymic translation: the phrase «should not pass away» has been translated as «перейшло».
Sence development: the verb «should not pass away» has been translated as «перейшло».
Generalization: the phrase «moved by remorse for his great sin» has been

translated as «спокутуючи великий гріх».

The cry of pleasure that broke from his lips *when he saw the delicate raiment and rich jewels that had been prepared for him*. [Дод.137]
Вигук захоплення, зірвався з його вуст, коли він побачив вишукані шати й розкішні коштовності, приготовані для нього.

У цьому реченні автор використовує метафору «*the cry of pleasure that broke from his lips*». Метафора у значенні – вигук від захоплення. У цій метафорі автор наділяє об'єкт – вигук фізичними властивостями живих істот. Дослівний переклад. Такий спосіб перекладу був застосован оскільки в даному випадку у обох мовах збігаються як правила сполучуваності, так і традиції вираження емоційно-оціної інформації, вжиті в даній метафорі. Метафора для підвищення художності тексту. При перекладі метафори була використана граматична трансформація – опущення: артикль та прийменник через грамматичні особливості української мови.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:
Omission: 2 definite article, the preposition «of», the adverb «that» have been omitted due to purely grammatical meaning;
Replacement: the noun in singular form «raiment» has been replaced by the noun «шати» in plural form.
Sentence fragmentation: the sentence has been fragmented.
А також лексичні трансформації:
Metonymic translation: the noun «cry» has been translated as «вигук».
Sence development: the verb «broke from» has been translated as «зірвався з».

The designs, which were from the hands of the most famous artists of the time, had been submitted to him many months before, and he had given orders that the artificers were ***to toil night and day*** *to carry them out, and that the whole world*

was to be searched for jewels that would be worthy of their work. [Дод.140]
Фасони, розроблені найвидатнішими митцями того часу, він отримав багато місяців тому й віддав наказ, щоб рукодільники працювали вдень і вночі, аби втілити їх у життя, і щоб обшукали увесь світ, а таки знайшли коштовні самоцвіти, гідні такої роботи.

У цьому реченні автор використовує метафору «*to toil night and day*». Метафора у значенні – працювати майже без сну. Дослівний переклад. Такий спосіб перекладу був застосован оскільки в даному випадку у обох мовах збігаються як правила сполучуваності, так і традиції вираження емоційно-оціної інформації, вжиті в даній метафорі. Метафора для підвищення художності та экспресивності тексту. При перекладі метафори була використана граматична трансформація – опущення: прислівника через грамматичні особливості української мови.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:
Omission: 6 definite articles, the preposition «of», «to» have been omitted due to purely grammatical meaning; The phrase «from the hands of» has been omitted due to decompression.
Addition: the preposition + noun «у життя» and the phrase «а таки знайшли» have been added due to decompression.
Replacement: the noun in plural form «orders» has been replaced by the noun in singular form «наказ». The pronoun «him» has been replaced by «він».
Transposition: the pronoun «him» has been transposed from the post-predicate position into the pre-predicate position.
Sentence fragmentation: the sentence has been fragmented.
А також лексичні трансформації:
Metonymic translation: the pronoun «their» has been translated as «такої».
Sence development: the verb «to carry out» has been translated as «втілити»
Generalization: the phrase «from the hands of the most famous artists» has been

translated as «розроблені найвидатнішими митцями».

He saw himself in fancy standing at the high altar of the cathedral in the fair raiment of a King, and ***a smile played about his boyish lips, and lit up with a bright lustre his dark woodland eyes.*** [Дод.141]
В уяві він бачив побіля високого олтаря в Соборі себе, убраного в чудові одежі Короля, й усмішка грала на юних вустах і запалювала яскравим блиском його темні очі.

У цьому реченні автор використовує метафору «*a smile played and lingered about his boyish lips, and lit up with a bright lustre his dark woodland eyes*». Метафора у значенні – працювати майже без сну. Дослівний переклад. Такий спосіб перекладу був застосован оскільки в даному випадку у обох мовах збігаються як правила сполучуваності, так і традиції вираження емоційно-оціної інформації, вжиті в даній метафорі. Метафора для підвищення художності та экспресивності тексту. При перекладі метафори була використана граматична трансформація – опущення: артиклів через грамматичні особливості української мови та прикметника «woodland» під час декомпресії.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:
Omission: 3 definite articles, 3 indefinite articles, the preposition «of», «with» have been omitted due to purely grammatical meaning; The verb «standing», the conjunction «and», the adjective «woodland» have been omitted due to decompression.
Addition: the adjective «убраного» has been added due to decompression.
Replacement: the noun in singular form «raiment» has been replaced by the noun in plural form «одежі».
Transposition: the pronoun «himself» has been transposed from the beginning into the end of the sentence.

А також лексичні трансформації:

Metonymic translation: the adjective «boyish» has been translated as «юних».

Generalization: the phrase «his dark woodland eyes» has been translated as «його темні очі».

Pale poppies were broidered on the silk coverlet of the bed, as though ***they had fallen from the tired hands of sleep****, and tall reeds of ivory bare up the velvet canopy, from which great tufts of ostrich plumes sprang, like white foam, to the pallid silver of the fretted ceiling*. [Дод.142]

Бліді маки були вишиті на шовковому покривалі, вони ніби випали зі зморених рук сна, а високі очеретинки зі слонової кості підтримували оксамитовий балдахін зі страусовим пір'ям, яке білою піною здіймалося до ніжно-сріблистої ліпної стелі.

У цьому реченні автор використовує метафору «*they had fallen from the tired hands of sleep*». Метафора у значенні – нереалістичні. Дослівний переклад. Такий спосіб перекладу був застосован оскільки в даному випадку у обох мовах збігаються як правила сполучуваності, так і традиції вираження емоційно-оціної інформації, вжиті в даній метафорі. Метафора для підвищення художності тексту. При перекладі метафори була використана граматична трансформація – опущення: артикль та прислівник через грамматичні особливості української мови.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:

Omission: 4 definite articles, the preposition «of», «from» have been omitted due to purely grammatical meaning; The verb «sprang», the noun «bed», the adjective + noun «great tufts» have been omitted due to decompression.

Addition: the verb «здіймалося» has been added due to decompression.

Sentence fragmentation: the sentence has been fragmented.

А також лексичні трансформації:

Generalization: the phrase «great tufts of ostrich plumes sprang» has been translated as «страусовим пір'ям».

Their faces were pinched with famine*, and their thin hands shook and trembled*. [Дод.143] Обличчя їхні були щипані від голоду, а худі руки тремтіли й тремтіли.

У цьому реченні автор використовує метафору «*Their faces were pinched with famine*». Метафора у значенні – худі від голоду обличчя. Дослівний переклад. Такий спосіб перекладу був застосован оскільки в даному випадку у обох мовах збігаються як правила сполучуваності, так і традиції вираження емоційно-оціної інформації, вжиті в даній метафорі. Метафора для підвищення художності тексту.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації: **Omission**: the pronoun «their» has been omitted due to decompression. **Transposition**: the noun «faces» has been transposed from the post-pronoun position into the pre-pronoun position.
Лексичні трансформації не виявлено.

We have chains, though no eye beholds them; and are slaves, though men call us free.' [Дод.145]
Ми обплутані ланцюгами, хоч і невидимими для ока; і ми раби, хоч і називаємося вільними.

У цьому реченні автор використовує метафору «*We have chains, though no eye beholds them; and are slaves, though men call us free.'*». Метафора у значенні – не мати свободи. Описовий переклад. У даному випадку було прийнято рішення передати образ через опис, за допомогою конкретизиації та метонімії, завдяки чому перекладена метафора не втрачає своєї художньої естетичності

та зберігає свої функції. Метафора для підвищення художності тексту. При перекладі метафори була використана граматична трансформація – опущення: іменник «men» та додавання: дієслово «обплутані» під час декомпресії. А також метонімія та антонімія у якості лексичних трансформацій.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:
Omission: the verb to be «are» has been omitted due to purely grammatical meaning. The noun «men», the pronoun «us» have been omitted due to decompression.
Addition: the pronoun «ми», the conjunction «і» have been added due to decompression.
Replacement: the phrase «no eye beholds them» has been replaced by the adjective + preposition + noun «невидимими для ока».
Transposition: the noun «no eye» has been transposed from the beginning into the end of the sentence.
А також лексичні трансформації:
Metonymic translation: the phrase «no eye beholds them» has been translated as «невидимими для ока». The phrase «call us free» has been translated as « називаємося вільними».
Antonymic translation: the phrase «no eye beholds them» has been translated as «невидимими для ока».
Sense development: the verb «have» has been translated as «обплутані».

*The priest rides by and **tells his beads**, and no man has care of us*. [Дод.146]
Священик минає нас, перебираючи свої чотки, і нікому немає діла до нас.

У цьому реченні автор використовує метафору «*tells his beads*». Метафора у значенні – перебирати чотки. Описовий переклад. У даному випадку було прийнято рішення розкрити образ за допомогою опису розвитку сенсу через через лексичну невідповідність. Метафора для підвищення художності

тексту. При перекладі метафори була використана лексична трансформація – розвиток сенсу: дієслово «tells» – «перебираючи».

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації: **Omission**: 1 definite article, the conjunction «and» have been omitted due to decompression.

Addition: the pronoun «нас» has been added due to decompression.

А також лексичні трансформації:

Metonymic translation: the phrase «no man has care» has been translated as «нікому немає діла».

Antonymic translation: the phrase «has care» has been translated as «немає діла».

Sense development: the verb «tells» has been translated as «перебираючи».

And when the young King heard this he gave a great cry, and woke, and through the window he saw ***the long grey fingers of the dawn clutching at the fading stars***. [Дод.148]

І коли юний Король почув ці слова, він голосно зойкнув — і прокинувся. І побачив крізь вікно, як довгі сірі пальці світанку тягнуться до згасаючих зірок.

У цьому реченні автор використовує метафору «*the long grey fingers of the dawn clutching at the fading stars*». Метафора у значенні – наступ світанку. Дослівний переклад. Такий спосіб перекладу був застосован оскільки в даному випадку у обох мовах збігаються як правила сполучуваності, так і традиції вираження емоційно-оціної інформації, вжиті в даній метафорі. Метафора для підвищення художності тексту. При перекладі метафори була використана граматична трансформація – опущення: артиклі та прийменники через граматичні особливості української мови.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації: **Omission**: 5 definite articles, the preposition «of» have been omitted due to purely

grammatical meaning. The pronoun «he» has been omitted due to decompression.

Addition: the noin «слова» has been added due to decompression.

Replacement: the adjective + noun «great cry» has been replaced by the adverb «голосно».

Transposition: the noun «window» has been transposed from the pre-predicate into the past-predicate position.

Sentence fragmentation: the sentence has been fragmented.

А також лексичні трансформації:

Concretization: the phrase «heard this» has been translated as «почув ці слова».

Sense development: the verb «gave» has been translated as «зойкнув».

The bright sunlight was streaming into the room *and from the trees of the garden and pleasaunce the birds were singing*. [Дод.149]

Яскраве сонце заливало спочивальню, і на деревах королівського саду співали пташки.

У цьому реченні автор використовує метафору «*the bright sunlight was streaming into the room*». Метафора у значенні – сонячне світло у кімнаті. Аналог як переклад: (sunglight – сонце; the room – спочивальня). У даному випадку було прийнято рішення зберегти образ, за допомогою метонімії, завдяки чому перекладена метафора не втрачає своєї художньої естетичності та зберігає сенс. Метафора для підвищення художності тексту. При перекладі метафори була використана граматична трансформація – опущення: артиклі та прийменник через граматичні особливості української мови та метонімія у якості лексичної трансформації.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:

Omission: 4 definite articles, the preposition «of», «into», the verb to be «was», the conjunction «and» have been omitted due to purely grammatical meaning. The noun «pleasaunce» has been omitted due to decompression.

Addition: the adjective «королівського» has been added due to decompression.
Transposition: the noun «birds» has been transposed from the pre-predicate into the past-predicate position.
А також лексичні трансформації:
Metonymic translation: the noun «sunlight» has been translated as «солнце». The noun «room» has been translated as «почивальню».

By your pomp we are nurtured, and your vices give us bread. [Дод.152]
Вашою пихою ми годуємося, ваші пороки приносять нам хліб насущний.

У цьому реченні автор використовує метафору «*by your pomp we are nurtured, and your vices give us bread*». Метафора у значенні – без існування багатих у бідних не було б роботи. Дослівний переклад. Такий спосіб перекладу був застосован оскільки в даному випадку у обох мовах збігаються як правила сполучуваності, так і традиції вираження емоційно-оціної інформації, вжиті в даній метафорі. Метафора для підвищення художності тексту. При перекладі метафори була використана граматична трансформація – опущення: прийменник та сполучник через граматичні особливості української мови та додавання: прикметник «насущний», а також метонімія у якості лексичної трансформації.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:
Omission: the preposition «by», the verb to be «are» have been omitted due to purely grammatical meaning. The conjunction «and» has been omitted due to decompression.
Addition: the adjective «насущний» has been added due to decompression.
А також лексичні трансформації:
Metonymic translation: the adjective « bread» has been translated as «насущний».

*To toil for a hard master is **bitter**, but to have no master to toil for is more **bitter**.* [Дод.153]

Горбатитися на хазяїна важко, та не мати хазяїна, на якого горбатишся, ще важче.

У цьому реченні автор використовує метафору «*bitter*». Метафора у значенні – важкості. Дослівний переклад. Такий спосіб перекладу був застосован оскільки в даному випадку у обох мовах збігаються як правила сполучуваності, так і традиції вираження емоційно-оціної інформації, вжиті в даній метафорі. Метафора для підвищення художності тексту.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:
Omission: 1 indefinite article, the preposition «for», «to», the verb to be «is» have been omitted due to purely grammatical meaning.
Sentence fragmentation: the sentence has been fragmented.
А також лексичні трансформації:
Metonymic translation: the adjective + noun «hard master» has been translated as «хазяїна».
Antonymic translation: the verb «to have» has been translated as «не мати».

*He knelt before the image of Christ, and the great candles burned brightly by the jewelled shrine, and **the smoke of the incense curled in thin blue wreaths through the dome.*** [Дод.155]
Він схилив коліна перед образом Христа, і великі свічки яскраво спалахнули, і ладан звивався тонкими синіми вінками крізь купол.

У цьому реченні автор використовує метафору «*the smoke of the incense curled in thin blue wreaths through the dome».* Метафора у значенні – аромат ладану у повітрі. Еквівалент як переклад. Такий спосіб перекладу є адекватним для

збереження опису в авторському стилі та естетичність тексту при перекладі. Метафора для підвищення художності тексту. При перекладі метафори була використана граматична трансформація – опущення: артиклі та прислівники через граматичні особливості української мови, іменник «smoke» через декомпресію. А також генералізація як лексична трансформація.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:
Omission: 6 definite articles, the prepositions «of», «by», have been omitted due to the purely grammatical meaning. The conjunction «and», the adjective «jewelled», the noun «shrine», «smoke» have been omitted due to decompression.
Addition: the noun «коліна» has been added due to decompression.
Transposition: the adverb «brightly» has been transposed from the past-predicate into the pre-predicate position.
Sentence fragmentation: the sentence has been fragmented.
А також лексичні трансформації:
Generalization: the phrase «smoke of the incense» has been translated as «ладан».

Таким чином, у казці О. Уайльда – «Юний Король» серед 14 прикладів перекладу метафори були розповсюджені такі способи перекладу метафори:

3.3. Перекладацький аналіз казки О. Уайльда – «Сфінкс без секрету»

Вся творчість Уайльда – полеміка із сучасниками, з мораллю та моральністю вікторіанської епохи, з попередніми літературними напрямками. Уайльд полемізує з культурними стереотипами 19 ст, які реалізуються у традиційних сюжетах, жанрах, художніх особливостях. Тобто Уайльд відштовхується від існуючих у літературі та культурі форм, які іронічно переосмислює. Наприклад, у казці «Сфінкс без загадки» переосмислюється жанр фейлетону, якому властива актуальність, динамічність, сатиричне та пародійне ставлення до подій. Таким чином, Уайльд руйнує художню форму, ілюзію впорядкованості та гармонійності всесвіту, ставлячи понад усе красу, естетичну в реальному світі.

У оповіданні піднімається найважливіша філософська проблема сутності життя та світу. Світ прекрасний сам собою і не вписується в жодні схеми. Сфінкс без загадки – це символ безглуздого розчарування у житті. У Сфінксі не варто шукати загадки, варто насолоджуватися його красою!

Парадоксальність «Сфінкса без загадки» полягає в тому, що для Уайльда світ, що не вкладається в схеми і теорії, – це теж концепція. Герой-оповідач легко вирішує загадку «Сфінкса без загадки», тому що він знаходиться поза романтичним світоустроєм героїв. Але оповідач також мимоволі створює свою картину світу. Світ оповідання простий, навіть спрощений, позбавлений глибини. Він простий, схематичний і умоглядний, зведений до сюжету, позбавлений подробиць та життєвості. Сам письменник розповів підзаголовок «офорт». Справді, світ Сфінкса без загадки чорно-білий. Загадкова леді перетворюється на нудну обивницю, а в житті істина знаходиться десь посередині.

We had not met since we had been at college together, nearly ten years before, so I was delighted to come across him again, and ***we shook hands warmly***. [Дод.156]
Ми не зустрічалися майже десять років – відколи покинули коледж, так що я щиро зрадів, побачивши його знову, і ми сердечно привіталися.

У цьому реченні автор використовує метафору «*we shook hands warmly*». Метафора у значенні – сердечно привітатися. Метафора для підвищення художності тексту. Компенсація як спосіб перекладу. Такий спосіб перекладу є найбільш адекватним для збереження опису, зберігаючи естетичність тексту при перекладі. При перекладі метафори була використана лексична трансформація – метонімія.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:
Omission: the preposition «to», the forms of the verb to be «had not», «was» have been omitted due to purely grammatical meaning. The adverb «together» has been omitted due to decompression.
Addition: the adverb «щиро» has been added due to decompression.
Transposition: the phrase «since we had been at college» has been transposed from the beginning into the middle of the sentence. The adverb «warmly» has been transposed from the post-predicate into the pre-predicate position.
А також лексичні трансформації:
Metonymic translation: the phrase «shook hands warmly» has been translated as «сердечно привіталися».
Sense development: the verb «to come across» has been translated as «зустріти».

'***She is the Gioconda in sables****,' I answered. 'Let me know all about her*.' [Дод.159]
– Це Джоконда в соболях, – відповів я. – Розкажіть, що ви про неї знаєте.

У цьому реченні автор використовує метафору «*she is the Gioconda in sables*». Метафора у значенні – порівняння краси жінки з красою Джаконди.

Дослівний переклад. Такий спосіб перекладу був застосован оскільки в даному випадку у обох мовах збігаються як правила сполучуваності, так і традиції вираження емоційно-оціної інформації, вжиті в даній метафорі. Метафора для підвищення художності тексту. При перекладі метафори була використана граматична трансформація – опущення: артикль через граматичні особливості української мови. А також метонімія як лексична трансформація.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:
Omission: 1 definite article, the verb to be «is» due to decompression.
Addtiion: the pronoun «ви», «що», the verb «знаєте».
Replacement: the pronoun «she» has been replaced by the preposition «це».
Transposition: the pronoun «I» has been transposed from the pre-predicate into the past-predicate position.
А також лексичні трансформації:
Metonymic translation: the phrase «let me know all about her» has been translated as «розкажіть, що ви про неї знаєте».

'*All through the season I saw a great deal of her, and* ***the atmosphere of mystery never left her.*** [Дод.160]
Я одразу в неї закохався, пристрасно, божевільно, а невизначена атмосфера загадковості, що її оточувала, лише сильніше розпалювала мою цікавість.

У цьому реченні автор використовує метафору «*the atmosphere of mystery never left her*». Метафора у значенні – загадкова жінка. Метафора для підвищення художності тексту. Описовий переклад. У даному випадку було прийнято рішення трансформувати образ, за допомогою опису з антонімією, завдяки чому перекладена метафора не втрачає своєї художньої естетичності та зберігає сенс. При перекладі метафори була використана граматична

трансформація – опущення: артикль та прийменник через граматичні особливості української мови та додавання: фраза «лише сильніше розпалювала мою цікавість». А також антонімія як лексична трансформація.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:
Omission: 2 definite articles, 1 indefinite article, the preposition «of» have been omitted due to purely grammatical meanings. The conjunction «and», has been omitted due to decompression.
Addition: the adverb «пристрасно, божевільно», the adjective «невизначена» and the phrase «лише сильніше розпалювала мою цікавість» have been added due to decompession.
Transposition: the pronoun «I» has been transposed from the pre-predicate into the beginning of the sentence.
Sentence fragmentation: the sentence has been fragmented.
А також лексичні трансформації:
Metonymic translation: the phrase «all through the season» has been translated as «одразу».
Antonymic translation: the phrase « the atmosphere of mystery never left her» has been translated as «атмосфера загадковості, що її оточувала».
Sense development: the verb «saw» has been translated as «закохався».
Concretization: the phrase «I saw a great deal of her» has been translated as «закохався».

I was sick of the incessant secrecy *that she imposed on all my visits*. [Дод.161]
Мене нудило від постійної таємності, яку вона нав'язувала всім моїм відвідуванням.

У цьому реченні автор використовує метафору «*I was sick and tired of the incessant secrecy*». Метафора у значенні – не подобалась таємність. Метафора

для підвищення художності тексту. Компенсація як спосіб перекладу. Такий спосіб перекладу є найбільш адекватним для збереження художнього опису в авторському стилі, зберігаючи естетичність тексту при перекладі. При перекладі метафори була використана граматична трансформація – опущення: артикль та прислівник через граматичні особливості української мови під час декомпресії. А також метонімія як лексична трансформація.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:
Omission: 1 definite article, the preposition «of» have been omitted due to purely grammatical meanings. The conjunction «and» has been omitted due to decompression.
Replacement: the adjective «sick» has been replaced by the verb «нудило».
Sentence fragmentation: the sentence has been fragmented.
А також лексичні трансформації:
Metonymic translation: the phrase «I was sick of» has been translated as «мене нудило від».

*She answered yes, and **I was in the seventh heaven of delight***. [Дод.162]
Вона погодилася, і я був на сьомому небі від захоплення.

У цьому реченні автор використовує метафору «*I was in the seventh heaven of delight».* Метафора у значенні – бути дуже щасливим. Метафора для підвищення художності тексту. Дослівний спосіб перекладу. Такий спосіб перекладу був застосован оскільки в даному випадку у обох мовах збігаються як правила сполучуваності, так і традиції вираження емоційно-оціної інформації, вжиті в даній метафорі. При перекладі метафори була використана граматична трансформація – опущення: артикль через граматичні особливості української мови.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:

Omission: 1 definite article, the preposition «of» have been omitted due to purely grammatical meanings.

А також лексичні трансформації:

Metonymic translation: the phrase «she answered yes» has been translated as «вона погодилася».

The mystery troubled me, maddened me. [Дод.163]

Загадкове дратувало мене, зводило мене з розуму.

У цьому реченні автор використовує метафору «*the mystery troubled me, maddened me*». Метафора у значенні – бути дуже зацікавленим таємничим. Метафора для підвищення художності тексту. Дослівний спосіб перекладу. Такий спосіб перекладу був застосован оскільки в даному випадку у обох мовах збігаються як правила сполучуваності, так і традиції вираження емоційно-оціної інформації, вжиті в даній метафорі. При перекладі метафори була використана граматична трансформація – опущення: артикль через граматичні особливості української мови.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:

Omission: 1 definite article has been omitted due to purely grammatical meanings.

Replacement: the noun «mystery» has been replaced by the adjective «таємниче».

Sentence fragmentation: the sentence has been fragmented.

Why did ***chance put me*** *in its track?*' [Дод.164]

Ох! Навіщо випадок наштовхнув мене на цей шлях!

У цьому реченні автор використовує метафору «*chance put me*». Метафора у значенні – випадкових обставин. Метафора для підвищення художності тексту. Дослівний спосіб перекладу. Такий спосіб перекладу був застосован оскільки в даному випадку у обох мовах збігаються як правила

сполучуваності, так і традиції вираження емоційно-оціної інформації, вжиті в даній метафорі. При перекладі метафори була використана лексична трансформація – розвиток сенсу: дієслово «put in» через дієслово «наштовхнув».

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:
Omission: the verb «did» has been omitted due to purely grammatical meaning.
Addition: the pronoun «цей» has been added due to decompression.
Sentence fragmentation: the sentence has been fragmented.
А також лексичні трансформації:
Sense development: the verb «put in» has been translated as «наштовхнув».

She hid her face in her hands**, and **burst into floods of tears. [Дод.165]
Вона закрила обличчя руками і залилася сльозами.

У цьому реченні автор використовує метафору «*she hid her face in her hands; burst into floods of tears*». Метафора у значенні – закрити обличчя руками і розплакатися. Метафора для підвищення художності тексту. Описовий спосіб перекладу. У даному випадку було прийнято рішення трансформувати образ, за допомогою опису з метонімії, завдяки чому перекладена метафора зберігає сенс. При перекладі метафори була використана граматична трансформація – опущення: прийменник через граматичні особливості української мови, іменник «floods» під час декомпресії. А також лексичні трансформації – метонімія та розвиток сенсу: дієслово «burst into» через дієслово «залилася».

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:
Omission: the pronoun «her», the preposition «of», «into» have been omitted due to decompression.
А також лексичні трансформації:
Metonymic translation: the phrase «hid her face in her hands» has been translated

as «вона закрила обличчя руками».

Generalization: the phrase «burst into floods of tears» has been translated as «залилася сльозами».

Sense development: the verb «burst into» has been translated as «залилася».

***She grew dreadfully white**, and said, "I went to meet no one*. [Дод.167]

Вона страшенно зблідла і сказала: — Я ні з ким там не бачилася.

У цьому реченні автор використовує метафору «*she grew dreadfully white*». Метафора у значенні – збліднути. Метафора для підвищення художності та експресивності тексту. Дослівний спосіб перекладу. Такий спосіб перекладу був застосован оскільки в даному випадку у обох мовах збігаються як правила сполучуваності, так і традиції вираження емоційно-оціної інформації, вжиті в даній метафорі.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:

Omission: the verb «went to» has been omitted due to decompression.

Addition: the adverb «там» has been added due to decompression.

Transposition: the adverb «dreadfully» has been transposed from the post-predicate into the pre-predicated position. The negation + pronoun «no one» have been transposed from the post-predicate into the pre-predicate position.

А також лексичні трансформації:

Antonymic translation: the phrase «I went to meet no one» has been translated as «я ні з ким там не бачилася».

*I had loved her so much, I had loved her **so madly***. [Дод.169]

Як шалено я її любив! Господи, як я любив цю жінку!

У цьому реченні автор використовує метафору «*I had loved her so madly*». Метафора у значенні – сильно любити. Метафора для підвищення художності

тексту. Описовий спосіб перекладу. У даному випадку було прийнято рішення трансформувати образ, за допомогою опису з конкретизиації, завдяки чому перекладена метафора не втрачає своєї художньої естетичності та зберігає сенс. При перекладі метафори була використана лексична трансформація – метонімія.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:
Omission: the form of the verb in past perfect «had» has been omitted due to purely grammatical meaning. The adverb «so madly» has been omitted due to decompression.
Addition: the adverb «як», the noun «Господи» has been added due to decompression.
Transposition: the verb «loved» has been transposed from the beginning into the end of the sentence.
Sentence fragmentation: the sentence has been fragmented.
А також лексичні трансформації:
Metonymic translation: the phrase «I had loved her so much, I had loved her so madly» has been translated as «як шалено я її любив! Господи, як я любив цю жінку».

I was tortured with doubt. [Дод.170]
Мене терзали сумніви.

У цьому реченні автор використовує метафору «*I was tortured with doubt*». Метафора у значенні – сумніватися. Метафора для підвищення художності тексту. Дослівний спосіб перекладу. Такий спосіб перекладу був застосован оскільки в даному випадку у обох мовах збігаються як правила сполучуваності, так і традиції вираження емоційно-оціної інформації, вжиті в даній метафорі. При перекладі метафори була використана граматична трансформація – опущення: прийменник через граматичні особливості

української мови.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації: **Omission**: the preposition «with», the forms of the verb to be «was» have been omitted due to purely grammatical meaning.
Replacement: the noun «doubt» in singular form has been replaced by the noun «сумніви» in plural form.

Таким чином, у казці О. Уайльда – «Сфінкс без секрету» серед 11 прикладів перекладу метафори були розповсюджені такі способи перекладу метафори:

3.4. Перекладацький аналіз казки О. Уайльда – «Натурник-мільйонер»

Розповідь «Натурник-мільйонер» на перший погляд нагадує світський анекдот. Молода людина дає милостиню жебраку, перейнявшись до нього співчуттям. Жебракам виявляється переодягнений мільйонер, який згодом винагороджує молоду людину за його щедрість. Цей вельми невигадливий сюжет знаходить завдяки Уайльду нове, несподіване звучання. Акт самозречення, вважає Уайльд, відмова від буденного «я», виконаного

примітивного егоїзму, дарує людині справжню індивідуальність і розуміння Краси. Ця ідея, як і спосіб її художнього втілення, отримали подальшу розробку у двох збірниках казок: «Щасливий принц та інші казки», «Гранатовий будиночок» та у романі «Портрет Доріана Грея». У цих текстах відбудеться остаточне поєднання гедоністичного жесту, що розкриває стереотипи практичного життя, побутової свідомості, і прагнення формі, що розуміється не як набір правил, бо як втілення Краси.

He had gone on the Stock Exchange for six months; but ***what was a butterfly to do among bulls and bears****?* [Дод.172]

Він пропрацював на фондовій біржі шість місяців; але що було метелику робити серед биків і ведмедів?

У цьому реченні автор використовує метафору «*what was a butterfly to do among bulls and bears?».* Метафора у значенні – проста людина серед конкурентоспроможних, готових на все людей. Метафора для підвищення художності тексту. Дослівний спосіб перекладу. Такий спосіб перекладу був застосован оскільки в даному випадку у обох мовах збігаються як правила сполучуваності, так і традиції вираження емоційно-оціної інформації, вжиті в даній метафорі. При перекладі метафори була використана граматична трансформація – опущення: артикль через граматичні особливості мови.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:
Omission: 1 definite article, 1 indefinite article, the preposition «for» have been omitted due to purely grammatical meanings.

Laura adored him, and he was ready ***to kiss her shoe-strings***. [Дод.174]

Лора просто обожнювала Хьюї, а він готовий був цілувати кінчики шнурків її туфель.

У цьому реченні автор використовує метафору «*to kiss her shoe-strings*». Метафора у значенні – робити все заради коханої. Метафора для підвищення художності тексту. Дослівний спосіб перекладу. Такий спосіб перекладу був застосован оскільки в даному випадку у обох мовах збігаються як правила сполучуваності, так і традиції вираження емоційно-оціної інформації, вжиті в даній метафорі. При перекладі метафори була використана граматична трансформація – додавання: займенник «її» та іменник «туфель», а також перестанова: займенник «her» у кінець речення.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:
Omission: 2 definite articles, 1 indefinite article, the preposition «of» have been omitted due to purely grammatical meanings. The conjunction «and», has been omitted due to decompression.
Addition: the adverb «просто», the pronoun «її» and the noun «туфель» have been added due to decompession.
А також лексичні трансформації:
Metonymic translation: the noun «him» has been translated as «Хьюї».
Concretization: the phrase «to kiss her shoe-strings» has been translated as «цілувати кінчики шнурків її туфель».

*There are moments when **Art almost attains to the dignity of manual labour**.* [Дод.175]

Бувають моменти, коли починаєш думати, що робота на ниві мистецтва мало чим відрізняється від тяжкої фізичної праці.

У цьому реченні автор використовує метафору «*Art almost attains to the dignity of manual labour*». Метафора у значенні – схожість докладених зусиль у мистецтві з фізичною працею. Метафора для підвищення художності тексту.

Описовий спосіб перекладу. У даному випадку було прийнято рішення трансформувати образ, за допомогою опису з конкретизиації, завдяки чому перекладена метафора не втрачає своєї художньої естетичності та зберігає сенс. При перекладі метафори була використана граматична трансформація – опущення: прислівник через грамматичні особливості мови, додавання: іменник «робота на ниві» та прислівник «мало чим» під час декомпресії. А також лексичні трансформації – метонімія, конкретизація та розвиток сенсу: дієслово «attains» через дієслово «мало чим відрізняється».

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:
Omission: 1 definite article, the preposition «of» have been omitted due to purely grammatical meanings.
Addition: the verb «починаєш думати», the noun «робота на ниві» and the adverb «мало чим» have been added due to decompession.
Sentence fragmentation: the sentence has been fragmented.
А також лексичні трансформації:
Metonymic translation: the noun «Art» has been translated as «робота на ниві мистетства».
Sense development: the verb «attains» has been translated as «мало чим відрізняється».
Concretization: the phrase «Art almost attains to the dignity of manual labour» has been translated as «робота на ниві мистецтва мало чим відрізняється від тяжкої фізичної праці».

*Why, **his rags were falling to bits***. [Дод.176]

Бо його лахміття зовсім розлізаються.

У цьому реченні автор використовує метафору «his rags were falling to bits». Метафора у значенні – старий одяг. Метафора для підвищення художності

тексту. Дослівний спосіб перекладу. Такий спосіб перекладу був застосован оскільки в даному випадку у обох мовах збігаються як правила сполучуваності, так і традиції вираження емоційно-оціної інформації, вжиті в даній метафорі. При перекладі метафори була використана граматична трансформація – додавання: прислівник «зовсім» під час декомпресії. А також лексичні трансформації – метонімія.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:
Addition: the adverb «зовсім» has been added due to decompession.
Sentence integration: the sentence has been integrated.
А також лексичні трансформації:
Metonymic translation: the phrase «were falling to bits» has been translated as «зовсім розлізаються».

*'Alan,' said Hughie seriously, '**you painters are a heartless lot**.'* [Дод.177]

До чого ж ви, художники, безсердечні люди, – серйозним тоном промовив Хьюї.

У цьому реченні автор використовує метафору «*you painters are a heartless lot*». Метафора у значенні – жорстокі. Метафора для підвищення художності тексту. Дослівний спосіб перекладу. Такий спосіб перекладу був застосован оскільки в даному випадку у обох мовах збігаються як правила сполучуваності, так і традиції вираження емоційно-оціної інформації, вжиті в даній метафорі. При перекладі метафори була використана граматична трансформація – опущення: артикль через грамматичні особливості мови. А також лексичні трансформації – метонімія.

У ході перекладацького аналізу було виявлено граматичні трансформації:
Omission: 1 indefinite article and the pronoun «Alan» have been omitted due to

purely grammatical meanings.

Addition: the noun «тоном», «люди» have been added due to decompession.

Transposition: the verb «said» has been transposed from the beginning into the end of the sentence.

А також лексичні трансформації:

Metonymic translation: the phrase «you painters are a heartless lot» has been translated as «ви, художники, безсердечні люди».

Concretization: the phrase «said Hughie seriously» has been translated as «серйозним тоном промовив Хьюї».

Таким чином, у казці О. Уайльда – «Натурник-мільйонер» серед 5 прикладів перекладу метафори були розповсюджені такі способи перекладу метафори:

Таким чином, результати проведеного нами аналізу дозволяють зробити висновок про те, сучасна лінгвістика тісно знайома з проблемами перекладу метафори, а також її семантики та прагматики. Існує безліч поглядів на визначення, походження та класифікацію метафор. Було сформовано методи, що є способом вирішення питань визначення метафор. Поряд з цим дана проблема залишається однією з найменш вивчених областей лінгвістики. По

суті, способи розподілу на типи метафор та визначення функцій метафор ґрунтуються на тому самому принципі. Досліджуючи його, теоретики дійшли одного основного висновку: при перекладі необхідно зберігати метафори, що є перекладача однією з головних завдань. Перекладач повинен визначати тип метафори, її функцію та ефект на читача. Виходячи з усіх цих факторів, перекладач підбирає спосіб перекладу метафори, який залежить не тільки від контексту, а й від фонових знань перекладача.

Нами було проаналізовано стиль Оскара Уайльда на основі його збірки казок «A House of Pomegranates» та кілька окремих творів, в яких ми дійшли висновку про те, що зміст його казок акцентує на суперечності між соціальною та духовною нерівністю. Автор блискуче висміює порожнечу і чванливість, що хизується своєю родовитістю знаті.

Казки Уайльда – не наївні вигадки, а серйозні, і недитячі твори. Сам письменник називав свої казки етюдами у прозі та адресував їх усім читачам. Там О.Уайльд викриває жадібність і корисливість буржуазних звичаїв, протиставляючи їм щирі почуття та прихильності простих людей, не забруднені холодним розрахунком. Саме такі почуття становлять справжню красу людських стосунків. Він говорить про несправедливий устрій суспільства, в якому ті, хто трудяться, зазнають поневіряння та потреби, тоді як інші живуть приспівуючи за рахунок їхньої праці. Показує, як егоїзм і жадібність цього світу вбивають довкола себе все живе.

У третій частині цього розділу ми навели приклади і зробили аналіз перекладу метафор у його казках «Відданий друг», «Юний король», «Сфінкс без секрету» та «Натурник-мільйонер». Таким чином, після проведеного нами перекладацького аналізу, ми можемо стверджувати, що серед способів перекладу метафори у казках Оскара Уайльда найбільш переважає дослівний переклад метафори. Оскільки цей спосіб найбільше наближає переклад тексту для його оригіналу, зберігаючи художність і авторський стиль.

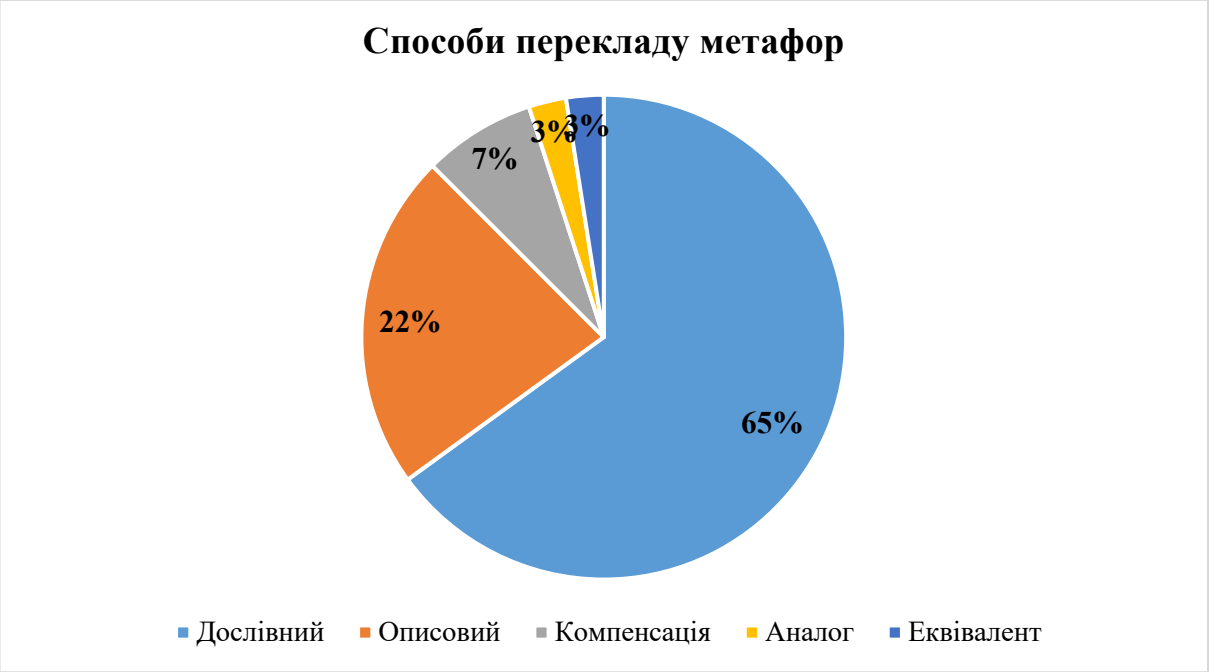
Способи перекладу метафор
65%
22%
7%
3%
3%
Дослівний
Описовий
Компенсація
Аналог
Еквівалент

ВИСНОВКИ

Підбиваючи підсумки магістерської роботи, слід зазначити, що нами було досягнуто основних цілей і виконано поставлені завдання. А саме ми розібрали метафору в контексті наукового дискурсу і з'ясували її мовну природу. Слід зазначити, що вивченням метафори в контексті різних дискурсів займалися багато науковців та дослідників, починаючи з античних часів, всі вони дали різне визначення, розглядаючи її з різних точок зору та сфер життєдіяльності. Спільним залишається розуміння, що метафора як мовне явище є основною ментальною операцією, яка об'єднує дві сфери понять, створюючи можливість використовувати потенції структурування джерела за допомогою додавання нової сфери.

У дипломній роботі нами було виявлено загальні положення визначення метафори та було визначено її основні функції. Метафора як засіб утворення нових значень має свої типи, такі як структурна, онтологічна, образна, стерта, когнітивна, оригінальна, недавня та інші. А також виділили її основні функції, такі як: інформативна, естетична, когнітивна, експресивна та інші. Разом з цим слід зазначити, що кожна функція безпосередньо залежить від стилю в якому використовується. З багатьох інших функцій метафори, що виділяються різними дослідниками, найбільш релевантними для художнього дискурсу можна назвати такі: експресивна, когнітивна, оцінна, естетична, емоційна. Таким чином, на основі проведеного дослідження можна зробити висновок про багатоаспектність терміну метафори.

Також було дано визначення художнього дискурсу та його особливостей. Виходячи з поглядів більшості дослідників, які присвятили себе вивченню художнього дискурсу, можна говорити про нерозривність понять «художній дискурс» та «художній текст». З погляду різних підходів до визначення дискурсу, ми запропонували розуміти «художній дискурс» як соціокультурну взаємодію між автором і читачем, що включає в себе:

культурні, естетичні та соціальні цінності, що є спробою змінити «духовний простір» людини і викликати певну емоційну реакцію. Розглянули особливості використання метафори у художньому дискурсі, яка насамперед спрямована на вираження погляду та виклик певних асоціативних звязків.

Також було досліджено способи перекладу метафори на основі художніх творів Оскара Уайльда. Найбільшою мірою метафора властива художній мові і саме художні метафори становлять максимальну складність перекладачів. Виявляючи в тексті метафору, завдання перекладача вирішити, чи потрібно її відобразити в перекладі та яким найбільш сприятливим способом. Особливу важливість має естетичний ефект і передача авторського стилю. Метафора може призвести до того, що сенс буде передано не повною мірою, а тому збереження метафоричного образу дуже важливе. Дослідники виділяють такі способи перекладу метафор: аналог, дослівний переклад, еквівалент, калькування, трансформація, додавання/опущення, описовий переклад та багато інших. Також необхідно враховувати небезпеку дослівного перекладу метафори, в результаті якого може виникнути абсолютно хибний образ, що перекладає мову. У таких випадках краще вдаватися до неметафоричного пояснення. Значимість правильного підходу до вивчення способів перекладу метафори пояснюється необхідністю адекватної передачі образної інформації та відтворенню саме того стилістичного ефекту, що і в оригіналі.

Друга частина роботи базується на аналізі художніх творів Оскара Уайльда, таких як: *«The Canterville ghost», «The Happy Prince», «The Nightgale and the rose», «The Selfish Giant».* У другому розділі ми навели приклади художніх метафор, на основі яких було проведено лінгвістичний аналіз, який в цьому випадку складається з лексичного з'ясування значення та сенсу слів, словосполучень та розуміння їх ролі для розкриття задуму автора), синтаксичного (для уточнення сенсу речення, словосполучення, слова в контексті та з точки зору граматичних значень), та аналіз функцій, які виконує метафора в даному реченні. Таким чином ми дійшли висновку про те, що

казкам Оскара Уайльда властива неповторна індивідуальність.

Головне завдання перекладача – досягти семантичної еквівалентності вихідного та перекладного текстів. Для її досягнення потрібні різноманітні перекладацькі перетворення, але в рівні компонентної еквівалентності – трансформації, які зачіпають граматичну структуру висловлювання. Причина, що викликає, граматичні трансформації полягає в тому, що кожна мова має свою власну, своєрідну структуру, і перекладач має це враховувати. Саме відмінності у структурах вихідної та перекладацької мови змушують перекладача використовувати різні трансформації. Перекладаючи метафори, перекладачеві необхідно передавати як форму, а й зміст.

Після проведеного нами лінгвістичного аналізу, ми можемо стверджувати, що казки Оскара Уайльда багаті на такий стилістичний прийом як метафора і кількість використаної образної метафори переважає над кількістю мовної.

Результати проведеного нами дослідження з другого розділу дозволяють зробити такі висновки:

1. Казка, як одна із основних жанрів фольклору, є частиною світової культури. Це специфічна галузь словесного мистецтва. Вивчення казок дозволяє розкрити таємницю їхньої неминущої ідейно-художньої цінності. Гармонійне співвідношення фантастичного вигадки і дійсності дозволяє збагнути зміст і значення казок.

2. Визначальним є поділ казок на фольклорні та літературні казки. Фольклорна казка спирається на вигадку. Літературна казка використовує співвідношення вигадки та достовірності. Розкриття задуму та повчальна складова повністю залежить від таланту конкретного автора.

3. Характерним для англійської літературної казки є те, що вони включають легенди про відьом, велетнів і привидів. Ельфи, феї, гноми, тролі та інші вигадані казкові істоти англійської усної народної творчості живуть у світі літературної англійської казки.

Третя частина роботи базується на аналізі художніх творів Оскара Уайльда, таких як: *«The Devoted Friend», «The Young King», «The Sphinx Without a Secret», «The Model Millioner».* Нами було проведено аналіз перекладу метафор шляхом перекладацького аналізу – було надано переклад, виявлено граматичні та лексичні трансформації та надано аргументацію підходу до перекладу. Таким чином, після проведеного нами перекладацького аналізу, ми можемо стверджувати, що серед способів перекладу метафори у казках Оскара Уайльда найбільш переважає дослівний та описовий переклад метафори. Оскільки цей спосіб найбільше наближає переклад тексту до його оригіналу, зберігаючи художність і авторський стиль.

Результати проведеного нами дослідження з третього розділу дозволяють зробити такі висновки:

1. Витоки літературних казок англійського письменника О.Уайльда лежать у використанні вигаданих персонажів англійського фольклору та основних положень особливої естетичної теорії письменника. Коріння цієї теорії – у творчості прерафаелітів та у судженнях найбільших мислителів Англії середини XIX століття Джона Рескіна та Уолтера Патера.

2. Своєрідність казок О. Уайльда є найбільш органічним втіленням естетичних ідей письменника, і найбільш категоричним їх заперечення.

3. Основні проблеми, порушені О. Уайльдом у казках – це проблема самопожертви, проблема співвідношення героїв та навколишнього світу та проблема співвідношення краси зовнішньої та внутрішньої.

Після проведеного аналізу можна дійти висновку, що художній переклад справді є одним із найскладніших. Насамперед, через індивідуально-авторський стиль твору та мовних засобів, які застосовує автор. Оскар Уальйд використовує велику кількість індивідуально-авторських метафор, які передають атмосферу, естетику, характер та настрої персонажів своїх казок. З цього випливає, що основне завдання перекладача полягає не просто у

дослівному перекладі твору, а у відображенні всіх образів, закладених авторами у текст.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Lakoff G. The Contemporary Theory of Metaphor. – 1993. – 251 p.
2. Newmark, P. A. Textbook of Translation. – Harlow: Pearson Education Limited, 2008. – 292 p.
3. Агєєв В.М. Семіотика. М: Видавництво «Весь Світ», 2002. – 256 с.
4. Алексєєва І.С. Введення у перекладознавство. СПб.: Філологічний факультет СПбДУ; М.: Видавничий центр "Академія", 2004. – 352 с.
5. Арістотель. Поетика// Античні теорії мови та стилю. – Москва; Ленінград, 1936. – 337с.
6. Арістотель. Поетика. - Мінськ: Літ., 1998. – 1391 с.
7. Арістотель. Риторика 1405 р.
8. Арнольд І.В. Стилістика сучасної англійської мови. / І.В. Арнольд. – М.: Прогрес, 1960. – 256 с.
9. Арутюнова Н.Д. Дискурс / Н. Д. Арутюнова // Мовознавство. Великий енциклопедичний словник / гол. ред. В. Н. Ярцева. 2-ге вид. – М.: Велика Російська енциклопедія, 1998. – 685 с.
10. Арутюнова Н. Д. Метафора // Лінгвістичний Енциклопедичний Словник. М.: 1998. – 296 с.
11. Арутюнова Н.Д. Мова // Російська мова. Енциклопедія - М.: Велика Російська енциклопедія: Дрофа, 1997. – 744 с.
12. Арутюнова Н. Д. Теорія метафори: Збірник: Пров. з англ., фр., нім., польськ. яз. ; – М.: Прогрес, 1990. - 512 с.
13. Баллі Ш. Французька стилістика. – М., 1961. – 221 с.
14. Бенвеніст Е. Загальна лінгвістика. – М., 1974. – 448 с.
15. Безменова Н.О. Мовленнєвий вплив як риторична проблема // Проблеми ефективності мовної комунікації. М., 2009. – 211 с.

16. Блек. М. Метафора // Теорія метафори. Пров. М. О. Дмитровський. – М.: 1990. – 172 с.

17. Галєєва Н. Л; М-во заг. та проф. освіти Рос. Федерації. Твер. держ. ун-т · Тверь: Твер. держ. ун-т, 1999. – 154 с.

18. Гемпель К.Г. Енциклопедія "Кругосвіт". 1997-2012 - 477 с.

19. Девідсон Д. Що означають метафори // Теорія метафори. – М.: Прогрес, 1990. – 254 с.

20. Єрмоленко Г.О. Метафора у мові філософії: автореф. дис. на здобуття уч. ступеня канд. філос. наук: спец. 09.00.01 «Онтологія та теорія пізнання / Г.О.Єрмоленко. – Краснодар, 2001. – 153 с.

21. Ільїна Н.В. – М: Рус. яз., 1982. – 84 с.

22. Казакова Т.А. Практичні засади перекладу. СПб.: Перспектива: Союз – 2008 – 319 с.

23. Карпенко Ю.О. Вступ до мовознавства: Підручник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2006. – 336 с.

24. Катерміна В.В. Політична метафора у ЗМІ // Сучасна політична лінгвістика: Мат-ли міжнар. наук. конф. Єкатеринбург, жовтень 2003 / Урал. держ. пед. ун-т. – Єкатеринбург, 2003. - 283 с.

25. Клушина Н.І. Інтенціональні категорії публіцистичного тексту (на матеріалі періодичних видань 2000 – 2008 рр.): автореф. дис. …д-ра філол. наук. – М., 2008. – 352 с.

26. Комісарів В.М. Сучасне перекладознавство. Навчальний посібник. – М.: ЕТС. – 2002. – 424 с.

27. Корольов І. Р. Поняття дискурсу в сучаному мовознавстві: визначення, структура, типологія, 2012. – 305 с.

28. Красних В.В. Віртуальна реальність чи реальна віртуальність? (Людина. Свідомість. Комунікація). – М.: Діалог – МДУ; 1998 – 120 с.

29. Кудлаєва А. Н. Типи текстів у структурі дискурсу: дис. кандидата філол. наук: 10.02.19 / А. Н. Кудлаєва. – Перм, 2006. – 329 с.

30. Лакофф, Дж., Джонсон, М. Метафори, якими живемо: Пер. з англ. / За ред.і з предисл. О.М.Баранова. – М.: Едиторіал УРСС, 2004. – 385с.
31. Лотман Ю. М.Л. Культура та вибух. – М.: Гнозіс; Видавнича група "Прогрес", 1992.
32. Мамардашвілі М. К. Філософські читання. СПб.: Азбука-класика, 2002. – 832 с.
33. Марузо Ж. Словник лінгвістичних термінів. Вид. 2-ге. випр. – М.: УРСС. 2004. – 440 с.
34. Міловідов В.А. Семіотика літературно-мистецького дискурсу: монографія. – М.: Буки Веді,. 2016. – 172 с.
35. Основні поняття перекладознавства (Вітчизняний досвід). Термінологічний словник-довідник / Отд. мовознавства; Відп. редактор канд. філол. наук Раренко М.Б. – М., 2010. – 260 с.
36. Рецкер Я.І. Теорія перекладу та перекладацька практика. – М., 1974. – 427 с.
37. Річардс, А.А. Філософія риторики / А.А. Річардс // Теорія метафори: Збірник: Пер. з англ., фр., нім., ісп., польськ. Яз. / Вступ. ст. і сост. Н. Д. Арутюнової; заг. ред. Н. Д. Арутюнової та М. А. Журинської. – М.: Прогрес, 1990. – 446 с.
38. Річардс А.А. Філософія риторики. / Теорія метафори. За ред. Н.Д. Арутюнова – М.: Прогрес, Збірник: Пер. з англ., фр., нім., ісп., польськ. Яз. 1990. – 516 с.
39. Розенталь Д.Е., Тєлєнкова М.А. Словник-довідник лінгвістичних термінів. Вид. 2-ге. – М.: Просвітництво. 1976. – 544 с.
40. Скляревська Г.М. Метафора у системі мови. - СПБ.: Наука, 1993. – 115 с.
41. Телія В. Н. Метафора як модель змістовиробництва та її експресивно-оцінна функція // Метафора у мові та тексті. – Москва, "Наука", 1988 – 176 с.
42. Тимофєєв Л.І. Короткий словник літературознавчих термінів. – М.: Просвітництво. 1985. – 513 с.
43. Тодоров Цвєтан. Введення у фантастичну літературу. Перев. з франц. Б.

Нарумова. – М.: Будинок інтелектуальної книги, 1999. – 144 с.
44. Тюпа В.І. Аналіз художнього тексту. – М.: Видавничий центр «Академія», 2009. – 336 с.
45. Ушинський К.Д. Початкова практична граматика. – М., 1949. – 360 с.
46. Фаткуліна Ф.Г. Поняття деструкції у лексичній семантиці: монограф. Уфа, вид-е Башкирського університету, 2002. – 268 с.
47. Черкасова О.Т. Досвід лігвістичної інтерпретації стежок (метафора) // Питання мовознавства. – М., 1968. - 896 с.

А також електроні ресурси:

48. Антонова О. В., Логіка метафори на матеріалі англомовного. [Электронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: http://visnykznu.org/pdf/t_visn_2006/%D0%97%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7%20222%20%D0%A4%D0%B8%D0%BB%D0%BE%D0%BB%201–2006%20.PDF#page=9
49. Гафарова, А.С. Художній текст vs. Художній дискурс. [Электронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: http://rgf.tversu.ru/node/486
50. Межова М.В. Проблема культурологічної еквівалентності слова у перекладі художнього тексту. [Электронний ресурс.] Режим доступу до ресурсу: http://cyberleninka.ru/article/n/problema-kulturologicheskoy-ekvivalentnosti-slova-v-perevode-hudozhestvennogo-teksta
51. Серль Дж., Девідсон Д. Мистецтво метафори. Збірник [Электронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: http://www.art-metaphor.com///
52. О. Уайльд – Кентервільський привід. [Электронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: https://www.wilde-online.info/the-canterville-ghost.html
53. О. Уайльд – Щасливий принц. [Электронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: https://www.wilde-online.info/the-happy-prince.html
54. О. Уайльд – Соловей і троянда. [Электронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: https://www.eastoftheweb.com/short-stories/UBooks/NigRos.shtml
55. О. Уайльд – Велетень-егоїст. [Электронний ресурс]. Режим доступу до

ресурсу: https://www.eastoftheweb.com/short-stories/UBooks/SelGia.shtml
56. О. Уайльд – Відданий друг. [Электронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: http://www.eastoftheweb.com/short-stories/UBooks/DevFri.shtml
57. О. Уайльд – Дивовижна ракета. [Электронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу:http://users.uoa.gr/~nektar/arts/tributes/oscar_wilde/the_remarkable_rocket.htm
58. О. Уайльд – Юний король. [Электронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: https://andresteaching.files.wordpress.com/2011/08/level-3-the-young-king-other-stories-penguin-readers.pdf
59. О. Уайльд – Сфінкс без загадки. [Электронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: https://linguabooster.com/en/en/book/sphinx-without-secret
60. О. Уайльд – Натурник-мільйонер. [Электронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: https://www.eastoftheweb.com/short-stories/UBooks/ModMil.shtml
61. О. Уайльд – День народження Інфанти. [Электронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: http://www.eastoftheweb.com/short-stories/UBooks/BirInf.shtml

ДОДАТОК

ПРИКЛАДИ ПЕРЕКЛАДУ МЕТАФОРИ У КАЗКАХ ОСКАРА УАЙЛЬДА

№	Оригінал	Переклад
1	Now and then they heard **a wood pigeon brooding over its own sweet voice**. [52]	Іноді до них долинало ніжне воркування лісової горлиці, що впивалася своїм власним голосом.
2	Mr. Otis had telegraphed for a waggonette to meet them, and they started on their drive **in high spirits**. [52]	Містер Оутіс телеграфував, щоб їм вислали екіпаж, і сім'я в чудовому настрої.
3	The sky became suddenly overcast with clouds, ***a curious stillness seemed to hold the atmosphere***. [52]	Небо раптом заволокло хмарами і дивна тиша скувала повітря.
4	***A fearful peal of thunder made them all start to their feet***. [52]	Оглушливий гуркіт грому змусив усіх схопитися на ноги.
5	She sternly warned Mr. Otis to beware of ***some trouble coming to the house***. [52]	Вона заявила містеру Оутісу, що в цей будинок незабаром прийде біда.
6	'I have seen things with my own eyes, sir,' she said, ***'that would make any Christian's hair stand on end'*** [52]	Мені доводилося тут бачити таке, від чого у всякого християнина волосся могло б стати дибки.
7	'And many and many a night ***I have not closed my eyes in sleep*** for the awful things that are done here. [52]	І ті жахливі речі, які тут відбуваються, не давали мені заплющити очі багато і багато ночей.
8	Mr. Otis, however, and his wife ***warmly assured the honest soul*** that they were not afraid of ghosts. [52]	Але містер Оутіс і його дружина запевнили, що вони не бояться привидів.
9	***His eyes were red burning coals***; [52]	Його очі були червоним палаючим вугіллям.

10	***Large pillow whizzed past his head!*** [52]	Величезна подушка просвистела в нього над головою.
11	He thought of the rector of the parish, whose candle he had blown out as he was coming late one night from the library, ***a perfect martyr to nervous disorders;*** [52]	Він думав про настоятеля парафії, досконалий мученик нервових розладів, чию свічку він задув, коли повертався пізно ввечері з бібліотеки;
12	«And of old Madame de Tremouillac, who ***had been confined to her bed*** for six weeks with an attack of brain fever» [52]	І про стару пані де Тремуйяк, яка шість тижнів була прикута до ліжка через напад менінгіту.
13	***The twins burst into shouts of laughter.*** [52]	Близнюки вибухнули сміхом.
14	On reaching the top of the staircase he recovered himself, and ***determined to give his celebrated peal of demoniac laughter.*** [52]	Досягши вершини сходів, він прийшов до тями і вибухнув зловтішним сміхом.
15	***She was frozen with fear.*** [52]	Вона завмерла від страху.
16	On reaching his room ***he entirely broke down, and became a prey to the most violent agitation***. [52]	Дістався своєї кімнати, він остаточно зламався і став жертвою найсильнішого хвилювання.
17	Then, as their beds were quite close to each other, to stand between them in the form of a green, icy-cold corpse, ***till they became paralyzed with fear.*** [52]	Потім, оскільки їхні ліжка були досить близько одне до одного, стояти між ними у вигляді зеленого, крижано-холодного трупа, аж поки їх не паралізувало від страху.
18	The owl beat against the window-panes, the raven croaked from the old yew-	Сова билася у шибки, ворон каркав на старому тисі, а вітер зі стоном блукав по хаті, як заблукала душа.

	tree, and ***the wind wandered moaning round the house like a lost soul.*** [52]	
19	***The moon hid her face in a cloud.*** [52]	Місяць сховав обличчя за хмарами
20	On and on he glided, like an evil shadow, ***the very darkness seeming to loathe him as he passed.*** [52]	Він ковзав усе далі і далі, як зла тінь, і сама темрява, здавалося, ненавиділа його, коли він проходив повз нього.
21	He chuckled to himself, and turned the corner; but no sooner had he done so than, with a piteous wail of terror, he fell back, ***and hid his blanched face in his long, bony hands.*** [52]	Він усміхнувся про себе і звернув; але тільки-но він це зробив, як з жалібним криком жаху впав на спину і сховав побіліле обличчя в довгі кістляві руки.
22	Its head was bald and burnished; its face round, and fat, and white; ***and hideous laughter seemed to have writhed its features into an eternal grin.*** [52]	Його голова була лисою та полірованою; його обличчя кругле, товсте та біле; і огидний сміх, здавалося, скривив його риси у вічну усмішку.
23	From the eyes streamed rays of scarlet light, ***the mouth was a wide well of fire.*** [52]	З очей лилося проміння червоного світла, рот був широкою криницею вогню.
24	And a hideous garment, like to his own, ***swathed with its silent snows the Titan form***. [52]	І жахлива одежа, схожа на його власну, укрила своїми мовчазними снігами форму Титана.
25	***Accordingly, just as the dawn was touching the hills with silver.*** [52]	Відповідно, якраз світанок торкався сріблом пагорбів.
26	Something had evidently happened to the spectre, ***for the light had entirely faded from its hollow eyes***, the	Очевидно, щось трапилося з привидом, бо світло з його порожніх очей повністю згасло, а блискучий фалькіон випав з його руки.

	gleaming falchion had fallen from its hand. [52]	
27	Poor Jack was afterwards shot in a duel by Lord Canterville on Wandsworth Common, and Lady Barbara ***died of a broken heart*** at Tunbridge Wells before the year was out. [52]	Пізніше бідний Джек був застрелений на дуелі лордом Кентервілем на Вондсворт-Коммон, а леді Барбара померла від розбитого серця в Танбридж-Веллсі до кінця року.
28	He was sitting by the window, watching ***the ruined gold of the yellowing trees fly through the air***. [52]	Він сидів біля вікна й дивився, як летить у повітрі зруйноване золото пожовклих дерев.
29	***The red leaves dancing madly down the long avenue.*** [52]	Червоне листя шалено танцює по довгій алеї.
30	As for colour, that is always a matter of taste: ***the Cantervilles have blue blood, for instance, the very bluest in England***; [52]	Що ж до кольору, то це завжди справа смаку: у Кентервілів, наприклад, блакитна кров, найблакитніша в Англії;
31	There the grass grows long and deep, ***there are the great white stars of the hemlock flower***, there the nightingale sings all night long. [52]	Там трава росте довга й глибока, там великі білі зорі цвіту болиголова, там соловейко співає всю ніч.
32	All night long he sings, and ***the cold crystal moon looks down.*** [52]	Всю ніч він співає, а холодний кришталевий місяць дивиться вниз.
33	***And the yew-tree spreads out its giant arms over the sleepers.*** [52]	І тис простягає свої гігантські руки над сплячими
34	***'When a golden girl can win Prayer from out the lips of sin,*** [52]	Коли з волі юної діви Молитву піднесуть уста гріха,
35	***Then shall all the house be still And peace come to Canterville.'*** [52]	Тоді весь прийде спокій у дім І світ прийде у Кентервіль.

36	***The angel of death will have mercy on me***. [52]	Ангел смерті змилосердиться наді мною.
37	Virginia made no answer, and the ghost wrung his hands in wild despair as he looked down at her bowed ***golden head***. [52]	Вірджинія нічого не відповіла, і привид заломив руки в дикому розпачі, дивлячись на її схилену золоту голову.
38	They turned their horses' heads homewards, and reached the Chase about eleven o'clock, ***dead-tired and almost heart-broken.*** [52]	Вони повернули коней додому і близько одинадцятої години дісталися Чейза, розбиті і смертельно втомлені.
39	Cecil and I have been riding all over the country looking for you, ***and your mother has been frightened to death.*** [52]	Сесил і я їздили по всій країні в пошуках тебе, і твоя мати була налякана до смерті.
40	As she kissed the trembling child, ***and smoothed the tangled gold of her hair.*** [52]	Коли вона цілувала тремтячу дитину й розгладжувала сплутане золото свого волосся.
41	***The whole family gazed at her in mute amazement, but she was quite grave*** and serious. [52]	Все сімейство дивилося на неї в німому подиві, але вона була серйозна і мовчазна, як могила.
42	As she did so, ***the moon came out from behind a cloud, and flooded with its silent silver the little churchyard,*** and from a distant copse a nightingale began to sing. [52]	В цей час з-за хмари вийшов місяць і залив своїм безмовним сріблом цвинтар, і з дальнього гайка заспівав соловей.
43	She thought of the ghost's description of the Garden of Death, ***her eyes became dim with tears***, and she hardly spoke a word during the drive home. [52]	Вона згадала опис примарою Саду Смерті, очі її затуманилися від сліз, і дорогою додому вона майже не вимовила жодного слова.

44	The jewels are clearly hers, and, egad, I believe that if **I *were heartless enough*** to take them from her. [52]	Коштовності явно належать їй, і, чорт забирай, я думаю, що якби я був досить безсердечний, щоб забрати їх у неї.
45	***The wicked old fellow would be out of his grave in a fortnight***, leading me the devil of a life. [52]	Злий старий вилізе з могили за два тижні і влаштує мені пекельні дні.
46	'***You can have your secret as long as I have your heart,***' he murmured. [52]	— Ти можеш зберігати свій секрет, доки маю твоє серце, — пробурмотів він.
47	So he flew round and round her, touching the water with his wings, ***and making silver ripples.*** [53]	Так він літав навколо неї, торкаючись води своїми крилами і створюючи срібну бриж.
48	I'm afraid that she is a coquette, for ***she is always flittering with the wind.*** [53]	Я боюся, що вона кокетка, тому що вона завжди майорить за вітром.
49	The swallow was in love with the most beautiful Reed. And had been attracted ***by her slender waist.*** [53]	Ластівка була закохана в чудову тростинку. І приваблювала її тонка талія.
50	And certainly, whenever the wind blew, ***the Reed made the most graceful curtsies***. [53]	І вже точно щоразу, коли віяв вітер, тростина робила найграціозніші реверанси.
51	***"You have been trifling with m*e,"** he cried, "I am off to the Pyramids" [53]	"Ви жартували зі мною, - вигукнув він, - я полечу до пірамід".
52	***Though my lead heart I cannot chose but weep***. [53]	Хоча моє серце зроблено зі свинцю, я не можу не плакати.
53	"It is curious," he remarked, ***"but I feel quite warm now, although it is so cold."*** [53]	«Цікаво, — зауважив він, — але мені тепер зовсім тепло, хоч так холодно».

54	The eyes of the Happy Prince were filled with tears, ***and tears were running down his golden cheeks***; [53]	Очі Щасливого принца були наповнені слізьми, і сльози текли по його золотих щоках;
55	His face was so beautiful in the moonlight that ***the little Swallow was filled with pity***. [53]	Його обличчя було таким гарним у місячному світлі, що маленьку ластівку охопив жаль.
56	«Why are you weeping then?' asked the Swallow; `***you have drenched me***». [53]	«Чого ти тоді плачеш?» запитала Ластівка; `ви мене сильно намочили».
57	«`How cool I feel,' said the boy, `I must be getting better;' and ***he sank into a delicious slumber***» [53]	«Як здорово я почуваюся, — сказав хлопчик, — мені, мабуть, стає краще». і він поринув у чудовий сон»
58	***When the moon rose*** he flew back to the Happy Prince»; [53]	Коли зійшов місяць, він полетів назад до Щасливого Принца
59	*Then the snow came, and after the snow came the frost* [53]	Потім пішов сніг, а за ним і мороз
60	He is leaning over ***a desk covered with papers.*** [53]	Він схилився над столом, заваленим паперами
61	So he plucked out the Prince's other eye, and ***darted down with it.*** [53]	Тож він вирвав друге око принца й кинувся з ним униз.
62	`It is winter,' answered the Swallow, `***and the chill snow will soon be here.*** [53]	Зараз зима, — відповіла ластівка, — скоро ляже холодний сніг.
63	`***We have bread now!'***- they cried [53]	«Тепер у нас є хліб!» - кричали вони.
64	*«I'm going to Egypt»* [53]	Я збираюся в Єгипет
65	`***Dear me! how shabby the Happy Prince looks!***' he said. [53]	Боже мій! Як виглядає щасливий Принц! - сказав він.

66	He told him of ***the red ibises, who stand in long rows on the banks of the Nile.*** [53]	Він розповів йому про червоних ібісів, які довгими рядами стоять на берегах Нілу.
67	*The living always think that gold can make them happy.* [53]	Живі завжди думають, що золото може зробити їх щасливими.
68	***I am going to the House of Death.*** [53]	Я йду до Будинку Смерті
69	*«This broken lead heart will not melt in the furnace».* [53]	«Це розбите свинцеве серце не розтопиться в печі».
70	«*Stood quietly the statue of the Happy Prince*;» [53]	«Стояла тихо статуя Щасливого принца»;
71	*«And catch gold-fish in their beaks;»* [53]	«І ловити в дзьоб золотих рибок»;
72	*«The town has made preparations;»* [53]	«Місто приготувалося;»
73	«***Death is the brother of Sleep*****,** is he not?» [53]	«Смерть - брат Сну, чи не так?»
75	«“No red rose in all my garden!” he cried, ***and his beautiful eyes filled with bitter tears***». [54]	«Жодної червоної троянди в моєму саду!» — заплакав він, і його гарні очі наповнилися гіркими слізьми».
76	*«Sorrow has set her seal upon his brow»* [54]	Печаль поставила свою печать на його чолі
77	*«My roses are yellow, ' it answered; yellower than the hair of the mermaiden who sits upon an amber throne, and yellower than the daffodil that blooms in the meadow before the mower comes with his scythe»* [54]	Мої жовті троянди, — відповіло воно. жовтіше, ніж волосся русалки, що сидить на бурштиновому троні, і жовтіше, ніж нарцис, що розквітає на лузі до того, як косар прийде з косою.
78	She will have no heed of me, and ***my heart will break.*** [54]	Вона не зверне на мене уваги, і моє серце розірветься.

79	***She will dance so lightly that her feet will not touch the floor***, and the courtiers in their gay dresses will throng round her. [54]	Вона танцюватиме так легко, що її ноги не торкатимуться підлоги, а придворні у своїх веселих сукнях будуть товпитися навколо неї.
80	*«Buried his face in his hands»* [54]	«Заховав обличчя в долонях»
81	«“Why, indeed?” said a Butterfly, ***who was dancing with a sunbeam»***. [54]	«Справді чому?» — сказав Метелик, який танцював з сонячним промінчиком».
82	«All night long you must sing to me, and the thorn must pierce your heart, and ***your life-blood must flow into my veins, and become mine».*** [54]	Всю ніч ти повинен співати мені, і шпилька повинна пронизати твоє серце, і твоя життєва кров повинна потекти в мої вени і стати моєю.
83	*«Sweet are the bluebells that hide in the valley»* [54]	«Солодкі дзвіночки, що ховаються в долині»
84	It is pleasant to sit in the green wood, and to watch ***the Sun in his chariot of gold,*** and ***the Moon in her chariot of pearl.*** [54]	Приємно сидіти в зеленому лісі і дивитися на Сонце в його золотій колісниці та на Місяць у його перламутровій колісниці.
85	«I shall feel very lonely ***when you are gone***». [54]	Я буду відчувати себе дуже самотнім, коли ти підеш.
86	*«When the Moon shone in the heavens»* [54]	Коли Місяць світив на небі
87	All night long she sang with her breast against the thorn, and ***the cold crystal Moon leaned down and listened.*** [54]	Всю ніч він співав, притулившись грудьми до шипа, а холодний кришталевий Місяць нахилявся і слухав.
88	«*She sang first of* ***the birth of love in the heart of a boy and a girl***»; [54]	Вона першою оспівала зародження любові в серці хлопця та дівчини.

89	*«Her life-blood ebbed away from her»* [54]	Її життєва кров відійшла від неї.
90	«*She sang of* ***the birth of passion in the soul of a man and a maid***» [54]	«Вона співала про зародження пристрасті в душі чоловіка і дівчини».
91	*«a delicate flush of pink came into the leaves of the rose»* [54]	«ніжний рум'янець з'явився на листі троянди».
92	*«the Day will come»* [54]	«День прийде».
93	*«A fierce pang of pain shot through her»* [54]	«Жорстокий біль пронизав її».
94	«*She sang of* ***the Love that is perfected by Death, of the Love that dies not in the tomb***». [54]	«Вона співала про Любов, яка вдосконалюється Смертю, про Любов, яка не вмирає в могилі».
95	***Bitter, bitter was the pain***, and wilder and wilder grew her song. [54]	Гірким, гірким був біль, і все дикіше і дикіше ставала її пісня.
96	But the Nightingale's voice grew fainter, and her little wings began to beat, and ***a film came over her eyes***. [54]	Але голос Солов'я став тихішим, і крильця її заплескали, і на очі лягла плівка.
97	*«Then she gave one last burst of music.»* [54]	Соловей заспівав востаннє.
98	*«Here is the reddest rose in all the world. You will wear it to-night next your heart, and as we dance together it will tell you how I love you».* [54]	«Ось найчервоніша троянда у світі. Ти одягнеш це сьогодні ввечері поруч із серцем, і коли ми танцюватимемо разом, воно розповість тобі, як я тебе люблю».
99	"Well, upon my word, you are very ungrateful," said the Student angrily; and ***he threw the rose into the street,***	- Ну, слово честі, ви дуже невдячні, - сердито сказав Студент. і він кинув троянду на вулицю, де вона

	where it fell into the gutter, and a cart-wheel went over it. [54]	впала в канаву, і по ній проїхало колесо воза.
100	«*It may not be purchased of the merchants, nor can it be weighed out in the balance of gold.*» [54]	«Його не можна купити у купців і не можна зважувати на терезах для золота».
101	***Then the Spring came***, and all over the country there were little blossoms and little birds. [55]	І прийшла весна, і по всій країні розцвіли маленькі квіточки та пташечки
102	***The Giant's heart melted*** when he looked out. [55]	Серце Велетня розтануло, коли він виглянув.
103	***A strange awe fell on him*** and he knelt before the little child. [55]	Дивний трепет охопив його, і він став на коліна перед маленькою дитиною.
104	**The Snow covered up the grass with her great white cloak**. [55]	Сніг укрив траву своїм великим білим плащем.
105	***The Autumn gave golden fruit*** to every garden, but to the Giant's garden she gave none. [55]	Кожному саду Осінь подарувала золотий плід, а саду Велетня – жодного.
106	The Frost ***painted all the trees silver***. [55]	Мороз пофарбував усі дерева в срібло.
107	***Once a beautiful flower put its head out from the grass***. [55]	Одного разу красива квітка висунула свою голівку з трави.
108	The Hail ***stopped dancing over his head***. [55]	Град перестав танцювати над його головою.
109	There were twelve peach-trees that in the spring-time ***broke out*** into delicate blossoms of pink and ***pearl***, and in the autumn bore ***rich fruit***. [55]	Було дванадцять персикових дерев, які навесні розпускалися ніжними рожевими та перламутровими квітами, а восени плодоносили.

110	The birds sat on the trees and ***sang so sweetly*** that the children used to stop their games in order to listen to them. [55]	Пташки сиділи на деревах і співали так солодко, що діти припиняли свої ігри, щоб послухати їх.
111	***It sounded so sweet to his ears*** that he thought it must be the King's musicians passing by. [55]	Це прозвучало так солодко для його вух, що він подумав, що це, мабуть, повз королівські музиканти.
112	He was so small that he could not reach up to the branches of the tree, and he was wandering all round it, ***crying bitterly***. [55]	Він був такий малий, що не міг дотягнутися до гілок дерева, і тинявся навколо нього, гірко плачучи.
113	"**The children are the most beautiful flowers of all**." [55]	«Діти - найкрасивіші квіти з усіх».
114	"You let me play once in your garden, to-day you shall come with me to my garden, ***which is Paradise."*** [55]	«Ви дозволили мені пограти один раз у вашому саду, сьогодні ви підете зі мною в мій сад, який є раєм».
115	He had ***bright beady eyes*** and stiff grey whiskers and his tail was ***a long bit of black india-rubber***. [56]	Очі в нього були як блискучі намистинки, вуса сірі й шорсткі, а довгий чорний хвіст був ніби скачаний з гуми.
116	"And what would you do in return?" said the little bird, ***swinging upon a silver spray***, and flapping his tiny wings. [56]	— А чим би ви йому віддячили? — запитала пташка, погойдуючись на сріблястій гілочці й помахуючи маленькими крильцями.
117	I don't think he was distinguished at all, except for his ***kind heart***, and his funny round good-humoured face. [56]	Як на мене, він нічим особливим не вирізнявся, хіба що своїм добрим серцем та потішним круглим, веселим обличчям.

118	«There is no good in my going to see little Hans ***as long as the snow lasts***» [56]	— Нічого мені ходити до Малого Ганса, доки ще лежить сніг
119	‘I certainly will not allow ***Hans’ nature to be spoiled.***‘ [56]	І я, звісно, нізащо не дозволю, щоб Ганс дійшов до такого.
120	I am his best friend, and I will always watch over him, ***and see that he is not led into any temptations***. [56]	Я його найкращий друг, і я завжди дбатиму, аби в його душу не закралася спокуса.
121	*Flour is one thing, and friendship is another, and they should not be confused.* [56]	Борошно — то одна річ, а дружба — зовсім інша, і їх не слід змішувати.
122	Why, the words are spelt differently, and mean quite different things. ***Everybody can see that***.’ [56]	Ці слова, до речі, пишуться теж по-різному й означають різні речі. Це кожному зрозуміло.
123	His little son, who felt so ashamed of himself that he hung his head down, and grew quite scarlet, and began to cry into his tea. [56]	Його синочок, який так засоромився, що похнюпив голову, весь спаленів, і сльози його закрапотіли просто в чай.
124	‘Why, what a ***good heart*** you have!’ cried his Wife; [56]	— Ну, що за золоте в тебе серце! — вигукнула дружина.
125	‘Good morning,’ said Hans, leaning on his spade, and ***smiling from ear to ear.*** [56]	— Доброго ранку, — сказав Ганс, спираючись на лопату й ***усміхаючись від вуха до вуха.***
126	“He has a great many good points, but for my own part I have a mother’s feelings, and I can never look at a confirmed bachelor ***without the tears coming into my eyes***.” [56]	У нього, звісно, чимало гарних рис, але в мені таке сильне почуття материнства, що я не можу без сліз дивитися на старих парубків.
127	He had ***dreamy violet eyes***. [57]	У нього були замріяні фіолетові очі.

128	“Any place you love is the world to you,” exclaimed a pensive Catherine Wheel, who had been attached to an old deal box in early life, and prided herself on her ***broken heart***; [57]	«Будь-яке місце, яке ти любиш, — це для тебе весь світ», — вигукнула задумлива Кетрін Віл, яка в дитинстві була прив’язана до старої коробки угод і пишалася своїм розбитим серцем;
129	You will no doubt be surprised to hear that I can fly up into the sky, and come down in a shower of ***golden rain***. [57]	Ви, безсумнівно, здивуєтеся, коли почуєте, що я можу злетіти в небо і спуститися під зливою золотого дощу.
130	The Cracker nearly ***exploded with laughter***. [57]	Крекер мало не вибухнув зі сміху.
131	*But none of you have any hearts*. [57]	Але ніхто з вас не має серця.
132	They danced so beautifully that **the tall white lilies peeped in at the window and watched them**, and ***the great red poppies nodded their heads and beat time.*** [57]	Вони танцювали так гарно, що високі білі лілії зазирали у вікно й дивилися на них, а великі червоні маки кивали головами й відбивали такт.
133	“Old Stick!” said the Rocket, “impossible! Gold Stick, that is what he said. [57]	«Стара палиця!» — сказала Ракета, — неможливо! Золота палиця, так він сказав.
134	*And he spread a pair of lovely gauze wings.* [57]	І він розправив пару чудових марлевих крилець.
135	While others spoke of an artist from Rimini, to whom ***the Princess had shown much, perhaps too much honour***. [58]	Інші подейкували про художника з Ріміні, якому Принцеса виявила багато, мабуть, забагато, честі і який раптом зник із міста, не закінчивши своїх розписів у Соборі.

136	***Certain it was that the old King, when on his death-bed***, whether moved by remorse for his great sin, or merely desiring that the kingdom should not pass away from his line, had had the lad sent for, and, in the presence of the Council, had acknowledged him as his heir. [58]	Достеменно відомо лише те, що старий Король уже на смертному ложі — чи то спокутуючи великий гріх, чи не бажаючи, щоб королівство перейшло до іншого знатного роду — наказав послати за хлопчиком і в присутності Королівської Ради оголосив його своїм спадкоємцем.
137	***The cry of pleasure that broke from his lips*** when he saw the delicate raiment and rich jewels that had been prepared for him. [58]	Вигук захоплення, зірвався з його вуст, коли він побачив вишукані шати й розкішні коштовності, приготовані для нього.
138	But more often he would be alone, feeling through a certain quick instinct, which was almost a divination, that the secrets of art are best learned in secret, and ***that Beauty, like Wisdom, loves the lonely worshipper.*** [58]	Але частіше юнак був сам, інстинктивно відчуваючи чи просто здогадуючись, що таємниці мистецтва найкраще пізнаються наодинці і що Краса, як і Мудрість, полюбляє самотнього шанувальника.
139	He had passed a whole night in noting the effect of the moonlight on ***a silver image of Endymion***. [58]	Цілу ніч збавив він на вивчення ефектів місячного сяйва на срібному зображенні прекрасного Ендиміона.
140	The designs, which were from the hands of the most famous artists of the time, had been submitted to him many months before, and he had given orders that the artificers were ***to toil night and day*** to carry them out, and that the whole world	Фасони, розроблені найвидатнішими митцями того часу, він отримав багато місяців тому й віддав наказ, щоб рукодільники працювали вдень і вночі, аби втілити їх у життя, і щоб обшукали

	was to be searched for jewels that would be worthy of their work. [58]	увесь світ, а таки знайшли коштовні самоцвіти, гідні такої роботи.
141	He saw himself in fancy standing at the high altar of the cathedral in the fair raiment of a King, and ***a smile played and lingered about his boyish lips***, and lit up with a bright lustre his dark woodland eyes. [58]	В уяві він бачив побіля високого олтаря в Соборі себе, убраного в чудові одежі Короля, й усмішка грала на юних вустах і запалювала яскравим блиском його темні, як ліс, очі.
142	***Pale poppies*** were broidered on the silk coverlet of the bed, as though ***they had fallen from the tired hands of sleep,*** and ***tall reeds of fluted ivory bare up the velvet canopy***, from which great tufts of ostrich plumes sprang, like white foam, ***to the pallid silver of the fretted ceiling***. [58]	Шовкове покривало на ліжку було розшите блідими маками, які ніби випали зі змарених сном рук, а високі очеретинки зі слонової кості підтримували оксамитовий балдахін зі страусовим пір'ям, яке білою піною здіймалося до ніжно-сріблистої ліпної стелі.
143	***Their faces were pinched with famine***, and their thin hands shook and trembled. [58]	Обличчя їхні були щипані від голоду, а худі руки тремтіли й тремтіли.
144	We toil for them all day long, and they heap up gold in their coffers, and ***our children fade away before their time***, and the faces of those we love become hard and evil. [58]	Ми горбатимося на них цілими днями, а вони накопичують золото у своїх скринях; наші діти передчасно марніють, і обличчя наших коханих стають жорсткими і злими.
145	***We have chains, though no eye beholds them; and are slaves, though men call us free.'*** [58]	Ми обплутані ланцюгами, хоч і невидимими для ока; і ми раби, хоч і називаємося вільними.

146	***The priest rides by and tells his beads***, and no man has care of us. [58]	Священик минає нас, перебираючи свої чотки, і нікому немає діла до нас.
147	And the young King gave a loud cry and woke, and lo! he was in his own chamber, and through the window he saw ***the great honey-coloured moon hanging in the dusky air.*** [58]	Тут у юного Короля вирвався голосний зойк — і він прокинувся. О диво! Був він у власній спочивальні, а крізь шибку зазирав великий повний місяць медового кольору, що висів у темному небі.
148	And when the young King heard this he gave a great cry, and woke, and through the window he saw ***the long grey fingers of the dawn clutching at the fading stars.*** [58]	І коли юний Король почув ці слова, він голосно зойкнув — і прокинувся. І побачив крізь вікно, як довгі сірі пальці світанку тягнуться до згасаючих зірок.
149	***The bright sunlight was streaming into the room*** and from the trees of the garden and pleasaunce the birds were singing. [58]	Яскраве сонце заливало спочивальню, і на деревах королівського саду співали пташки.
150	*For on the loom of Sorrow, and by the white hands of Pain, has this my robe been woven. There is Blood in the heart of the ruby, and Death in the heart of the pearl.* [58]	Бо на верстаті смутку блідими руками болю виткана була моя мантія. В серці цього рубіна закипіла кров, а в серці перлини — смерть.
151	My lord, I pray thee set aside these ***black thoughts*** of thine, and put on this fair robe, and set this crown upon thy head. [58]	Володарю мій, молю, віджени від себе ці чорні думки, вдягни свої прекрасні шати, не відштовхуй від себе корони.

152	*By your pomp we are nurtured, and your vices give us bread.* [58]	Вашою пихою ми годуємося, ваші пороки приносять нам хліб насущний.
153	To toil for a hard master is ***bitter***, but to have no master to toil for is more ***bitter still.*** [58]	Горбатитися на хазяїна важко, та не мати хазяїна, на якого горбатишся, ще важче
154	*The burden of this world is too great for one man to bear, and the world's sorrow too heavy for one heart to suffer.'* [58]	Тягар світу цього занадто важкий для однієї людини, і світову скорботу несила перенести одному серцю.
155	He knelt before the image of Christ, and the great candles burned brightly by the jewelled shrine, ***and the smoke of the incense curled in thin blue wreaths through the dome.*** [58]	Він схилив коліна перед образом Христа, і великі свічки яскраво спалахнули, і ладан закурився сизими кілечками аж попід баню.
156	We had not met since we had been at college together, nearly ten years before, so I was delighted to come across him again, and ***we shook hands warmly.*** [59]	Ми не зустрічалися майже десять років – відколи покинули коледж, так що я щиро зрадів, побачивши його знову, і ми сердечно привіталися.
157 – 158	***Its beauty was a beauty moulded out of many mysteries*** – the beauty, in fact, which is psychological, not plastic – and ***the faint smile that just played across the lips was far too subtle to be really sweet.*** [59]	Краса цього обличчя була ніби зіткана з багатьох таємниць, краса - внутрішня, а не тілесна, швидкоплинна ж усмішка на вустах здавалася надто тонкою, щоб бути справді ласкавою і ніжною.
159	'***She is the Gioconda in sables,' I answered.*** 'Let me know all about her.' [59]	– Це Джоконда в соболях, – відповів я. – Розкажіть, що ви про неї знаєте.

160	‘All through the season I saw a great deal of her, and ***the atmosphere of mystery never left her.*** [59]	Я одразу в неї закохався, пристрасно, божевільно, а невизначена атмосфера загадковості, що її оточувала, лише сильніше розпалювала мою цікавість.
161	***I was sick and tired of the incessant secrecy*** that she imposed on all my visits. [59]	Мене нудило від постійної таємності, яку вона нав'язувала всім моїм відвідуванням.
162	She answered yes, and ***I was in the seventh heaven of delight***. [59]	Вона погодилася, і я був на сьомому небі.
163	*The mystery troubled me, maddened me.* [59]	Загадкове, таємниче дратувало мене, зводило мене з розуму.
164	*Why did chance put me in its track?’* [59]	Ох! Навіщо випадок наштовхнув мене на сліди!
165 – 166	*She hid her face in her hands, and burst into floods of tears.* [59]	Вона закрила обличчя руками і залилася сльозами.
167	***She grew dreadfully white***, and said, “I went to meet no one. [59]	Вона страшенно зблідла і сказала: — Я ні з ким там не бачилася.
168	*I was mad, frantic.* [59]	Я був у нестямі, я божеволів.
169	I had loved her so much, ***I had loved her so madly.*** [59]	Як шалено я її любив! Господи, як я любив цю жінку!
170	*I was tortured with doubt.* [59]	Мене терзали сумніви.
171	*She had a passion for secrecy, but she herself was merely a Sphinx without a secret.'* [59]	У неї була пристрасть до загадкового, але сама вона була не більше, ніж Сфінкс без загадки.

172	He had gone on the Stock Exchange for six months; but what was ***a butterfly to do among bulls and bears?*** [60]	Він пропрацював на фондовій біржі шість місяців; але що було робити метелику серед биків і ведмедів?
173	The girl he loved was Laura Merton, the daughter of a retired Colonel ***who had lost his temper and his digestion in India, and had never found either of them again.*** [60]	Його обраниця, яку звали Лора Мертон, була дочкою відставного полковника, чий характер та травлення безнадійно зіпсувалися ще в Індії.
174	*Laura adored him, and he was ready to kiss her shoe-strings.* [60]	Лора просто обожнювала Хьюї, а він готовий був цілувати кінчики шнурків її туфель.
175	There are moments when ***Art almost attains to the dignity of manual labour.*** [60]	Бувають моменти, коли починаєш думати, що робота на ниві мистецтва мало чим відрізняється від тяжкої фізичної праці.
176	Why, ***his rags were falling to bits.'*** [60]	Бо його лахміття зовсім розлізаються.
177	'Alan,' said Hughie seriously, ***'you painters are a heartless lot.'*** [60]	До чого ж ви, художники, безсердечні люди.
178	*'An artist's* ***heart is his head,'*** [60]	– Серце художника – у нього в голові, а не в грудях.
179	***'I am an unlucky devil,'*** [60]	Ну чому мені так не щастить?
180	*What you call rags I call romance. What seems poverty to you is picturesqueness to me.* [60]	Те, що ти називаєш ганчіркою, називаю романтикою. Те, що вам здається бідністю, мені мальовничість.

181	'Not at all. He was ***in the highest spirits*** after you left; [60]	– Навпаки, ти йому дуже сподобався, і решта сеансу його не залишала гарний настрій;
182	*The pomegranates split and cracked with the heat, and* ***showed their bleeding red hearts****.* [61]	Гранати розкололися і тріснули від жару, оголивши червоні серцевини, що кровоточать.
183	So great had been his love for her that he ***had not suffered even the grave to hide her from him.*** [61]	Така велика була його любов до неї, що він не дозволив навіть могилі приховати її від себе.
184	He would clutch at the pale jewelled hands in a wild agony of grief, and *try to wake by his mad kisses the cold painted face.* [61]	Він хапався за бліді, прикрашені коштовностями руки в дикій агонії горя і намагався розбудити своїми шаленими поцілунками холодне розфарбоване обличчя.
185	«*And, with that terrible blindness that passion brings upon its servants*, he had failed to notice that the elaborate ceremonies by which he sought to please her did but aggravate the strange malady from which she suffered». [61]	«І з тією жахливою сліпотою, яку пристрасть накликає на своїх слуг, він не помітив, що складні церемонії, за допомогою яких він намагався зробити їй задоволення, лише посилювали дивну хворобу, від якої вона страждала».
186	***He buried his face in his hands***, and when the Infanta looked up again the curtains had been drawn, and the King had retired. [61]	Він сховав обличчя в долонях, і коли інфанта знову підвела очі, фіранки були задерті, і король пішов.
187	Something like a chill smile flitted across her wrinkled face and twitched her thin ***bloodless lips.*** [61]	Щось схоже на холодну посмішку промайнуло на її зморшкуватому обличчі і здригнулося на тонких безкровних губах.

188	And shriller two green and ***gold snakes*** put out their strange wedge-shaped heads and rose slowly up, swaying to and fro with the music as a plant sways in the water. [61]	І ще пронизливіше дві зелено-золоті змії висунули свої дивні клиноподібні голови і повільно піднялися вгору, розгойдуючись у такт музиці, як гойдається рослина у воді.
189	Why, even the nightingale herself, who ***sang so sweetly*** in the orange groves at night. [61]	Та хоч сам соловей, що так солодко співав у апельсинових гаях ночами.
190	***Sometimes the Moon leaned down to listen***, was not much to look at after all; [61]	Іноді Місяць нахилявся, щоб послухати, зрештою, дивитись було не дуже;
191	He would bring her acorn-cups and dew-drenched anemones, and tiny glow-worms ***to be stars in the pale gold of her hair.*** [61]	Він принесе їй чашки з жолудями, просочені росою анемони і крихітних світлячків, які стануть зірочками в блідо-золотому її волоссі.
192	But the little Infanta was not there, only some wonderful white statues that ***looked down on him from their jasper pedestals, with sad blank eyes and strangely smiling lips.*** [61]	Але маленької Інфанти там не було, тільки якісь чудові білі статуї, що дивилися на нього зі своїх яшмових п'єдесталів з сумними порожніми очима і губами, що дивно посміхалися.
193	The great hounds were leaping, sounding his hunting horn, and stabbing with his dagger at the ***pale flying deer.*** [61]	Величезні гончаки стрибали, трубили в його мисливський ріг і кололи кинджалом блідого оленя, що летить.
194	Here, in the Palace, the air was close and ***heavy***, but in the forest the wind	Тут, у Палаці, повітря було сперте і важке, а в лісі вітер дмухав на волю,

	blew free, and ***the sunlight with wandering hands of gold moved the tremulous leaves aside.*** [61]	і сонячне світло блукаючими золотими руками відсувало вбік трепетне листя.
195	*His heart trembled, a cry of joy broke from his lips, and he moved out into the sunlight.* [61]	Його серце затремтіло, крик радості зірвався з його губ, і він вийшов на сонячне світло.
197	***The silver Venus*** that stood in the sunlight held out her arms to a Venus as lovely as herself. [61]	Срібна Венера, що стояла на сонці, простягала руки Венері, такою ж прекрасною, як вона сама.
198	It kissed it with like kisses, ***and pressed it to its heart with horrible gestures.*** [61]	Він цілував його подібними поцілунками та жахливими жестами притискав до серця.
199	***The hot tears*** poured down his cheeks, and he tore the white rose to pieces. [61]	Гарячі сльози лилися по його щоках, і він рвав білу троянду на шматки.
200	But the Chamberlain looked grave, and he knelt beside the little dwarf, ***and put his hand upon his heart.*** [61]	Але камергер виглядав серйозним, і він став навколішки поряд з маленьким карликом і поклав йому руку на серце.

ALFRED NOBEL UNIVERSITY
THE DEPARTMENT OF EUROPEAN AND
ORIENT LANGUAGES AND TRANSLATION STUDIES

SHELIUH DIANA

FEATURES OF THE USE OF METAPHOR IN OSCAR WILDE'S PROSE AND THE PROBLEMS OF ITS TRANSLATION INTO THE UKRAINIAN.

ABSTRACT OF MASTER'S THESIS

Scientific supervisor: DSc, Full Professor Anna Stepanova

Dnipro
2023

The theme of this master's work is the study of the lexical and semantic features of literary translation and its specifics. For many years, the problems of translation have attracted the attention of researchers - linguists and literary critics. This is the relevance of this scientific research, the object of which are literary texts, and the subject - the features of their translation.

Is it possible to accurately and completely convey in one language opinions expressed by means of another language? The practice of translators proves that any work can be fully translated into another language while preserving all the stylistic and other features inherent in this author. In this regard, the most interesting translation of metaphors in the works of Oscar Wilde.

The translators of the ancient world also discussed the degree of closeness of the translation to the original. In early translations of the Bible or other works considered sacred or exemplary, there was a tendency to literally copy the original, which sometimes led to ambiguity or even complete incomprehensibility of the translation. Therefore, later some translators tried to theoretically substantiate the translator's right to greater freedom in relation to the original, the need to reproduce not the letter, but the meaning or general impression, the “charm” of the original. Already in these first statements about the goals pursued by the translator, one can find the beginning of the theoretical disputes of our time about the admissibility of a literal or free translation, about the need to preserve in translation the same influence on the reader that the original has.

Currently, the process of translating works of art requires from the translator not only the appropriate knowledge and skills, but also – natural talent and inclination to artistic translation, because the consequence of a poor-quality translation of an artistic work can be not only the reader's misunderstanding of the meaning of what he read, but also the subsequent reluctance to get acquainted with the works of the translated author.

The artistic style is probably the least studied from all existing styles, as it is constantly creatively developed. Artistic style does not know any obstacles on the way of its movement to the new, previously unknown. Moreover, the novelty and

unusualness of the statement becomes a condition for successful communication within this functional style.

Therefore, artistic translation is one of the most difficult types of translation. Since there is no single clear rule for the transfer of all artistic techniques within the framework of a work of art.

Actuality. Literary translation is a rather complex phenomenon that attracts the attention of many domestic and foreign researchers, in particular, there is a growing need to find effective translation techniques that should be followed to achieve high-quality translation.

Based on the actuality, the purpose of the research conducted in this qualifying work was determined, which consists in finding adequate means of translating metaphors in the works of Oscar Wilde.

In accordance with the purpose of the work, the following tasks were formulated, the solution of which is aimed at comprehensive disclosure of the topic and achievement of the set goal:

- to investigate metaphor as a modern linguistic and translation problem;
- to consider the peculiarities of artistic discourse;
- to consider the peculiarities of the use of metaphor in artistic discourse;
- to analyze the peculiarities of the translation of metaphors into the Ukrainian.

The object of research of this scientific work is the artistic works of Oscar Wilde. The subject of the study is the specifics of the translation of metaphors in works of English literature into the Ukrainian language.

Achieving the research goal requires the use of general scientific theoretical **research methods**. In the course of writing the thesis, methods of scientific knowledge were used, namely descriptive and qualitative analysis methods.

The scientific novelty of the work consists in:

- complex scientific analysis of the research of many scientists;
- an attempt to analyze the lexical and grammatical features of the English language artistic discourse;

● descriptions of syntactic features in modern English-language artistic discourse;
● analysis of translation transformations used in translation.

The theoretical significance of the study lies in the further study of the peculiarities of the translation of artistic discourse into the Ukrainian language.

The practical significance of the work lies in the possibility of practical use of the obtained research results in the teaching of disciplines of the philological cycle, such as "Theory and practice of written translation", "Introduction to translation studies", "Terminology of the English language", as well as in the work of translators who translate artistic texts.

The theoretical part of the work is based on the works of scientists and linguists, such as M. Black, N.D. Arutyunova, J. Lakoff, M. Johnson, V.N. Telia, D. Davidson, A.A. Richards, H.M. Sklyarevska, G.O. Yermolenko, K.G. Hempel, V.N. Komisarov and many others.

The practical part of the work is based on the analysis of works of art by Oscar Wilde, such as: ***«The Canterville ghost», «The Happy Prince», «The Nightgale and the rose», «The Selfish Giant», «The Devoted friend», «The Young King», «The sphinx without a secret», «The Model Millionaire».***

During the research, Ukrainian and English dictionaries were used to translate practical material (Oxford dictionaries online, The Law dictionary and Multitran dictionary).

Approbation of work. The results of the qualification work were tested at the ninth international scientific conference "Youth of Ukraine in the context of intercultural communication".

Structure of work. The work consists of an introduction, the main part, which contains three sections (theoretical, analytical and practical), general conclusions, a list of used sources and an appendix.

The introduction defines the purpose and tasks of the research, describes the relevance, scientific novelty, theoretical significance and practical value of the work, defines the subject and object of the research.

The second chapter examines the peculiarities of the use of the metaphor

artistic discourse.

The third chapter examines the ways of translating metaphor in fairy tales Oscar Wilde.

The conclusions summarize the results obtained in the course of the study and determine the prospects for further study of this issue. A list of used sources and appendices are also attached to the work. The total volume of the thesis is 157 pages. The list of used sources includes 61 items.

In the course of the research, we compiled the appendices, which are included at the end of the thesis. Each appendix contains examples of metaphors in the works of Oscar Wilde.

Summing up the results of the master's thesis, it should be noted that we achieved the main goals and fulfilled the tasks. Specifically, we analyzed the metaphor in the context of scientific discourse and clarified its linguistic nature. It should be noted that the study of metaphor in the context of various discourses has been studied by many scientists and researchers since ancient times, all of them gave a different definition, considering it from different points of view and spheres of life. The common understanding remains that metaphor as a linguistic phenomenon is a basic mental operation that unites two areas of concepts, creating an opportunity to use the structuring potential of the source by adding a new area.

In the master's thesis, we identified the general provisions of the definition of metaphor and defined its main functions. Metaphor as a means of creating new meanings has its own types, such as structural, ontological, figurative, erased, cognitive, original, recent, and others. And also highlighted its main functions, such as: informative, aesthetic, cognitive, expressive and others. At the same time, it should be noted that each function directly depends on the style in which it is used. Of the many other functions of metaphors distinguished by various researchers, the most relevant for artistic discourse can be called the following: expressive, cognitive, evaluative, aesthetic, emotional. Thus, on the basis of the conducted research, it is possible to conclude that the term metaphor is multifaceted.

The definition of artistic discourse and its features was also given. Based on the views of the majority of researchers who have devoted themselves to the study of artistic discourse, we can talk about the inseparability of the concepts of "artistic discourse" and "artistic text". From the point of view of different approaches to the definition of discourse, we proposed to understand "artistic discourse" as a socio-cultural interaction between the author and the reader, which includes: cultural, aesthetic and social values, which is an attempt to change the "spiritual space" of a person and cause a certain emotional reaction. We considered the peculiarities of

the use of metaphor in artistic discourse, which is primarily aimed at expressing a view and evoking certain associative connections.

Methods of metaphor translation based on Oscar Wilde's works of art were also studied. To the greatest extent, metaphor is characteristic of artistic language, and it is artistic metaphors that represent the greatest difficulty for translators. When identifying a metaphor in a text, the translator's task is to decide whether it needs to be reflected in the translation and in what most favorable way. Of particular importance is the aesthetic effect and transfer of the author's style. A metaphor can lead to the fact that the meaning will not be fully conveyed, and therefore the preservation of the metaphorical image is very important. Researchers distinguish the following methods of metaphor translation: analogue, literal translation, equivalent, tracing, transformation, addition/omission, descriptive translation and many others. It is also necessary to take into account the danger of a literal translation of a metaphor, which can result in a completely false image that translates the language. In such cases, it is better to resort to a non-metaphorical explanation. The importance of the correct approach to the study of metaphor translation methods is explained by the need for adequate transfer of figurative information and the reproduction of exactly the same stylistic effect as in the original.

The second part of the thesis is based on the analysis of works of art by Oscar Wilde, such as: «The Canterville ghost», «The Happy Prince», «The Nightgale and the rose», «The Selfish Giant».

In the second chapter, we gave examples of artistic metaphors, on the basis of which a linguistic analysis was carried out, which in this case consists of lexical clarification of the meaning and meaning of words, phrases and understanding their role to reveal the author's intention), syntactic (to clarify the meaning of a sentence, phrases, words in context and from the point of view of grammatical meanings), and analysis of the functions performed by the metaphor in this sentence. Thus, we came to the conclusion that Oscar Wilde's fairy tales have a unique individuality.

The main task of the translator is to achieve semantic equivalence of the

original and translated texts. To achieve it, various translational transformations are required, but at the level of component equivalence – transformations that affect the grammatical structure of the utterance. The reason that causes grammatical transformations is that each language has its own, peculiar structure, and the translator must take this into account. It is the differences in the structures of the source and translation languages that force the translator to use different transformations. When translating metaphors, the translator needs to convey both the form and the content.

After our linguistic analysis, we can state that Oscar Wilde's fairy tales are rich in such a stylistic technique as metaphor, and among all the types of metaphor used, figurative prevails the most.

The results of our research from the second section allow us to draw the following conclusions:

1. A fairy tale, as one of the main genres of folklore, is a part of world culture. This is a specific branch of verbal art. The study of fairy tales allows us to reveal the secret of their inevitable ideological and artistic value. The harmonious ratio of fantastic fiction and reality allows you to understand the meaning and significance of fairy tales.

2. The division of fairy tales into folklore and literary tales is decisive. A folk tale is based on fiction. A literary fairy tale uses the ratio of fiction and authenticity. The revelation of the idea and the educational component completely depends on the talent of the particular author.

3. It is characteristic of English literary fairy tales that they include legends about witches, giants and ghosts. Elves, fairies, gnomes, trolls and other fictional creatures of English oral folk art live in the world of literary English fairy tales.

The third part of the work is based on the analysis of works of art by Oscar Wilde, such as: «The Devoted Friend», «The Young King», «The Sphinx Without a Secret», «The Model Millioner». We conducted an analysis of the translation of metaphors through translation analysis – a translation was provided, grammatical

and lexical transformations were identified, and an argumentation of the translation approach was provided. Thus, after our translation analysis, we can state that among the methods of metaphor translation in Oscar Wilde's fairy tales, literal and descriptive metaphor translation is the most prevalent. Because this method brings the translation of the text closest to its original, preserving the artistry and author's style.

The results of our research from the third section allow us to draw the following conclusions:

1. The origins of the literary fairy tales of the English writer O. Wilde lie in the use of fictional characters from English folklore and the main provisions of the writer's special aesthetic theory. The roots of this theory are in the work of the Pre-Raphaelites and in the judgments of the greatest thinkers of England in the middle of the 19th century, John Ruskin and Walter Pater.

2. The peculiarity of O. Wilde's fairy tales is the most organic embodiment of the writer's aesthetic ideas, and the most categorical denial of them.

3. The main problems raised by O. Wilde in fairy tales are the problem of self-sacrifice, the problem of the relationship between heroes and the surrounding world, and the problem of the relationship between external and internal beauty. After the analysis, we can come to the conclusion that artistic translation is indeed one of the most difficult. First of all, due to the individual author's style of the work and language tools used by the author. Oscar Wilde uses a large number of individually authorial metaphors that convey the atmosphere, aesthetics, character and mood of the characters of his fairy tales. From this it follows that the main task of the translator is not simply to translate the work literally, but to reflect all the images embedded by the authors in the text.

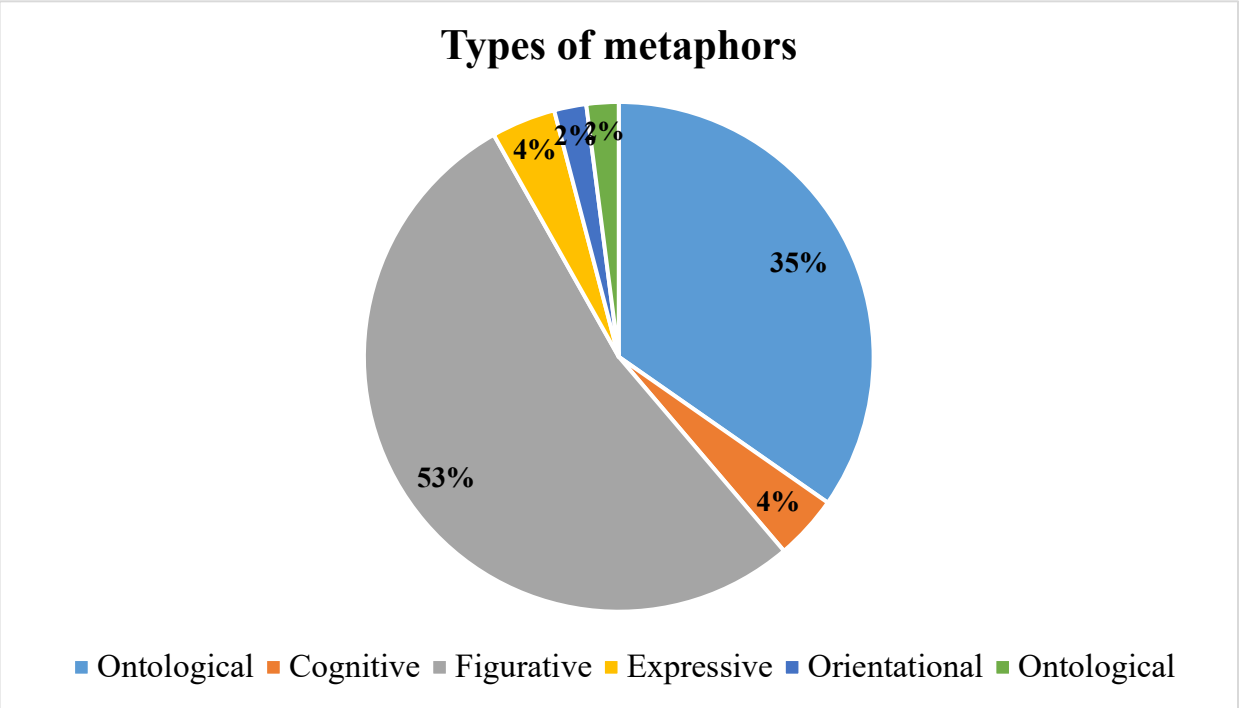

(Diagram 1)

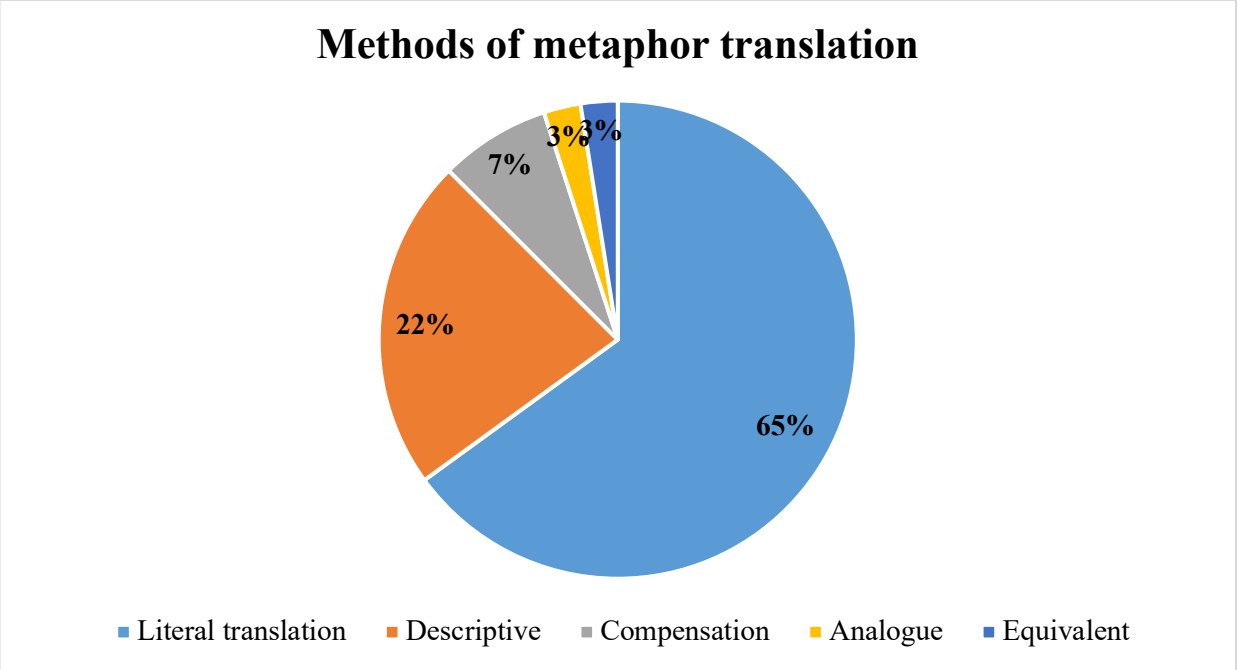

(Diagram 2)